

این کتاب رساله حالت اندکی هر چه که در این کتاب است از آن است که در روز اول
 حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام فرمودند که در این کتاب است که در روز اول
 لیکن اصل امام ما در این کتاب است و در این کتاب است که در روز اول
 رساله نقیبه حکمت و نبی در روز اول رساله در صفت نقیبه
 شیخ الاسلام بود که جناب علی بن ابی طالب فرمودند
 که در این کتاب است که در روز اول رساله در صفت نقیبه
 از آن است که در روز اول رساله در صفت نقیبه
 و در روز اول رساله در صفت نقیبه
 اول تر ترجمه طبعی است که در روز اول
 نقیبه ای که در روز اول رساله در صفت نقیبه
 اشکال و در روز اول رساله در صفت نقیبه
 کتب و در روز اول رساله در صفت نقیبه
 از آن است که در روز اول رساله در صفت نقیبه

1

در روز اول رساله در صفت نقیبه
 نقیبه ای که در روز اول رساله در صفت نقیبه
 اشکال و در روز اول رساله در صفت نقیبه
 کتب و در روز اول رساله در صفت نقیبه
 از آن است که در روز اول رساله در صفت نقیبه

۱۷

۱۸۵۷

Mikrofilm Arşivi
 No. 405

Süleymaniye Kütüphanesi	
Kismi	Esat ex.
Yeni Kayıt No	
Eski Kayıt No	1857

طاعنه دعوت ایماک طاعنه التزام و خبره ارشاد
ایمک فعل خبره اقدام و طاعت ارباب فضل جسته
مرکوز ایسه اهل طاعت نکست ز کاسی و اراکین با صبح و شب
ایضا طندن و عاقل عزم و احتیاط صاحبی ایکن و اعط
و مذکرک و غطندن مستغنی اوله مرز بر اهو او هوس
کیروب فریفته شون و غرامی و محبت ظلم عظامی اولور
ای وزیر **در شرف** ای کس بدتوفیق سن مختلف الکر
منصبه سن کفر یعنی زیرستان سن تدبیر ایدرسن
و آخر یعنی **شاه** سن تدبیر ایدر ایدرسن هم حاکم هم محکوم
حکومت زیرستانه مشغول و انقیاد و اطاعت سلطانه
مغلول سن شدت حاکمیتی و انقیاد محکومیتی جامع سن
سنک فکرکک بر طرفی حاکم اوله بنگک طایفه جاوید

در طرفی محکومی اوله بنگک ذات مجذوب و مجلوب در تمام
نمونه بینده تحمل و سلوک جهنده بو قسم سازنده انقل و صعبه
زیراناسن حاکم یا خود محکوم یا خود ایکنی جامع سن
رتبه جامعه صاحب سن احکام مختلفه جمع و اقسام متبینه پی
استکمال ایده چک سن سن ملکک صلاحی سنک اوزرینه
و اچت بو حق و سن وی سکا منسوب تدبیر ای سنک
بدتفکرکده در اسماوت ایدر سنک مؤاخذه اولور سن
رغبت سببیه بلیت و اول اول امور سکا سهل اولور و کجول
و غایب اوله بنگدن غایات و عواقب سنک اوزرینه
شده ملی اولور اول امورده سنک ایدر ک حاکم
سنک بلنور و عواقبند و ارنواخذده هم سنک اولور
اما سلطان حقه سنک اوزرینه بونک ضدی **لازمه**
اصلاح محاکک ایدر سنک که سنک حقه و ظلم و اشتکا
و اعتد او وقع اولیه زیر اسنی اصلاح ایکن نصب ایدر
وقوع اختلاف دن سلطان اعتد ایدر مرش سنک یا اختلاف
سنک بلنور سنک اعتد ایدر فعل ایدر بفر بزل سنی
و جهد ایدر اول سنک انقال سنک مقاله سنک نطقه ز بر

انفاک شواهد و دلایلی ظاهر در اگر سکا قدر الای معارض
 اولور سه السنه ناسده اولز سکا فو قوبده معذور اولور سن
 زیر خلق قضا حقدن عاجز در بنی ذیت نه علیه صلوات الله
 حضرت نردن م ویدر که سعادت که یومر شد که لا یبنی احد عن القدر
 بیز حذر و احتر از قدر الهی و دفع ایدر م حکم مشوره ده ویدر
 اولمشد که توفی کل التوفی و لا حارس من لاجل بیز صا قنور
 صاقین اجندن صا قنور سن و توکل کل التوکل و لا عذر فی
 التوفیر بیز قدر توکل ایدر سکا ایت نفع حطر و مهنگه ابقایه
 عذری یوقدر و اطلب کل الطلب و لا تسخط لما جلب المقدر بیز
 قدر طلب و سعی بیدر سکا ایت قدر در الی سکا جلب ایدر کمی
 آزر حق بیز قیل عدا ایدر بوقدر زمان که در هم اختیار یک
 اولوز سکا حاله اوزره ترک ایدر ب شیره و ملق قدر ایله
 مقابله و مقابله اولور در بینه حکم مشوره ده واقع اولمشد که
 ما کان عینک معرضا فلا یکن له معرضا بیز اعراض ایدر بینه
 سن توجه و تعرض ایلمه اگر اضطراری فراوله و ملق بینه
 ایدر ایله زمانیه غلظت و خشونت ایلمه لبنت و سهولت ایله
 معالجه ایلمه بیز حکما دیشد در زمان وقتنده مدبر زمان

سعادت انسا نذیر ایدر ای دی وقتک سکا جور ایدر سه مسامحه
 ایلمه و اگر توب و تورا ایدر سه سن انکا مف لطف ایلمه که
 وارد اولمشد شعر فاخط مع الی هر علی خطی و اجمع
 الی هر کجا بگری بیز دهر نه کونه بور سه سن انکا ماماش ایلمه
 و دهرک اقد بیز کج سنده جوینا ایلمه جناب سد موفوق ایلمه
 کسبیه اعانت ایلمه ایدر ایدر سن و موفوق در ان اولمق موجود
ای وزیر عبیدم معلوم سعادت و تک اولسونکه سن
 مملکت سنده بیز زیاده کوز مسر لازم اولان مملکت که اول مملکت
 دین مشرد عذر و نظام واجب لایسطر به که اول نظام
 حق مستوعدر فرا اول و با شریسن مشا زه اکن محضوم
 وارد اولمشد بیز حقله مشا زه ایدر ان مغلوب اولور
 ایدر سن دینی کندیکه قاید و حقی پیشو اوز ایدر قیل هر مشکل
 سکا آسان و هر امر جسم سنگ اوزر بینه سهل اولور زبیر
 و نیک انصاری و حقی انخوان و ایدر اگر اجساد ایله سکا
 اعانت ایلر سه قلوبه اعانت ایدر قلوب سکا معینکه
 اولمق سکا کافیدر بعضر حکما دن سوال و نمشرا می کجین
 اولمق بیز قلقا نردن سفینه اونی و اکملدر قال الیدین

قبل

و نیز در پیش آفات و سلاطین قنبر شده و قویر سوار
 و بلند قد و عدالت در هر جواب بیشتر و بنک سلطان و ارکه در
 بقدر لغی و امامتی اول سلطان منقاد او لشکر و در بنک
 عظمت و زعامتی اول سلطان او زربنه استقرار می شد
 سن اول سلطان زینب امیر کرده کند کینه پناه و ظمیر و
 تدبیر کرده آنی معین ^{نصیر} یکدیگر طلب نکات متواضعه و شرف
 و نفوس مطیع و خاضعه او بود زربنه سلطان دینداری بود
 مملکت صورت و طبعه ناپید و انک علی است و شفا ریه
 حقیقی مملکت دائم و طویل او ^{ابن} شکر رسول اکرم صلی
 علیه و سلم حضرت زینب روایت اولی شد که سعادت کس بود
با من زجل من المملکین اعظم اجرام من وزیر صالح مع نام
بطیعه و یامر به ذات الله تعالی بغیر ستمند بر کس
 که انک اجور یافته بود و لشکر و وزیر صالح کند که اگان
 این سلطان معینده اوله ^{سن} جلوتر کرده الهه
 خوف و رجایی کنن و وزیر که ایکی عهد حافظ و رفیق ایکی
 رجاستنی ز جاط عتبه سوق ایبر و خوف معصیتن
 صد و منع ایبر تا که باطنک غیور بدن سالم اوله و سرک

جل

ذو بید

ذنوب بدن خلاص بوله سن کندی نفسکی عهد الهه سوق 4
 ایلمه سنک طلا عتکه ناس منقاد اولور و سکا عصیان
 و از کج روی و طایفه عدالت او زربنه اقتضای ایبر
 مقدار و لا یقن کوز مینوب مبالا تنز اخذ ایبرن مبالا تنز
 سلطانیه اولور لا یقیده سلطانیه از تنز انصاف ایبرونه
 انصاف ^{انصاف} امثال عریبه وارد اولمشد و دخل
 بینا ما خرج منه یعنی بیتدان نه خفیه کبره جده او در
عین صلوات الله علی نبیا و علی آله و صحبه اجمعین
کنون یکالکم و تره ادون یعنی سر نه هر لو او ^{بچه}
 او یک سر نه ده انکله او یکدیور مع زیاده شکر
 و سن ظن عمر بظهور السوء انه بجازی بلا سوء فقط ظن
 لشکر شر و جور ظهار ایبرن شر و جور ایله مجازات لینه
 ظن ایبرن کند بیخ ظن بیشتر سن ماره لریکه عدل
 اح ندر بشقه شبده ایتم و انتظام ویره مرین
 و اسادت کبی شیدرا یه مواد استنزا و کفیه ایبر سن
 زبر عهد انک تره سر دائم و جور اهلک ^{دانش}
 انقطا عدن عبارت در حکم مشوره ده وارد اولمشد

بالعدل والانصاف يكون مدة الاستلاف بين زمان
اجتماع واينك عدل انصاف ايده اولو بعد الله بالكر
امواله مخصوص دكل بلك افعال و الفلده هر عدالت اولو
اولو عدالت حقه التوب مستحقه در ملكه زياره
ما بيني اصلاح ايد بكي سفير نعمه و بومتن و كليل قور
اداسي و عوامتي سكا و غنيمتي غيره عايد در اقولده عدت
فاصله مقبول خطبتي و عايله جاهل خطبتي اتميه بر
و ذلي احسان و مساوات حسيه ايد حسن تا كه
و كليات اسباب و تقوي اوله اسراف و تقصير اوليه
بهر اندر اني رجحان و تفصانه حفظ ايليه بضر حكماي
جناب كد جل جلاله انك افضل جوان و افضل اعزاز
ك فلندركت صماير و نرازه رجحان و مجموع عقول
و بصاره بيان و حق و باطل بينه متميز و فرقان ميشد
احف ابن سبر و بشدر انك مسفرة و الصمت ستره
ببزنك مبداهه جبار بكي و اظهار ايد بكي سكوت جباريه
كلام اكون فكر و رويت و اردر كه معاني تقوي و افعال
تقدح بوضه معاني فكر و رويت سوكل ايليه و الفاظ نور

كلامي تفكر ايليك لازمه لكن تفكر
در رويت معاني او زرينه متقدمه
الفاظ او زرينه متقدم و كلامه

و بداهته

بداهته تفويضا ايله زياره معابنده سرعت و مبادرت خط 5
و الفاظده تفكر و رويت اداسي كلايده عجز و كند كلام
مطبوع بين سهولت ايله مراد افهم ايد بكي اولق مصنوع اولو
اولي در كركه شوايب مهموم و عنونم ايله خاطره كلال كل شرا
و كلام عظيم انك كمنه ايله اوله او صور بقا احضار او زره
روايت و اد اوله زياره كشارده فرقه و عشار و اردر كه
اكر كلام حسنت و استرذاله نسبت اولو زرينه خط ايد بكي
و اكر استفعال اولو زرينه ملاله ايصال و انصاف ايد بكي
اول القى الاحاطه ايليك كلايده اولون عجز اولو
عقله و سوي القول الاقراط بغير كلايك شري انرا اولو
بغير ادان كلايده اوله عجز اولو و مبداهه احتياط و قولك
شري انرا طدر بو بزنك ناسي و بشدر اخصر خبر بن ايد
الان كهر بضعف ايجيه و ايليه بيلف ايليه بغير بود بيلوت
اولق بدينه سو بلكند اولو در زياره عجز بوجهي ضعيف ايد
و بدينه عجز بيلع زور علف ايدر عبد احمده بشدر افعال
لست عاقل بغير عاقل اوله كركه كركه نر بيلع و حفظ ايد
حكم نشوره ده و ارد او بشدر اذاتم العقل نقصر الكلام

خط اوله و اردر
فان عجز بيلع كلامه

برهان

عقل تمام اوله قدره کلام ناقص یعنی آزاد لور افکاره عدالت
 کن این عقاب نمیدرسد و توبه و انابت عفو ایتمه سز طرح
 و تبعید محاسبه غضب سکا باعث اولیه قبیاحت و ساد و
 عفو رضا ک سنی محل ایتمه سلیمان داود علی نبینا و علیکم
 حضرت زین و دیر که یورشده ناسه و برین و دیرینا شی
 بکار دیرمشد و ناسه تعلیم اولننه و اولین شی بکاتقیم اول
 غضب رضا ده حق و زره اولقدن و فقر و غنا ده اعند
 اولزه اولقدن و سز و علانیه ده خشیه الیه اولقدن
 افضل شی بکار دیرمشد بیضر حکما و بیشتر من سکر است
الرضا عن بیض ابسوج السخا و السخا عن بیض ابسوج
الرضا عن بیض ابسوج اولی بیض کدرم راض اولن در
 لایق اولن بیض کندره غضب ایتمه سکر است سلطانیه
 بیض کدرم حسنه و سینه سادوی اولیه سز کجه فاعل
 و فاعل بیض فرساون اولمزد بیشتر دیرنا سکت زیاده خیشی
 بکار و سادوی بیض خیشی سینه سادوی سادوی سادوی
 افکاره مناسب اولان اجتهاب و ایجاب اید شی مجازا
 مفاصله ایتمه ثواب عقاب سز و سز اولن احکام و اسرار

حسبه

حسبه افعالیه جزا ایتمه سز بر ایل و رضایت حکمی علی 6
 السویه در اگر رضای اختیار اید سکت مجازا ندن خروج
 و تبرع و احسنه ایتمه سز اولور سن حال بو که سن سز عدله
 محتر و مجازا تده مضطر سن حسن سیرن همه آسه علیه کشیده
 مؤمن بیضر اید یکی کسبه ظلم ایتمه سز و محبت اید یکی کسبه کونده
 کنا به کیرم اما تقرب و تبعید غضب و رضایه کوره اعتبار
 اولمق جاز در لکن هر سکت قدر و شانیه کوره اعتبار
 تجاوز اولمق و سقوط شرفه مفضل اولمق شرفه
 ناقص تقرب و فاضل تبعید و ن غضب سالم اولور سه
 و اولیه بکلی تقرب و اولیه بکلی تبعید ایتمه سز
 اختیار که مفضو صدر طابع و غیر ایزده تشابه و تشاکل
 بر کوز ایتمه سز تقرب ناقص و ایجاب فاضل وقوع بولایت
 خصوصنده زیاده وقت لازمه در بیضر بفادیت اصل
 و حسبه نقض اولانی اختیار ایتمه و جمعی مصاحبه ایتمه
 زیرا اصل و حسبه اولیا صداقت و خلوص اولر نه اولیه
 ایدر و احمق اصلاح اتم ظن اید یکی ~~صورت ایتمه~~ و اید
 بولر هم اختراز و توتی مشکل و تدارک و تدارک اولن کلمه شیده

صورت ایتمه

وعده وفا ایکنی واجب بیده سر وعیدی ایفا خصوصاً
 حزم و احتیاط و اقتضای کوره عمل بیده سر زیرا وعده سنگ
 او زرنه او او انجامازی لازم حقد و وعید عجز است او زرنه
 سنگ حقد سن انزه مخزن بودن ناشی وعده
 اخلاف جائز دکل وعید صحر جائز در احمد شاعر میشد
 وانی ان او عدته او وعده **مخلف** بعد از بجز موعده
 یعنی ناکا وعده و وعید ایلم ایسه تحقیق بن وعید بده اصل
 و وعید بن انجاماز ایکنی ممکن خلف وعید بر عذره مقارن
 اولیق لازم در تاکه وعید بها و ~~مخلف~~ ^{مخلف} اولیه زرا
 وعید ایله نظام است محفوظ و قانون حکومت بصورت اول
 اگر عذر حقی اولیور سه اظهار ایلم سن تاکه اخلاف وعید
 معذور و عفو ک سبب مشهور او که سن رسول اکرم صلی
 علیه و سلم فرمود که سعادت که بویشد با از او احد بهو
 الا عا ~~بینه~~ عفو سببیم بر احدی عتدن بشقه شی
 آرتز وعده وعید که ای شیطی وار بر سر حش و است
 مستوجب اول قدر استحق اولیق ایکنی وعده وعید تقدم
 سببیه تر عیب و تر بیده عا نوا ب عقاب او زرنه تحت

ترتیب

ترتیب و اقتران ایلمه زرا اگر وعده وعید او زرنه ثواب
 و عقاب تقدمی لازم کلور سه وعده تقصیر و وعید عجز اولیور
 بعضی حکما و میشد الوعد مرض المودت و ال انجاماز بر و
 المصلح تقصیر و عذر احکام مرضی و ایکنی زرا انک انک
 و او زرا تمق و دیر حکم انک تقصیر بعضی بجا میشد
 قول احکام ایله نکت و قنده تقصیر احکام ایکنی تاکه
 تضییع است و زره احکام جمع اولیور خلف ایکنی
 یا انک ایکنی بیک کنه بن یا عود التزام ایکنی بیک
 عیب عجز دن خالی اولیور سن نکت قولک او زرنه
 غالب و لیس ~~مخلف~~ قول عقودن زیاده ^{المخلف} شین و نایب
 و نقل قولدن زیاده اولیور سن و کر مستدر غضبی کنه
 سطره بینه غالب مطلق ایلمه سنی اخذ الدون لغزاج و حش
 داعیو حاجه ادخال ایلمه غضبه مقارن اولان زرا می و بر
 و لکن و مقارن اولیور کلام خطا و خطدن سالم اولیور
 بر غضبیک جمله ~~مخلف~~ ^{مخلف} و ~~مخلف~~ ^{مخلف} و ~~مخلف~~ ^{مخلف} و ~~مخلف~~ ^{مخلف}
~~مخلف~~ ^{مخلف} در غضب زرا ~~مخلف~~ ^{مخلف} و استقامت ~~مخلف~~ ^{مخلف}
~~مخلف~~ ^{مخلف} لغزاج ایله و انقاده و ایکنی بصیر ایله

ترتیب عیب

بودن ناشی غضب اولی جنون آفریند امند و میشدین
عباسی رضایه عندها مشد لم یمل الی الغضب لاس عباسی
اکبر بغیر غضب بیل امند لایران و حجت غلبه شخصه عالم
اولی کس بیل اندکی بغیر سلف بمشد عزت غضدن خدا
ایت مدر انک عزیم دل عند و ایضا ایدر بغیر
حکما و میشد من کثر شظا کثر عظمه بغیر تجاووز حق درا
کس ک عظ مردی اولی و لم ار للا عدا چین ختر هم
عدو العقل المد اعدا من الغضب بغیر دشمن کج به واختیار
ایدر کیده آدمک عقده غضبه زیاده دشمن کوریم سنگ
غضبت تغایب اولسون بغیر غضب اولی تأطیر غضب
ایدر سود انک سببه بل بسیه عزم و نصود که مالک اولی
و فصل ک تفا مست کبیر رسن غضبت ضرب نهر سالم اولی
تفا صبت قر اعتدال اولی و سوز بزد بشدر بردم
غضب صاحب اولی دوره انک مصل مصل مشوات
اولی غضبه شده اولی چه بلا سعی آرت بغیر حکما میشد
الغضب صبر العقل بغیر غضب عقلی بسیه کسر کار بود
او غلی شیر دیده بدر باز مشد سنگ بر کل ک قان دو کر

در کلک

8 در کلک قان دو که هم منع ایدر وسنگ نفوذ امرک
ظهور کلک مکانه مقارن بدر غضدن ختر از ایله سرفو کلک خطی
لویک متقیر حس ک خیف اولسون زیر لویک قادر اولی
عقاب دیده سنگ عفو ایدر بعض وقت غضب کج عناد
مقارن اولی که عظمه عجب سزیده و ایضا بغیر سزیده
غضبه سوز بش ک زیر الججاج المرام خطی بغیر
صواب ایدر شد الخصام اولی الججاجی تو ک و عاقبتی بدر
دلالت و ایضا دلالت ختر از ایدر سوز تایید اولی
مقتضا سیده عالم اولی سوز لج جدی صکره دیده عقد
انک تسج دکلذ رایه متفح اولسون الججاج ایدر متفح اولی
اولی در بغیر حکما دیشد بر رایه کوم استغاثه بدر سوز
مالک سوز انک سزیده کمل ایدر مالک اولی این
المتفح دیشد الججاجی تو ک ایت بدر عقولک نیات
و عز امیر کسر ایدر حکم شوره ده و اراد بولمشد الظفر
لین ج الامن لج بغیر صوت وظفر حجت بدر انک عقبه ایدر
کس کوندر عناد جی کون دکلذ ینه حکم شوره دندر
الججاج بغیر بش فروج بغیر عناد جی کون اولی کس بجند

حقیقہ میں جو شبہ کثیر رہو معلوم اولہ کہ تحقیق جہد ہزل
 بر بردن نفرت ایسا کی ضد در زیر احد صلاح او ذریعہ
 باعث اولہ ہفت قوا معدن و ہزل فادہ داعی و اول
 اولہ مزاج باطلہ ندر ایمدی جہد ہزل بینہ حق و باطل اولہ
 فرق حق ایلم باطل بینہ اولہ فرق عینی اولہ ایضاً کہ
 بینہ اولہ ان منافرت ایک نکتہ بینی جمعہ مانقدر رسید
 انفرادیہ نکتہ کفر ترک ایمت اولہ سر علی رضی اللہ عنہ
 پور شد العقل عام فاطمہ و احد عطا اساتر نقابل ہر اک
 بعضک و ستر حل خلقک کلک لیس عقل کسکین قلیجہ
 و علم در توشہ یکیکہ عقداک ہوا کی مفاکد قبل و خلقک
 چمکی تحمل ات جدی استعمال ات حق سنی علی الا تقار
 نظارت ایسہ و باطل سندن مفاکرت ایسہ ہر لہ عدول
 ایلمیسن کہ سکا باطل تبعیت و حق سندن نفرت ایسہ
 استعمال ایسہ نکتہ ہیبتہ رخنے اصابت ایلمک و ہر استعمال
 ایسہ نکتہ ہیبتی کامل اولمق نادر واقع اولمشہ ہیبت
 ایسہ سلطنتک اساسیدر عمر و ابن مرہ حکایت ایسہ کہ
 قریشدن بر آدم عمر بن الخطاب حضرت تکرینہ بزہ ملائمت ات

ستر ایسہ کی اور نید

کھس

کھسین بزم قلوب ہر ہیبتکہ طولمشہ حضرت عمر رضی اللہ عنہ
 آندہ ظلم و ارمی دیدی اول آدم یوقر دیدکہہ جنات
 ایسہ نکتہ صدور کترہ صہ بنم نہایت مزاج ایسہ پور شد حکیم
 دینت کہ ایک نکتہ مع ضلالتک شد و کید بختہ اعلیک
 بالطلانہ وینفر نکتہ نکتہ درین سندن طلاق و سہ
 کھسین بقب و شدت موجود اولسون تاکہ طلاق و کول
 یوز لوک سبیلہ نکتہ علیہ کدہ اولہ اجتر او حیرت
 کھسین بقب و شدت موجب نفرت اولسون اما ہزل
 یا قلت عقلمہ ان یا خود حیرت ان ناشی اولور یوز ک کلمی سیدہ
 حکومت زیر کھس تانہ و تدبیر مالکہ مقصد اولہ کبہ یا شمر
 نکتہ ہند دیشہ جہدک اتنی ہزل و صد تک دشمین کدہ
 ظلم نکتہ کھس دیکر اسکنہ بلا دہندہ و اخل اولدوقہ ہند
 ملک سندن سوال تو ام ملکات علم سندن در اتہ تہ سوال
 ایسہ کردہ جمیع امور سندن استعمال کھس ہند جواب ایسہ
 زوال ملکات علم سندن در تکرار سوال ایسہ کردہ امور سندن
 استعمال ایسہ جواب ایسہ دیشہ در سندن بطرانہ ایسہ
 و قرہ زوال ہا شو کسہ کہ نفرت آن عودن ایلمہ زوال نعمت

9

عظمت

آنی توقیر ایدر و اعز لو بغیر زوال نعمتد تربیه اولو فرایم
عطف و شدت و بیگانه گزیند که نواضع و لطف ملک
هزل اهل بعض کرده اخلاق نه کوره غلبه هوا ایله اخفا
اولو بخت اصلیه ایله سازعه ایدر و صاحبیه بیت
جده احق و اولی و نقصه هزلدن ابعده اولو ایله
جدی کبر و عطف ایله مزج ایدر لکن بوجاهل حسن ایدر
اولو زبر اگیر ایله نواضع سخی ایله بخل کبر او صاف بقول
حق ایله باطل کبر جد و هزل لکن انفا لندند ایدر سبب
شاید و سبب غیر مختلفه رسول الله صلی علیه
و سلم جاده بوردند که اذا اراد ان یسجد خیر جعل له
واعظامه نفسیه بقیه حق تعالی بر قولنه خیر ما دایله کرده اول
قولنه کندن نفسند نه کندیه مخصوصه واعظامه تیل حکم
وارد اولمشد که اذا عرفت نفسک لم یضربک یا قتل نیک
بغیر سن کینه نفسکی بده لک و قد ه سنک حقیقه
سویلین شر سکا ضرایم جد استعمال ایدر نه بعضو
جد نفقت و زحمت ایشا اتمکله جدک او زربنه مصابره
معین اولن اکیون ~~عظمت~~ هزل ایله استراحت ایدر

بالمقدار استقام

حکم

هنگام

10

حکم مشوره ده وارد اولمشد که اللهم قید کوا س بغیر غم غصه
حواکب بغیر ابوالدر دار ضراعه بوردند انی لکم
نفسی الشرفه باطل لیکون اوتن ایما علی کن بغیر
نفسیه باطل شمله را حلتند بر دم که کت سببیه حق زربنه
زایم قوت اوله حکم مشوره ده وارد اولمشد که ما اکثر
من نهی فایعری آمدن زمان راحتده و اوقات خلوتده
مرض کلاله علاج اوله حق مقدار استقام بزرده با
یوتد زبر اکلال بغیر بوردن غونق ملا در بغیر ف و تدو مل
کمنه ده نه خرم دا حنی ط اولور دنه خرم و جرم اولور
لکن ~~عظمت~~ اکیون هزلکت حین استعمالنده دینی نظ
در روح حیانت ایتمک لازمه بومقدار اولور ایسه
هزل بزموده نه خارج اولور زبر اجه او زربنه معین
نه که شاعر دیشدر ~~عظمت~~ افه طبیبک لکد و د با کجده راحت
بجم و عدله بشر من المزج بغیر جد و اهتمام ایله بوردن
طبیعتکه سن دیکلند بیک ایله راحت دیر و فرا حدن
شر قلیل ایله آن آدوت واکلند بر و لکن اذا عطیته
المزج فلیکن بمقدار ما یطیر الطعم من المله و لکن
طبیعت مزاج اعطی ایله بکنده اول مزاج طعانه طو

بالمقدار استقام

قدر اولسون جدايمه بنزل متنا فر اوله نيز كى صدق ايمه كذب
 هر متنا فر در بر بنده متنا فر ايكي صد در نيز كه علتش مختلف
 و نتيجه از مضر قدر زير اصدق لوازم عقده ندر ديكت است
 و حفت تو ايمدر كذب طبيعت جهل ندر غوره ~~غير~~
 مقارن زور در ~~غير~~ اولي نسبت مشبه اولو اسيه
 او اذن منتهك و عرض كسر ايديجي اولور التباس منفيته
 ايدرسه ماعتا كى ضرره عايد اولور زور كى مروت
 و كناه ندر و غور كى مضر ندر سالم اولور عقبة بن عامر
 رضاه عنه بيغمه و نيز عليه صلوات الرحمن حضرت ندر
 روايت ايمند كه سعادتكم بويشده اعظم الخطايا
الكذب بيز كناه كى اعظم بالذات سويج كى
 عمر بن الخطاب رضاه عنه بويشده كه لان يغفر الصدق
 و قل يا فضل احب ال عمران ير نضر الكذب و قل يا فضل
 بيز صداقت ندر درجه مدان كوشورسون و ذليل الميسون بويشده
 نادر واقع اولور كذب نهم درجه مي ربيع ايمكدرن زيراهم
 بجا محبوب و مقبولدر بوقر نيز كذب ايله رفت درجه
 نادر واقع اولور سليمان بن داود صلوات الله على بنينا
 و عليه سفر حكمنده بويشده الذي يلج بالكذب في

لعل

يعني كذب و دخول ايدن كمنه روز كار كرس و نكر يعني صلح
 هو او سعيه هيا اولور بينه و عيان جهندن بو مثال
 زياده و اصغر **نقل** مخدمات وزارت بياننده بوصول
 تمام اولو كره ايدن وزارت كى اسمي مفاع وزارت ندر شفقدر
 اشتقاقنده ايع وجه اولور اختلاف اولمشده بري كيه
 ثقل ممانده اولور وزارت ندر شفق اولو وزير ايدن
 اغر ندر نيز و انقاله نيز تحمل ايدن كيندن اولور اولو كيه
 آرنه ممانده وزارت ندر شفق اولو وزير ايدن ارقه ايمه
 قوت بولر نيز كيه ياد شاه وزير ايمه قوت بولور او حجب
 لجا و نياه ممانده اولان وزارت ندر شفق اولو فران عظيم
 اشد و وارد اولور كلا لا و زير بوعنييد اى لالحي

بعض كوتونا ممانده در زير ياد شاه وزير كى رايته لجا
 ايدر قبض اموال و مدار سياست و حكومت بعض
 فرس ياد شاه ندر ميشده وزارت اعمال كوتونا و مو
 انفاذ ايمكدرن عبارتدر بوقدر بجه وزارت ايكي ششم
 بر وزارت تقويف كى سيف و قلم كفايتدر بيز جامعدر
 برده وزارت تنفيذ كى رافع تدبيره و خونه مخصوصدر
 اد احياطه

یکی وزارت در آن هر برینه مخصوص شرط دارد **و**
اما وزارت تفویض که سبب و قلم کفایت یک بینی جان
 اکت نظارت عام و امر زیاد و نافذ در بی غیر ذی شرف
 صلوات الرحمن حضرت مکرّم و در بد که سعادت بود شده
 خلق الله دنیا بسبب القلم و جعل السیف تحت القلم
 نیز جناب الله دنیا بسبب و قلم همچون خلق باشند و هر
 سیفی قلم کشنده قلمند بود وزارت تفویض تبیر اوزر
 و حل عقد اوزرینه و نقله و عزل اوزرینه مستوی الموق
 و غایتنا ابر شکر **اما عقد** یکی شرطی دارد بر تنفیذ
 اقدام **حکومت** که تکلیف یکی شرطی دارد در دفاع بریده
 حذر و ایمن بود وزارت شرطی و هر حل و عقد که در
 شرطی دارد تنفیذ و دفاع و اقدام و حذر در بود شرطی
 هر بر سر بر باید که بر قاجار فصل اوزرینه شکر **اما فصل اول**
تنفیذ در که وزارت اساسی دنیا تک قاعده سدر
 مصالح مملکت و استقامت عمالده کفایت **فصل اول** در
 زیاد و در دست شرم اوزرینه شکر بر بسی صد و زیاده
 او امر سلطنت تک تنفیذ اینه و زبر اوزرینه یکی حق

12 ^{و در} در بر سر است اسنده صفی لرینه نظر تیغ ^{و در} در صفت
 و است اسنده هلدن حاست اینه تا که لطف اینه ز لکن
 و بر یکی اینه و مدوح صلیق سبید صواب اوزرینه غم قوی
 اوله افلاطون و بیشتر که وزیر اک با صفت اوله سبیز
 اوله او که منکر لازم او که نشسته یا دنا هتک معامله
 و اخلاق تامل ایکنه اگر شدیده و غلبه اینه و ز برینه
 خون و حقیق اینه خلقه معامله ایدر و اگر با دنا هتک
 اخلاق تینه مطلقه اینه اذن قوی و شدلی **فصل اول**
 ناسه معامله ایدر تا که سر و اجتهاد نده عدله قریب اوله
 ایکنه اول فرما تک وقت **تنفیذ** نفوذ و امضا
 تعجیل ایکنه تا که توفیق اولنوب موجب حشمت اولیه
 زیرا او امر سلطنت تک و قوف موحشدر وزیر تنفیذ
 ایکنه مزدب و منهدر و قوف ایکنه **و کلدر حکم منهدر**
 که العجده فر الامر حق و اخلاق من ذلک التفراط **فصل اول**
 بعد القدره علیه بیز مصلحه عجله ایکنه انتظ منهدر
موجب اما مصلحت **مصلحه** قاصدین قادر ایکنه تا خبر اینه
 تقویت ایکنه عجله و زیاده انتظ منهدر موجب

بعض حکما عرب میباشند که کم من عزیز از له عرقه و من ذلیل
 اعزه خلقه یعنی نجیب عزیز و ار که کند از نظر منزه یعنی کند نیز ذلیل
 ایستند و نجیب ذلیل و ار که حسن خلقی کند نیز عزیز ایستند
 به تقدیر که ضمانی پادشاه او زربینه در وزیر او زربینه در
 دشمنان تیره مملکت و وزیر آن را این اقتضای بدی که نشسته
 تفتند ایملند به تفتند هم وزیر آن او زربینه ایکی حق و ار
 بر آن که تفتند ایملد یک صورت کند فکر و اجتهاد نده اصول
 و اولی اوله وزیر او وزیر اصله عمل ایچون منسوب و آن دن
 اصوب و ار چه مطلوب بد ایچون مور جلیله فی ایسه پادشاه
 عرض ایملد امر قیل اولور ایسه عرض ترک ایملد جاز
 تا که عرض واسطه سیده استقلال منفرد و حق مؤثر دن
 سالم اوله حکیم بندد میباشند که الاحقاد مؤثره جنت
 کانت و اخوفها ما کان فر نفس الملوک لانهم یدینون بها
 و یرون الطلب لولتر مکرمه و فی غیر حقه و کینه نه جسته
 اولور مؤثر در مکرمه زباده قور قولیه پادشاه یک نفسند
 و قو عبولک کینه در ز بر الملوک انتقام ایله مجازات ایدر لر
 و کینه ایله مؤاخذه بی مکرمت و فخر عه ایدر لر اگر پادشاه

تدبیر

تدبیر هم وزیر معارض اولور سه پادشاهت معارضه شد 13
 کا دست کلمه زبیر وزیر و کیل ایوان اولور شک
 ظن ایوان اولور بلکه کند بر ایله پادشاهت معارضه
 بینتی مقابله ایدر اسباب ^{معارضه} خلقی ایسه لطف ایله ایضاح و بیان
 پادشاه دن طلب ایدر زبیر ایستد که الکلام اللین مصاید
 القلوب یعنی کلام لیتن قلوبت کوزا قلدرد اگر مصاید
 صواب اولور واضح اولور ایسه کند نیز ترک و توفیق
 ایدر وب استدر آن زلل و تلافی ضل ایملد کیچون
 پادشاه تشکر ایدر زبیر اعتبار تیمیوب عفو و صغیر ایملد
 ایملد کیچون وزیر آن او زربینه کتمیل منت ایملد اولور
 اگر صواب وزیر بر طرفنده اولور ایسه ایضاح صواب
 و کشف علل و اسباب خصوصنده لطفه مقارن جدو
 سعی ایدر اگر پادشاه انفاذ و امضا سنده مساعده ایدر
 اول مصلحت انفاذ بر یلیه بو انفاذک ضمانی پادشاهت
 علمیه اولور پادشاهت او زربینه اولور اگر پادشاه
 مساعده ایتمه انقیاد و طاعت ایچون اول مصلحت ترک
 بعض سلف میباشند که سن ضمن بروضه فلیدع المراد

بعضی ضعیفی نمیتوان عناد ترک ایستاد به بعضی سلف
در شد که خلق الطریق لمن لا یبق و بدو ترک ضمانت باد
عاید اولوز وزیر عاید اولوز قسم ثالث وزیر عملد اولوز
بغیر ایلدیگی کسسه لک کند فکر و اجتهاد درینه احاله و
رأی و تدبیر درینه تفویض ایلدیگی امور ک تفنید بدو اگر تفرد
و استقلال نفاذ امور ایدر رایسه مادا که خطا کس کتفوق
ایلمیه اول امور تفنید ایلمیه و بدو تفنید ک ضمانت عماله عاید
اولوز وزیر عاید اولوز اگر انفاذ در زیره توقیف ایدر
بو صورتده وزیر ک اولوز رایسه حق وارد برین عماله
تقویت و برکت و اندردن ریب و نسکی از الیه ایلمک
زیر اشکال ظهور انور ک داید حکیم درین شد که
لیس احد بعد من غیره فما شین منزلهما و احدة و علیهما
مختلفة احدما من لا یبق باحد و الثانی من لا یبق باحد
بعضی چیز من زایل بید بر کسسه یوق ایلمی کسسه نکه منزلهما
بر و عملدر مختلف بر کسسه اعتماد ایتمین انجمن
کسسه کند و به اعتماد ایلمین کسسه کرد در تدبیر لرنده خطا
حقوق ایلدیگی دقتده تفنید ایدر رایسه بدو تفنید ک ضمانت

عما

14 عمار اولوز رایسه اولوز وزیر اولوز رایسه اولوز اگر توقیف ایدر
ضمانت وزیر عاید اولوز عماله عاید اولوز قسم اربع
امور عاید ایلمیه ایلمک در عاید عاید عاید
تفاوت و مختلف اولوز استیناس ایلدیگی کلر صورتده
تفنید ایلمیه جمله سنه بالکوز بر کسسه قادر اولوز رایسه جن
فحیف کور لو شیدره احتیاج اولوز رایسه ایلمی و مخلوق در اندر
ناشی ایلمک قیلنشد تا که هر قوم بر نوع مال و فله مشغول
اولوز ارباب زراعت و زراعت و حراشته و اصحاب صنایع
صنعت رایسه مشغول اولوز و تجارت و توفیر تجارت رایسه
همین نام باد شاه وزیر رایسه دیشد که ناسرین طبقه
بر طبقه سر در سبب بیز اتقون ایکندر انور شر و اعتبار
احاق ایت بر طبقه سر قامت دیانت ایکندر انور
چچ کفایت احاق ایت بر طبقه زراعت و عمارت ایکندر
انور انصاف و زره طوت و بر طبقه سر کسسه تشریف
و اکرام ایکندر انور احساند ک اولوز بو تفنید در
اولوز رایسه ایلمی حق وارد بر بسی صنایع بر صنفا
مطلبینه معارضه اولوز ایلمی کاسب و صنایع ایکندر

قزاقچه نینه من راک اولیه بعض وقت بر صنفی جو غالتوق رای
 سطلانه عارض اولور اول صنفه مالوف اولیان بکسته لور
 احاق ایله بد سبیده هم اول صنف و هم ایکندن نقل اولنج
 صنف بکسیده مختل اولور زیر کنز طبیعتن ایا میده
 اجتماع دایمک فون صنع و جعل ابله اولنه ابتلا فون عدل
 و اولی در بعض وقت سلطان بخل عارض اولور اصناف ناسه
 نرض ایله با خود انزه من راک اولوب تجار ایله تجارت
 و ارباب زراعت ایله نیکه نقد ایله بویایسه حقوق سیاحت
 و شرط با سته ایلی و جهله صنف و وطن ابراهیم
 بر بوکه بر مصلحه بادشاه نقرض ایله بکر دفته ماعه اسنک
 اول مصحفه تصور ظاهر اولور اگر سلطان بکسیده لور
 البته یا پیشه من راک اولور سه اربابنه صنق معاش
 ظاهر اولور رسول اکرم صلی الله علیه و سلم حضرت نوز و ویدر
 سعادتک بویوشدر که ماعدل و ال بجر فی رعیه بغیر رعایانه
 تجارت ایلین و ال عدالت ایتماش اولور ایکنی بادشاه
 منصب جهینه ناسک اشرفی ~~سلطنت~~ و اود سلطنت
 هونکاسک اشرفی اولدیفینز انزه کخصیر اولمشه

صنف ایله بکلیه

اگر

اگر انور عوام ناسک مکا سینه مزاحمه ایله لر ایسه خنل 15
 مملکت سبیده رعایا به دامن و ضعف ابراهیم ایدر لور
 انک ضرر بادشاهه عاید اولوب نظام مختل و مرام
 معتر اولور بز دیشخ علیه صلوات الرحمن سعادتک بویوشدر
 اذا ابحر الراعی اهملت الرعیة ~~بعض~~ راعی بغیر و ال تجارت
 ایله بکر دفته رعایا تجارت ترک ایله بعض حکما و بکر
 اذا لم یکن فی سلطانه الملك سرور الرعیة کانه ظلم بغیر
 زماخ سلطنته رعایا سرور اولور سه انک سلطنته ظلم
 اولمش اولور حکیم روم اسکندره یازمشه که ای ملک
 بطنفت نفسه ال المحقرات فال موت اکرم له بغیر لور بادشاه
 که محقرانه مایل اوله اکاموت خیر لیدر **فصل** اما فضل ثانی
 که دفاعه درت قسم او زرینه مشتمدر بر سر بادشاهت
 کنز و مسترینه دفاعه ایکنی مملکت دشمنه نوز دفاعه
 او چنجه دزیر کنز نفسندز کنز انور نوز دفاعه درت
 حرق و اختلاله نوز رعیت دفاعه اما قسم اول که بادشاه
 کنز و مسترینه دفاعه اوج شیده اولور بر سر اولور
 رعیت ایله بغیر ^{ایله} بادشاهت طاعتن سوق ایلیه

صنف ایله

در هیبت و خوف ایله انور عصبانند کف و منع المیه زیرا
خوف و درجا سوال اوله قده نفس خوف و طمعه ناشی اوله
و منف و اولور الله ^{تعالی} تو و عدد و وعینده خوف و درجا
عبادت اولور ^{کف} مقدار کفایه رینه ضامن اوله تا که زیاده
قوت سببه ^{مستفرد} مستفرد اولمیه بر یا خود صنف سببه مستفرد
اولمیه ^{بزرگ} بزرگ اولمیه سبطه قوت و طعن ابرت ایدر که
حیا انور ایام قوت سببه سبط اعدا اولور و صنف
حقیر و عجزه دن اولور بر بنات سلطنت ایسه اول و سببه
سلطنه قوت اوله و انور ک اولور رینه قاهر و غالب اوله سبط
اولور رینه غالب اوله حق قدر انور قوت اولمیه که سبط انور
معهذ اولمیه نامون خلیفه به جز در شرک خو اسانده عسکر
قتله احداث ایدوب نهب و غارت نامون خو اسانده که
والی به یازمشکه لو عدلت ما شغبوا اولو قوت ما نهبوا ^{بیشتر} بیشتر
سن عدالت بیشتر اولک انور احداث قتله ایدر ایدر ^{اگر} اگر
سن قوت ^{سببه} سببه اولک نهب و غارت ایدر ایدر ^{خجسته} خجسته
انور اعوان محافظه و اعوان مجارسه ایلیه ایلی صورت
اولور برن اخبار و احوال برن بخش و نفخ ایلیه تا که سلیم و سیم

ستفنی

کنندویه

کنندویه معلوم اوله انور عصبانند کف و منع المیه
تا که ف در انور سارن المیه زیرا کف و منع کشف و ظهور
صبیه اولور اجمال ایسه یا حقدن اعراض ایدر کی یا خود
کیزیل ایدر کی اولور ایکننده هر چیز یوقدر زیر حقدن
اعراض ایدر ضلالت اولور کیزیل ایدر ایدر ایدر اولور
حکم مشوره ده وارد اولمشه که من علامه الدوله قده لطفه
بیز هو سکت عیاضتی غضبتک قلینده ^{ششم} ششم حکمتر اعدا
دفاع اعدا و اعدا محاکم سکت و قوت ایله مستفرد اولور
که در انور ایدر صنفدر امثال و اقران و مستفرد اولور
عظما و ناس و طالب شهرت و رتبه اولور عسکر طایفه
اما امثال و اقران اظهار تقرب و مسالمة و حاله ایله دفع
اولور اما مستفرد اولور عظمای نامشر طفت و ملائمت ایله
دفع اولور اما طالب شهرت و رتبه اولور عسکر طایفه
سلطوت و هیبت ایله و اظهار خشونت ایله دفع اولور
زیرا رتبه برک احتیاج از اهل رتبه تک مایلیندن و احوال
مناقاتن ایجاب ایدر اعدا اطاعت و انقیاد ایدر ایسه
ارن اولور احوال اطاعت و انقیاد ایدر امکانه کونه حجاب

اوله بینه اوله کافات ایله نسته کم سرور کاسات صلی
 عله وسلم سورمشد که کما تدین بدان لغرس نه کونه مجازات
 ایدر سنک ^{کافات} اوله کافات اولور سنک اگر کاسات مجازات
 ایدر ایسه کافات اولور رفت درجه صاحب اولدک
 سطوت دشد تندی و موقبتیک منا فرندی خوف اولدک
 بعضر حکما دیشد که من قلت بکرتبه ضوع بعضر بجز به سر فیل
 اولور کسه آلد اولور من قلت بباله صرع بعضر قاریسی
 و مباله قلب اولور کسه بکلیور و مغلوب اولور اگر بوطایفه
 بعضر سنک محاربه سندی مستغفر اولور ایسه محاربه تم کف
 ایدر ب محاربه ایله کونف ایدر سباب خوف در اقبه بی
 قطع ایتمیه و حجاب ایمن خوف ایتمیه که درت نسته ایله محفوظ
 اولور متصالحه سنک ^{صفتی} و مقاتله هم امنیت و بقا اولور
 در احوت عسکر در حکما دیشد که خدا بالانا و مقاتله
 بعضر حکم اولور فیه اناوت و استغفار اختیار ایت و قبل
 العاقبه تا داهبت لک بعضر کاسا موهور اولور فیه عاقبت
 قبول ایت و لایجل الی المناجزة العود و اوجرت الی کینه
 بعضر دشمن دفعه بعضر حید بولن قابل ایکن محاربه بجز ایتمه

دهر

ده سنک دشمنک اولور اوب کت ایدر بجز قاریسی 17
 زیرا سنک ایکن انتظار فرصت حاصل اولور یا خود دشمنک
 خدنه واقف اولور سن ملاقات دشمنه طلب طرفدن تونی
 ایتمه سن زیرا خطر و مرگکه دن بشقه صورت ایدر نایل اولور
 دشمنک طاعتنه رغبتک آله جوق غنیمته اولور بختکدن
 زبانه اولور ^{عسکرین} عسکرین عایانک سلامت سکا نصیب اولور
 عیابن ای طالب ضرر الله عنه سورمشد که خدا علی عدوک
 بافضل فانه ایدر الظفرین بعضر ^{مفضل} مفضل و احوالی
 احتیاط ایتمه سیرت قبل زیرا ایکن بفرنگ برسر
 بودر اگر اعذار و انذار و تفکره مقانده ضرورت اچا ایدر
 عزم و جدت ایقاظ و عزم و احتیاط استعمال ایتمه سن
 استخاره و تفکره دینه تابع و عدل استعمال ایدر رک محاربه
 اقدام ایتمه سن زیرا دین ایله عدالتک یا باغی یا خود منکر
 عدول ایدر بعضر حکما دیشد که من سل سيف لبني احمد
 راسه دمن اسس اسس اسسه عمر نقتنه بعضر بفرنی
 و طیفنه سیفنی حکوب چیفرن کشتک باش اولور قشک
 قش اولور و فاسد قتل تو بوب استحکام دیرن کسه کندن قشک

سن دشمنک اولور

عدول ایتمه

علیه السلام در مشق اول و حذر از سرسختی
 و تحفظ مهمات ایلیه سن حکم و سن و حذر که اعد
 القویط من الامور اتکالا علی القدر بینه قدره اعتمی ۴۱ امور
 تفریط و تقصیر در احراز ایت زیرا هر بر قدر که مستیع
 وارد در که اول قدر اکا جابر بدر بخاک بسبب عمل و جنت و ما بسیر
 تفریط و تقصیر در امثاله وارد اولی که قبل الغرم تفکر قبل
 داجود از اول ستن قبل و اقداده اول مشوره ایت
 نصرت و نظر نصیب اولوب بقانده بتدیگی کبر عفو و صفح
 و تالف ایلیه سن حکم روم اسکندره یا از مشر که علیه نه هر
 اولی قدره مقانده ایله بر ابر غضب ترک ایلیه سن زیر احال اولی ده
 دشمن ایله بر بو حالده قدر دانش اولی یله ایلیه سن انزه غضب
 بدل حرمت و اذیت بدل احسن ایلیه سن ششم لیت ذریه
 کند بفسندخ کند از اندیز دفع ایلمکدر طریقی استصلک
 حکم و اولی طرف اعلی که یادش هر و کلائی که اعواند بو ایلی طرفی
 و زیرک اکفا و افراندر اوج شمر و اتر و مولود و مشند
 ادا و اتر شول کسه در که و زیرک شرنه به ایله و ب عدا و تر اظهار
 اولی اکسیده بتر و طغیاندر وزیرک ادر زینه نصر تدخ کابوسر
 به خصیلت

18 سلمه بن داود عد بنیبا و علیه السلام سورسدر که سهم نظام
 بر جمع علیه لای عفو بته تسرع الله بینه ظالمک ادر کند
 علیه سن رجوع ایله بر زیر اظلمک عفو بتر کند شریعت ایله
 بضر حکما و مشد که من نصر کینه بقیه ادر من نصر الله بفرضه جبا
 بینه شول که خیر استغیبه کینه بقیه بتر اتمش اولی در
 هشتمین کند بقیه ادر زینه جنایت اتمش اولی در
 و کینه سنه متعلق سنک ایکن ایلی حق دارد بر حق تقیم
 ایله بر کینه نک مقابله سیدر بر حق و اظهار ایله بر کینه
 در فیدر اما مقابله خصوصنده اولی حقی اگر عفو ایلیک
 فضل و احسن اتمش اولی در و اگر مقابله و مکافات
 ادر سکت معذور اولی در رسول الله صلی الله علیه و سلم
 سفا و عقبه بوشد که من اراد ان یشرف ایله الینیا
 و ان بر نفع له الیوم القیمة فلیعف عن ظلمه و یصل
 من نطقه و لبعط من حرمه و لیعف عن جهل علیه بینه یوم قیامته
 حق تعالی انک ایکن رنج در جهات ایلیه سن و انک ایکن
 بینه عالی ایلیه سن مراد ایدر کسه کینه بینه ظلم ایله در عفو
 ایلیه سن و کندند کسینه کسینه زیات ایلیه سن و کنددی

کینه بقیه خیر ایله

بِحکم

محروم ایلینه و بر سوخ و کندن و زرنینه جهل ایدوب قدر نیرین است
 اتمینه علم ایلده معاده ایسونه مستضر خلیفه دیمشدر که
 عفو ک لذت تشفی عقیظ لذتندخ اطیب احسدر ز بر
 همه لذت عفو که تابع اولور و تشفی عقیظ لذتنگ عقیبته
 ندامت حاصل اولور ننه که ش عر دیمشدر **شور** و ایستد ایا
 من قبح بناغ **•** اذا قبل و صدق قائله **•** فانک تفتی فاعل **شور**
 نادما **•** علیه ولم یبزم علی ایزر فاعله **•** یعنی **شور** شید **•** عقیبته
 بخفاظه و بر اول قبح بنم حقه درینوب سولین هر
 ضدین اولور **شور** حقیق سن فاعل **شور** نعل **شور** اوزینه
 نادم اولور بفر عاده ملا فی اولور سن فاعل **شور** نعل **شور**
 اوزرنینه نادم اولور اما استند فاع عدا و تده اولور **شور**
 حقیق تحقیق و اثر مجا هرته بلکه سید **شور** ابقاظ و اظهار
 سببیده کندن حیله سنه دهن و ضعف کتور شد حکم
 مشوره صم وارد اولمشدر که او هن لا عدا کید اظهار هم و
 یعنی دشمنی کمر و حیله جهندن زبیم ضعیف عدا و نتر زبیم
 اظهار ایلیندر اجدر **شور** حدت غضبند **شور** عدا و نتر
 دفع ایت دفع عدا و نتر **شور** غیب ایله میل ایتدر **شور** خود

ایلده ایسونه کتور **شور**

کولیف

کولیف ایله استقامت کتور **شور** خصم صندره احتلاف **19**
 طابع ایلده مختلفدر لقمان حکیم کندن و غلنه دیمشدر که باغی
 اعتزال **شور** یعنی **شور** فان **شور** **شور** خلق یعنی ای او غلجام
 سن **شور** دن اعتزال ایت یعنی آید دل **شور** **شور** نندن **شور** غلجام
 ایدرز بر **شور** **شور** **شور** **شور** خلق اولمشدر **شور** **شور** **شور** **شور**
شور **شور** علیه یعنی **شور** **شور** اولور کمسنگ **شور** **شور**
 علیه ننه در حسن بن سهل دیمشدر که بن لقمان حکیم **شور**
 برکت بولدم انده دیمشدر **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور**
 ایله اصلاح اولور اقرار بینه عداوت اترانک برینه
 حسن **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور**
 ایله ان دا اولور علماء عبادت وقت نظر اصحابنده رضا
 در صحاب قدرنده سخاوت و ایع شیه طویل حیات و عبادت
 و مال اما مورتور که اسادت ایله اذیت اولمشدر **شور** **شور** **شور**
 صبر **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور**
 ایستد **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور**
 قایم **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور**
 یعنی **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور** **شور**

ایشله وارد اولمشدر

وطفه و همچو مندر احتراز ایله تحفظ اولنور منی لشعبه
 روایت ایلندر ابن عباس رضی الله عنهما دن رسول
 الله صلی الله علیه و سلم دن که سعادتک سورشد ایاکم
 و المشارة فانها من العزة و تظهر العزة بغير شارة دن
 احتراز ایدک زیر امشده محاسن دن و اخفا و معابر
 اظهار ایدر امثال حکمه اورد اولندر که ثمنه القليل منها
 کثیر النار و العداوة و المرض بغير ابع شیک قلیع
 کثیر در آتش و عداوت و مرض **فلا تاتنق الدهر**
 ظلمة . ضایل منظوم کریم بنام . بیز سن ظلم ایلدک
 و ایکن دهر دن البته این اولمه زیر کریم اولم منظر
 کیمه سزایم دکدر اما منقش که طالب تبه در اگر جناب
 که بکین سزایده جک قدر تبه به نال اولور ایسه بق
 و سهولت ایدر و اگر اکار تبه هم مضایقه اولنور ایسه فرت
 ایدر ایدر انک عنان اعز از خایله سن و استتابة عمل
 ایله انک جناح رعیت دن تمسخر حفظ ایله سزایکه انک
 من فرتر بیاسره ایله دفع ایله سن انکه ایله مضایقه
 زیرا ساعا در من عمر لردم ایدجیدر حکم مشوره وارد

اولندر

اولندر که المراد بساعة و الدهر فی ساعة بیز کشتی 20
 اوقات حاضره سیکه در دهر **بیکه** بیکه مباحثه ده در
 اول من فر فارغ بر نامه که اوقات فراغه سنک من
 نشر ایله مشغول اوله و سنک علیه که سعیده سن عذر
 قیله زیر مضطر حضور اولور اگر قضا اکا بر رتبه سوق ایدر
 سن انک ایکنه عمل طلب بیز اولور سین سکا طلب عمل
 حقوق رعایت ایدر زیر **ادب** که من علامه القبال
 الرجال بیز انک علامتی رجال ایکنه عمل طلب بیکه
 بیز حکما و بیز که اصنع اکر عند مکانه بق لک اکید
 بعد زوال یاسه و احسن و الله دولة لک بحسن بیک و الله
 عدیک و اجعل زمان رخا کعدده زبانه بلانک بیز ممکن
 اوله قد خیر اینه سکا اول خیر ک حمد ایام مکانک
 زوالند نصکره فالور دولت سکا متوجه ایکن حسین
 دولت سنک علیه که اوله قد سکا احسن اولنور زمان
 خایه زمان بلا ایکن عده قیل بیز مال و سلاح قیل اکر منشر
 قضا ارا دکندن منع و قدر مقصودینه حاج اولور ایسه
 سن فور قد بیکدن این اولور سن و آود منشر کلندر

ایشله وارد اولندر

العلم بیز اوله بیک علامه

اول بنگ حالده مراد بکه و اصل اولور سن ز بر احکم مشوره
 وارد اولمشد که اکوایج طلب لغا و تدرک تقاضا بقض صراح
 زحمت و مشقت ایله طلب اولور و قضا ایله اداک و نایل اولور
 بوندن بشقه سن اول منافسه اصطناع و حسانه تشکره
 مستوجب و اجحام و تکلیف ایله عذر ان قاضا تمیض اولور سن
 بو ایکی شبنکه منافسی کنن طاعنکه مجلوب و مجذوب ^{بشد}
 و سنک مسافستگدن صرفا تمیض اولور سن سنی
 رجاییدر ز بر ایالکد سنن خیریه محفوظا و اجتن سنکله مرادینه
نایل اولمشد اولور حکم مشوره ده وارد اولمشد که من
استفیع الاضداد بلع المراد یعنی صدر در کمال ابدان
 کسه مراده نایل اولور ^{ده یعنی فضل} نبل رفته در یو بعض حکما دن سوال
 اولنقه ده دیشکه مواخاة الکفا و مداهنة الاعداء یعنی
 اقرانله فرداش کبر اولمق و دشمنله مداهنة ایلمکله
 بعض وقت سنک منافستگدن ز بر سرقا صراوه کسه
 سنک عداوتکه تقاضا بیدر اول کسیه رجاستک بر طرف اعط
 قیل و آرد بجه اولوب زمانتک مقبول سننه بریز کور و آنه
 بجه قیل عهد فریده صلاح و ندادن غایتنه ایسته واقف

21 اولور سن لایق ایسه ساعده فاسد ایسه ساعده اولور ^{دین}
 بابک نام بادشاه دیشد که احذر صولة الکرم اذا جاع و اللیم
 اذا شبع یعنی آج اولور سن دفته کریمک جمله سنن و طوق
 اولور سن دفته لیتمک جمله سنن احتر از ایلمه سن حکم مشوره
 وارد اولمشد که عده المعاداة قلعة المبات یعنی عداوتکسی
 قایر سنک قلیند سلیمان بن داود علی بنینا و علیه السلام کنن
او غننه بیورشد که لات سنکله ان بکون لک الف صدیق فالله
قیل و لا تنقل ان بکون لک عداو فالواحد کثیر یعنی سنک
 ایچون بک دوست اولمقلن ^{بشمکن} ایلمه ز بر بک دوست
 آرد و سنک ایچون بر دشمن اولمقلن قیل عده ایلمه سن
 ز بر بر دشمن جو قدر زماندن و اهل زماندن سلامت ^{بطلب}
 کاذبه دندرایم مطالب بنویسه قیل ایت کثیر ایلمه رسول الله
 صلی الله علیه وسلم سعادتک بیورشد که لوم یصب ابن آدم من الدنيا
الا الا من وسلاة کفنی بهما دار فاکلک غیر انسان امنیت ایله
 سلامتنه بشقه دینادن بر شینه نایل اولمشد که ^{بکبر} بکبر
 مهکک اولمشد کافیند حکم مشوره وارد اولمشد که ^{بکبر} ایلمه سن
علی الصبر یعنی نایوس اولمق صبره کسیند بر اسم بن ممد

والتنفوس وان كانت على وجل من المنيه امان تقويها فانه
يبسطها والدم يقبضها والنفس تنشرها والموت يطويها بصر
قوة او زلزله بیده اوله لرفس يكون مقصودون الملوذ
که انچه نفس نومه مطلوب اول ملله تقویت دیر کشتی اول
الملکین بسط دوهر انور قبض ایدر نفس اول الملکین نشر و موت
انور طی ایدر **قسم سابع** در احتیاج حفظ اکون
دفاعه ابدن و ظلمت نتیجه رنند و اختلال نتایج اهما لندر
انگسیده سویرت و فساد سیاسته اولور زبر ان
و اختلال لایا افراط یا خودتفریطه انکسیده عدالتن خارج
و تقصیر و اسرافه داخله حال بوکه رعایا مدده حیاج اوله
سطنک توامی و ارباب استعدادک ذخیره هر بیغ جمع اولون
حفظ اولون حق نشه سیدر اگر رعایا ترک و امان اولور
هم تدایر لرم انت دایر رود اگر انور ظلم اولور ایسه هم کند لرا
هاک اولور لرم اخر اهلک ایدر لرم رعایا فاسد اولون مملکت
البنه مستقیم اولور زیر الملک رعایا به نسبت جسدت باشه کبیر
اجتناب کت فو کیده قایم مستقل انک اعانتیده قائده لنور سنگ
اولور کبیر رعایا به مخصوصه حق وارد بر بریسر معاشرتک

دوره انجیرینک

22 و قرا انجیرینک تو فی سینه اعانت ایلیه سن تا که انرا یله سنگ
سوادک بفر علی ال انصار **مشافحه** سوادک انرا یله سواد
اوله عطف جابر رضی الله عنه دن اولور رسول الله صلی الله علیه
وسلمه در وایت ایشد که سعادتک بومرشد در حیر الناس نفهم
لکسر بفر ناسک حیر لیسنه سه زیاده منقصر اولون کسبه در
این سینه دیشد که ان حسن الناس من حسن عیش الناس **عیشیه**
بفر ناسک احسن اول کسبه در که انک معاشده ناسک سواد
کوزل اولون **بجینه** حق ناز رعایا دن سکا عاید اولون حق
اولور سینه اقتصار و قناعت ایلیه سن انرا یله حمل ایدر سن
تا که استکثار و توفیره زلیح و بصر و طاعته **خالصه** اولور
حقیق دیننده که من خاف اسادتک اعتقدت اسادتک من
سنگ شر و اسادتک در خوف ایدر کسبه سنگ **بجینه** لکن
اعتقاد ایدر مفاد بر حقوقه انرا کند کنز بشقه کسبه حواله ایله
تا که اول کسبه میلیر سکا اولون میلیر نینز زیاده و اندر جلال
سند اولونر جلال نینز ارتق اولیه حکم لفظ در اولونر
انما یخرج ما عند الرعبه ولا یرتا و ما عند الجده قاد ایتا و ما
الدین و التاویل علماده بفر رعایا نک نشده سینه بیحق

مشافحه وارد اولمشد

والسيرة استخراج ايد و عسكركت قنده اولان نشنه ي قابيل
بغيرضا بطور و دينه ~~موضوع~~ و تاويلده اولغ نشنه ي ديك
عده استخراج ايد و حق ثالث ر عبادان ظلم و اذيت منع
ايله و انتره غالب و ظلمه قادر كسركت الدينر كسركت انتره
حفظ و احاطه اينيه سن تا كه سن انزه مر جمعي بر كبر
دانر سكا اطاعت و خيره اولاد كبر اوله لر زير اسن حفظ
اجون مضب و نشر قبيل سن تقصير ايد رسك مسؤل و عباد
اولور سن رسول الله صلى الله عليه وسلم سعادته بيورشده كه
كلكم راع و كلكم مسؤل عن عييته بغير حمله كرت و ال سكر و بهر برك
كدر عيتدن مسؤلدر انه حق تعالى به مخصوص عابا كون
سك اوزر كده حق و ادر سلطانه هو ~~الطلب~~ و خشن
خال اوليوب سنك عليه كده اولور انركت سبيله
شكر بيز غنيمت بيل و انرا ايه سلطانك انار بيز جميل ايه سن
زير اديا بولوت سايه سر و نايك و بيا كبيدر انسالده ادر
اولمشده كه سن الله نيا على الدنيا دليل بغير نيا دان دنيا ادر
دليل و ادر بغير احوال دنيا تفكر و لغنه دنيا فاني اوله بغيره و انتره
رسول الله صلى الله عليه وسلم سعادته سورده كه كن فر الله دنيا

غريب و عابرسبيل بغير سن دنيا ده غريب كبر با خود مسافر
كبر اول حكم مشوره هم وارد اولمشده كه عود احياءه في كل
يوم يقصر بغير حيات اغاب و هر كونه قصا لمقده در بعضر
حكا و بيشده كه كل يوم يسوق ال عده و كل امر ما خود بجانته
شاديره بعينه هر كون اير سنر كونه سوق ايد و بهر كس
الجنيت و بسانك جنايتده مؤاخذه اولبور ايد سن
غفلت زمانه غنيمت بيل و فرصت امكانه انتره زابت كندا
نفسكدر كنه نفك كجونه ادر خارقيل و بو كوندن بارنگ
كونك كجونه خيره حاضر بيه سن حكم روم سكره زنده شكه
لا تطلب على الدنيا فانك صير البقا فيها بيز دنياك اوزرينه
شدت و حصن ايه زير اسن دنيا هم قبيل بقاسن بونم
سولينن اوقاكت زجه محكم شاعت قوليد رجه ~~سدر~~
اموكت لعيش مفرونه. فما تقطع العيش لا بيم بغير سنك
هموم و عموكت معاشه مفرون و ملا بسدر معاشه ايجق هم
ملا بسر قطع ايد رسن غمنه قطع ايد مر سن و حلوة دنيا
مسمومه. فما ناكل الشهيد الا بسم بغير سنك دنيا كحلوه
زهر ليد عس بيه مر سن لاسمه ملا بسر رسن. اذا تم ام

بدانقصه • توفع زوال اذا قبل تم • بغير بر او بر حال تمام
اولد بوز وقتده انك نقصا ظهورا بدم تمام اولدي دنديكي
وقتده سن زواله مترقب منتظر اول ~~من~~ سلما بني
صلوات الله على نبينا وعليه حضرت ترينك حق ~~تسا~~ ~~تسا~~
تو به بني قبول سلطنت زواله بديكي وقتده كرسر سرك او زينه
ياريشكه اذا صحى العافية نزل البلاد واذا نعت السيامه
بجم العطب واذا تم على الخوف بغير عاقبت صحى اولد بوز وقتده
بنا نازل اولور وسلامت تمام اولد وقتده بلاك ظهور ابر اولور تمام
اولد وقتده خوف عالى اولور **فصل** ما يضل ثالث **که اقتدار**
سیاستك شرط او فاسى و فذارتك كالكاسر اود در اقدرك
ثبات و ظفر مضموعيت و اجماك حینتر الجفت اقد اولد
بغير امرك ~~حصوله مقید اولور~~ حکم متفویم وار
اولمشده که بالاقدم ارتفاع الاقدام بغير امر انا حسنة نك
ارتفاع ~~الاقدم~~ اقد اولد اقدام هو الحق ~~اسباب~~
ظهور وقتده و اجب اولور انتها زفر صت در جده ان وقتده
~~اجب اولور~~ ظهور وقتده و اجب اولور ابواب قدا نده
و وقت الكاننده قصد اولد نته که ش عد همیشه **ش** اذا ما

هذا هو الكلام في حقها

انبت الامر من غير باب • ضللت وان نقصه الى الابد نهند ما
بغير سن بر امره قيو سكت غير نده اتیان ايد ر سكت ضایع
اولور سن و اگر اول امرك باينه قصد اید ر سكت طوغری
یول بولور سن بوندر بفسكه غرم و عنك بينى جمع بدم
امد غرم مقتضای ای امور ^{اورد} بر ایلكدر و غرم امور بجم
مقدّر اولد ~~دقت~~ بغير حاضر نهند و مناسب اولد وقتده
امور تنفيذ ایلكدر اقد انك بوشر و ط اربه سر كميل اولور
وقتده عواقب قدر دن شعبة بر شنه مانع ظفر اولد مر حکم قویکم
~~منظم~~ وارد اولمشده که ایکی کسه بر حفظ طلب اولد وقتده
جهتیه انصر اولد اول حفظه ظفر بولور اگر دینده مساوا
اولور لر ایسه مروتاً انصر اولد ظفر بولور مروتده هو
ماد اولور لر ایسه اعوان و الاضار زیل اود ظفر اولد
اگر اعوانده هو مسا و اولور لر ایسه بجز زیل سعید نهند
ظفر بولور اگر شرط اقد انك بر ن انصر اولور ایسه قدام
تغذیه ~~بغیر~~ بفسكه غرم و مر مکده یفا اولور عاقلک غزمنه و
حصول ظفره مانع اولور مکر که قدر غالب اولد زیرا اقد لر ایسه
معتبرک قیاسنه کوله و کلدر حکیم هند همیشه که السبب ^{الین}

نیاج عا فر حاجه هو الذن حول بین احازم و طلیسته
اول سبب کتب عا فر آنک اید مراده نابل اولور عاقل ایله مراد
بینه حایل اوله زینه اول سبب بزرجمده اعجاب شیانه
سوال اوله نده کج اجهیل و اکدار العاقل بعین جاهل
مراد نیاج و ظفر بولوب عاقلک ممنوع و محروم اوله
جواب الیمنر عبد الله بن ظاهرنه بر آدم کبر و الی امیر
عزم و عزمه محتاج اولمیا نه در سوال ایلد کوه اوج
کون مهلت طلب الیمنر اوج کوندن صکره اول آدم کلوب
سوال اید کجه دولتدر دید کوه صادتس ~~بیش~~ و بو
کلمه بی سکا سولیدن دولتدر دید کوه بوندن ناشر حکم مشهور
و او اولمشدر که احفظ یا تی من لایاتیه بعین نصیبیه کلیمان
کسیه نصیب کلور اقدام الی شمه منقسمه بر بلسر اجتهاد
منافع اوله زینه اقدام الیمنر مضر بزرگ دفع اوله زینه اقدام
اما جلب منافع اوله زینه موزونه اقدام الیمنر توعد بر بلسر
استفاضه و توسیع مملکت الیمنر استزاده مواد و منافعه
اما استفاضه ملک رغبت و رهبته مقارن اوله عزم و
اید اولور بو استفاضه اغنیال و اغنیال ایله بعین اگسزین

و حیده اولوق قتال ایله اوله نده اولی در رسول الله صلی الله علیه و سلم
عنه و سلم سورسدر که اکبر حیده عه بعین حوب و قتال حیده در
انفال حکمه وارد اولمشدر که اربعه لایر کبها الا اهلوج
و کسیم منها الا الفقیل سنا جوه اکبر و رکوب البحر و شرب
السم تلک حیده و انما ان الشا بر علی السر بعین درت نشه در که
اندره بنمز و سلوک الیمنر الا الحق سلوک ایدر و انفرض سالم
فالمر الا آرز کمنه سالم فالور مفاکده حوب و رکوب در یاد کجه
اکون شرب سم و حاتوندر ستر اوله زینه این ایلکده اما
استزاده منافع و مواد رفیق و سهولته مقارن اوله زینه
و احسن ایله اولور تا که اندرک سببیه عمارت کثیر و زرع
و غیر اوله زیر سلطنتک خزانه لیس طیر اقدر مطیع و منقاد
اوله اعوان و انصار اول کفوز کسرتاج ایدر اول اعوان
کف بد ایدر و اندره تعرض ایتمک اندره حاضر قیلار و اندره
بولسنر طومق اندره عملدر نده قطع ایدر رسول الله صلی الله علیه و سلم
عنه و سلم سورسدر که التمتوا الزرق من جنایا الارض بعین
الزرع ستر سزر زنی جنایا ارضدن بعین زرع اعتدن لیکار
ایدک سن حیرن عام و منفقر متصل اوله زفر علیه احمد

اینک ضرر عام و منقطع ^{و حق} اصلی قویا مقتدر و ^{حق}
 زیرا منقطع منقطع ^{و کفر} و منقطع اولی اولی ^{و کفر}
 این سخن بحق بر وقت مبارک است و زمانه از اول عجله در حکم
 مستویم وارد او شده که اکتفا بر مراتب فلاحتی علی ثمره
 عالم ترک فاکت تاها فی او انها غدیه و الله برکت علم بالوقت
 انزل بصلح نبی فتنی کثیره تک یغیر خطوط و تضییع درجه
 درجه در بر میوه قبل لادراک عجله ایله زیرا سن و فتنه
 اول میوه به طاعت اوله رفق نایل اولور سن حال لور که اول میوه
 تدبیر این اول میوه تک صالح اوله حق و قدر سن ای میوه
 این سن اول بدو ک سنک ایچونه اوله احتیاجینه اعتماد
 قبل باجمعه حواج عمر یکی همان ایچنده اوله نیک کونکه کجیر
 ایله شکا دار کلوت باس و قنوط سنر عملکنده ن اشغال ایله
 عجله احتیاجت تا سنی قبل ایچنا کور که شکر
 کجده جو بضر حکما دن سوال اولنده ناس کجده نین ^{استیفا}
 کور یکی مبالا اینمین کجه در جواب المشر اما مضر قوی
 دفع ایلمک اولدینه اقدام دخی ایکی شکر - مملکت سن محلی
 اولان دفع ایلمک و احتیاجت ایچونه ایکی سبب وارد برون ایلمک

اینک ضرر عام و منقطع اصلی قویا مقتدر و حق

بر عجز در شق نانی مواد و منافذ نفاذ اولان دفع ایلمک ²⁶
 نفاذ مواد ک قوی ایکی سببی وار که یا نفور یا خود جود
 ایچونه هر چیز سببک ضدیه دفع ایلمک زیرا هر مرضک
 علل و ضدیه اولور اگر اختصار مملکت ایچا لدر نفاذ اولدیه
 انک ایچونه غزلی ایفاظ ایله سن اگر عجز دن اولدیه
 غزلی استقام ایله سن و اگر مواد ک نقصان نفور دن
 نفور اولدیه انک علاجه راهبت و کجیر نیک ایچونه
 ایله سن اگر جرح اولدیه عدالتی اظهار ایچونه واقع اولدیه
 مملکت سن حد دفع سنن صادر اولدیه ابتدا ن فریط و تجاوز حد
 و تضییع سببیه مواضع اولور سن و انتقاد اولدیه
 تضییع ایله ضایع اولدیه سنه برینه کور تک ایله
 اولور سن ایچون سادسته احسانه جیر دکتیر و جیحی
 محو ایله سن و اگر عجز بدین حد و ث ایله سبب اسانک
 جبروت و جنایت انک اولدینه اولور و احسانک محمد و جبر
 سکا کفوض اولور سنک سببکه اول کسک سواد حرکتی
 و انک سببیه سنک اثر جمیع کظا هر اولور عطا این
 پیرنده ابن عمر رضی الله عنهما دن رسول الله صلی الله علیه

روایت ایست که سعادتمند یورش در آنچه کثیر و قبل فاعله ستر
 خبر جو ندر فاعل خبر آزد در بعضی حکما دیشد که خبر از آنچه فاعله
 و شرف الشرف فاعله بجز فاعل خبر خبر خبر لیدر و فاعل شرف شرف
 زبهم سزدر **نفس** اما فصل رابع که حذر در تحقیق دهر کنده
 طوارق و حوادث و ایش و ثایر و نواب و مصایب ایست که
 اگر دفا ایدر ایسه عذر ایدر و اگر قاید بر سه قتل ایدر بود
 ناشر حکم نشود و وارد اولی که الدنیا در حجة الیه و الیه
 حود الایاتی علی شیء الا غیره یعنی دنیا همه سینه در حجة
 یعنی همه ایدر بکنش نک مقابله سنده اندن اعلمه البحر در
 و دهر زیاده حد جمید بر شیک اوزرینه او غران ال
 اول شیمی تغییر و بشقه بر حاله کوی ایدر عبد حکمیه دیشد که
 اصحاب من الدنیا من جذرها و اصابت الدنیا من امنها یعنی دنیا
 احترام ایدر کسه دنیا دن نصیب نور و دنیا دن این اولی
 کسه هم دنیا اصابت ایدر یعنی مصیبه او غرار عبد الملک بن
 دیشد که اجز و جدیدین فلان قدر اوقات تقضی عندها
 فاذا صدقت طوارق غا مرسلا صار به فالسماة لصبوب
 و غرض من فرة الحوادث و النواب یعنی تغایر بیل و نهار

احترار

27
 احترام از ایدر که زبهر قدر لره مخصوص و قدر دارد که ابصار اند
 اغما صن ایدر انک طوارقی غیر مجرب و غافل کسیه تصادف
 ایدر کن دشته انک اصابت ایدر کن اول کنش انک ظاهر
 و نواب و حوادث کن محل اصابت اولی بعضی حکما دیشد که
 من اعرض عن الحذر و الاثر اس دنیا علی غیر اسکن الی مثل کسه که
 عن الف و استولى علیه البحر غیر احترام از و احترام سندن اعلمه
 ایدر ح امرینی عمل و اساس کن غیر اوزرینه بنا ایدر اولی کسه
 عذر و صفت زایل و انک اوزرینه عجز مستولی اولی اگر دهر
 طوارق و حوادث پیشه مستقیماً اولی کنش احترام ازینه قدم
 و اولی حنی آنی لوازم تحفظ ایسه نقلی ایدر ایسه دهر کن خبر
 شرفین کور شرفم صاحب اولی کنش غزمیده دهر کن حنی
 رد ایدر و واضح اولی عذر ایسه رواج بولور بعضی شرف ایدر
 ان لکد هر صولة فاحذر نه لا تبسمن قد امننت الدنیا
 یعنی دهره مخصوص صولة و حکم دهرین اولی صولة هم البته احترام از
 دهر بودن این اولی بک حاله کیه کیه سن حذر و احترام
 هکله رد اولی تقاضیه و منع اولی قدر و مستند و منقاد اولی
 ابودردار حضرت رسول الله صر الله علیه و سلم کن

روایت است که سعادتمند بود شد احذر والدینا فانها
اسحر من اروت وماروت یعنی در بنادن احتر از ایدک برزا
 محقق در بنادن ایله ماروت در بنادن زیاده ساعده در بعض
 حکما دن سعید کیمبر سوال اولند قد من عنبر باسمه سقطه
 لفسه نیز هکنی گویند عبرت آلوب کنه نفسی است استطفا
 و استقامت ایدر کنه در جواب المشیر بعضی شوا ایدند
شر و حضرت من امر مزجانی لم یکنی و لقیته عالم احذر
 نیز بن یا ندن کچن امر دن احتر از ایدم بکام صاف
 اولد و احتر از ایدیم شیه سلاقی اولدم حذرک و چی حدی
 وارد که انک یا ننده واقف و منتهی اولور اگر آنند زیاده
 اولور سه خود و ضعف اولور انک حد اولد یعنی کبر که
 اندن زیاده اولور سه قدام تهور اولور حال بو که حدود اوزینه
 زیاده ایلمک محدودده نقصان ابرایشاید و دخی حد و اقدام
 محض ص زمان وارد که اندن خارج اولور سه حذر قوی تلقی
 و اقدام خون و استقامت سزوق اولور حذر و انک عباری
 عاقلک خرمی و اهل فطانتک تیقظ ایله اعتبار اولور حکم
 مشوره ده دارد اولمشد که ایمن العقول تسک اعنة الانفس

سر

28 نیز عفو لک الذری نفوسک دیز کند نیز امساک ایدر
 و ضبط ایدر بعضی حکما دیشد که لیع کک السلطان عند
افتتاح التدبیر بالحذر و عند وقوع الامر بالجده بیز سلطان
 سنی ابتدا تدبیرم حذر ایله وامرک و وقوع عنده جد
 و اهتمامه بلیسون دهو حذر درت و جهده ان لازم اولور
 بر سیر فرض ایدر کی شیده حق تعالی دن حذر انک مخمس
 نفو نیز ایدر کی شیده یادش هدن حذر او حذر اعتراف
 ایدر کی شیده زماندن حذر در دخمس دماة واهن دن
مکر ند داعه انک غلبه سند حذر در اما حق تعالی دن
حذر دینک عمادی وطاعت اوز ینه باعث و باد اور
اسد تعالی دن حذر او امر ه واقف اولوب نوا هید نهی قبول ایله
احترام که طاعت با امور عالمه و منهبات دن حذر
 اوله زیر اقتیل احذر اوله کسبه کور فرسن الادین اختیار
ایدر و حذر تجا وزنده بولن عین بدی کدر سن دینا ده
شد و سد اد کوره من آخر نده اوله حق و عید و عقاب
با قید مع بذا که نفس اندر نفرت ایدر و حقت نده ند سیت
سار اولور بعض صحف اوله ده وارد اولمشد که الذرة

والقوة ببطان القرب وفضل منها خوف الله لان
 من رزم خشية الله لم يخف الوضعية ولم يخج الى ناظر
 عزت وقوت فخر اعظام ايدى له خوفاً الله انهم دون فضل
 زبر خشية الله ملازم اوله كنه حقاقت وانا تدن
 نور قمر وناصر وعبنة محتاج اوله علي بن ابى طالب كرم الله
 وجهه سور مسد كرم من حائل امر ابصبة الله كان لما جاء
 واقرب لمجى ما اتقى بنى اللهك معصيت ايله بر امر طلب
 ايلين كمنه رجاء ابد كى شبيهه زياده بعيد وصاقتن بين
 شيبك كلمه زياده قريب ولو بعض حكما ومنتد كه
 خير الاخلاق اعونها على الورع بعين اخلاقك خير ليسوع
 وتقواك اوزرنيه معاوتن زياده اول ايدى بعض سلف
 ديشد كه انك من دنياك ما اصلحت به مشواك بعز دن كند
 سكا خير له اجتنق اول سنه در كه انك مشواك بعين باقى فاقه
 مكانى اصلاح ايدى سن بكثرش عو ديشد **شهر** يا جا
 مانفا والديه بر مقة مفكراتى باب عنه بقلقه جمعت
 مالا ففكره بل جمعت له يا جامع الاموال ايا ما تفرقة يعز جمع
 وسع ايدى كمنه حال بو كه دهر اكا ناظر در كوا نندن جنز

قبوي

قبوي سده و اغلاق ايدى جب منتكر در مانى جمع ايشتر سن
 اى بالى جمع ايدى كمنه اول مال ايجون حج و تفریق ايله جب
 كوندن حج ايدى كمنى تفكر ايليه سن انا دياش هيز حذر
 باد شاه قدرته ايدى و تاب بعز حمله ايدى بسطوت ايله ستم
 كشم به كندم اديجه كندم منع ايدى كمنه هو آنه حقدن
 عدول ايدى بر غلظنه جرم و قطع ايدى و ريب شكى ايله مواقه
 ايدى اكا و عتقاد ايليك عجز در و انكله استنا سن ايليك حطاد
 امثاله و ارد او كمنه كمنه كمنه كمنه كمنه كمنه كمنه كمنه
 والزمان بعز ايج شى ايجون امان بو قدر باد شاه و دريا
 و زمانه نينه امثاله و ارد او كمنه كمنه كمنه كمنه كمنه كمنه
 بعز سبطين بعز ايدى كمنه كمنه كمنه كمنه كمنه كمنه كمنه
 بر خاله تحول ايدى كمنه كمنه زمان بعز ايدى هم غضب هم رضا
 حال كمنه سلطان حذر ايليك اسلمه زير كندى به ملك
 عارض اولد كمنه بر كمنه كمنه كمنه كمنه كمنه كمنه كمنه
 اسادت ايدى و احسن ايدى قاتنده بر اولور ايدى
 رضى نصيب ايله انك را ايز اختيار قيل و تنكر و تفرقى
 حذر ايله دقت سعى ايليه سن بعض حكما و منتد كه اصحاب

اقتصار اتمه

السلطان بثلث الحذرة ورفض البدالة و الاجتهاد في
 بغير سلطانة اربع شئيه مصاحب اول که حذرون نازوا ^{استغناء}
 ترک و بضحته بدل سعی و جهد ایلمکه سلطانة حذر
 اربع شئيه اولور بر سر ناز و استغناء ده و استغناء ^{اکا}
 و اثنی اولوب اعتمی دایمیه سن زیرا نفعه و اعتمی اجتن
 نذامت ایراث ایلمک عادت اولمشد ^{مستند} نه که شاعر جمله
 دیشد **شور** نازلت اسمع کم من و اثنی **جبل** حتر انبیت
 نصرت الوانق الحجل بیزین دایما نجه و اثنی و اعتمی
 کینه حجاتن سحیه اولمشد استماع ایدر ایدم تا که بن
 مسیلا اولدم صکره و اثنی **جبل** بن اولدم امثالده وارد
 اولمشد که احرق الدالة علی السلطان و الوانق قبل ^{مکان}
 بیز حوق و انتقا مسزلق سلطانة ناز و استغناء ایلمک ^{اسکا}
 مقدم و ثوب و و کتفد ایلمکه ایدر سلطان ^{مقدم} سنی تقدیم
 ایدر کده سن نفسکی قبض و ضبط ایت و سکا تنظیم ایدر
 سن کا تواضع قبل و سکا مواانت ایدر کده سن ^{مکان}
 احتشام ایت بیز اندر حیا ایدر ب غضبند خوف ایت
 و سکا حیثونت ایدر کده سن کا مدایت قبل و سکا غلظت

ایدر کده

ایدر کده ائتک تجنی سنه بیز اسناد و افر اسنه صبریت
 زیرا اسنادک اسناد و افر ایه زیاده در سندن ائتک
 کملنده زیرا صبر ایدر کده سن زیرا حوق کره سکا جمیل
 ایدر کده معامله سر مکر و سنک اوزرینه اسناد و افر اسر
 اولور بوضر صحف اولم وارد اولمشد که حب السلطان
 و هواه شیهه الطر الون علی العشب بیز سلطانک میل
 و محبت ادرک اوزرینه نازل اولمشد ^{مستند} بیز حکما ایدر
 دیشد که مثل السلطان فرقة دفایه لاصحاب و سخا بفرقه
 عذم مثل **السنو و المکتب** کما و هب و احد جا و آفر بیز سلطانک
 کینه اصحابه قلت و فاسنک و اندر کده سن استغناء اولور
 اندر ترک ایتمسک مثال ^{صاحب} طالب ایه آبار کیشق
 کا غدیک مثالیدر بر سر کتفد کینه بشفقه سر کلور طرافه
 و بر کده السلطان و وعدوان و بدوان بیز سلطانک آت
 سر عمدت و لشی حکومتده جویدر ایدر سنک ایدر بیز
 ایدر بیزده سلطان ^{عذر} ایدر بیزده سنک ایدر بیزده سنک
 اعتراف ایدر ب دفا ایدر و صبر سبیده وقت و شفقت کلور
 عذر کف ایدر بیزده ناسر کلیده و درمنه امثالده وارد

تقدم کتابت به بصیر

او گفته که صاحب سلطنت کراکب الله بخانه اناسر
 مکتوبه اشده خوف ایزر سلطانک مصاحبه کراکب الله کین در
 ناسر اندر خوف ایزر حال بود که کینس بنیکی اسد دن اناسر
 زیاده خوف ایزر مصعب بن منصور عقبه بن عامر دن
 رسول الله صلی الله علیه و سلم در روایت ایزر که سعاده
 پیور شد سعید بن زعظ بنیره بیز بنیره سعید بنقه
 سنک حالند زعظ و نصیحت آن کس در رسول الله
 صلی الله علیه و سلم شاعر حسن بن ثابت رضی الله عنه
شعر من یا من الدهر الفؤان فانز برأر الذر لا یا من الدهر
 مفضی بیز شول کسه و هر قان دن امین اولور تحقیق
 بن دهر دن امین اولین کسنک رأینه الله اید بکرم
 ایکنجی سلطانند سنک حذرک مطلوبانده سلطانم عده
 و مجوبات و مرادانده اکا موافقت ایلیه سن عوضه و ^{بینه طاعن}
 وقاوح اولیان غرضند زانی منع ایلیه سن هر نقد راهم و لزم ایلیه
 مشغول اولسک هر اکا اجابت و اطاعتند زوقف ایلیه سن
 زیرا کندن غرضند سنی تقصیر ایلیه بولور دن وقتده مصاح
 مکتوبه اولسک هر سنک غزریکی قبول ایلمر اندر اولور که

سلطان

نقد ایزر دهر دانه

31 سلطان سنی کند نفسی چون نایا مصاح مملکت ایچون بصب
 و اختا ذایلم شد رنازعه شهوت و غلبه هوا سبیده بعض
 وقت کند نفسک حفظ مصاح مملکت او زرنیه تقدیم
 ایزر بو بند ز نثر رسول اکرم صلی الله علیه و سلم سور شد که
 حکم انشرا یعی عن اکر شد و یصم ای عن الموعظه
بیز سنک بر شیه محبتک ان عا جیز شد و سد اودن و
اهم بیز و عظ و نصیحتک صا غلبه و اهم ایزر بعض
شد و سد اوقم او موعظه و نصیحتک صا غلبه و اهم ایزر
 ایزر سندن بته حک سلطانک مراد لرینه سن متوفر
 اولور متننی تمام رعایت ایلیه سن تا که سنک حقنده
 اعتقاد سالم اوله اگر سلطانک غرضند عوضه یا خودینه
 قدح و طعن ایله حک شیکر اولور ایسه انک و زرن دن
 کند نفسکی اصولیه اخرج ایله سن و ان دن عوض اوله
 بدل ایله اول غرض فاسد عفت ایله عطف و موافقت
 ایله ایزر بشتن و معا یبندن کفظه سعی ایزر سن
 اگر سلطانک سکا م عده ایزر ایسه ایلیه سنک دینی سالم
 دشمن و مقابله بیکر زایل اولور ابو حازم سهل بن سعد

رضی اللہ عنہ دن رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم در روایت
 ایستد که سعادت همیشه سعادت این لک و الشرف مفاصحا
 الرجال فطوبی لمن جبهه مفتاحا لکلمة مفتاحا للشرف و اول کلمة
 مفتاحا للشرف مفتاحا لکلمة یعنی حق تعالی کلمه خیر و شرف مخصوص
 خوانند که در سعادت و جنت اول کلمه ای که بگذرد که الله
 آتی خیره مفتاح و شرفی است یعنی کلمه اوله و در بیان خدا اول
 کلمه بگویند که الله تعالی آن شرف مفتاح و خیر است یعنی کلمه
 اوله بوضوح ایستد **شرف** سلف الذی قدمت لکلمة محضه
 و انت بها تاتي من کلمة سعادت یعنی سن جبر ایچون تقدیم الیه بکل
 شیء حاضر و قریب اوله بنی حالیه ملا فیر اولور سن دهوشن
 جزدن اینا ایدره چکک شرف سبیده زلیح سبیده اولور سن
 اگر سلطان اول غرض فاسد او زرینه اصرار ایدر ایسه آنی حال
 او زرینه ترک هو صندره ملا نیت ایدر سن دانک او زرینه
 س عدده کف ایدر سن حال بو که سلطان خدایع و مکارور
 مفاصله ایدر حیل و کرا ایدر ب چونکه انفا ایدر ایدر سن بو جهه
 گذر عقلدن استقامت قبل و بونده خونی استقامت ایدر سن
 تا که سلطان شکر و تفریح سالم و کن بدن صلوات بوشر اوله سن

در بیان این کلمه
 در بیان این کلمه

در بیان این کلمه

بنی دینش عده صلوات الرحمن سعادت بوشر که ان من
 شرار الناس عند الله بوم القيمة عبد از هب لغزته بدینا غیره
 یعنی بوم قیامت عند الله شرار ناسدن اول قولدر که بشفه
 دنیا سچون گذر کفرتنی کیدر مشر و ضایع ایلمش اوله او حیر
 حذر سلطانک نفسند و مخرج ملکند گذر ملکدن
 و نفسکند نه ایدر قادر ایستد مضره دفع ایدر سن بجهه که
 تحقیق سن گذر نفسکند منع و دفع و گذر نفسک ایچون
 اصلاح ایتمش اولور سن زیرا سلطانک حال فاسد اولور
 سنک حالک ضایع اولور که سن سلطانک اصلندن
 بر فرض صحیح سن سلطانک سکا اعتماد ایدر کندن انبساط
 و سخا ناز و استغنا سن خمیل ایملکه تا لوف اولمشد ایدر سنک
 اعتماد نیز امانت ایدر و استغنا سن کفایت ایدر مقابله ایدر
 کند سیر خوف و حذره مباحثه سلطانک مضطر ایدر
 که سلطانک سنی زیاده قور قور و زیاده حذرک اولمشد
 مضطر ایلمیه زیرا سن هم سلطانک قور قور سن هم سلطانک
 قور قور سن شیدن قور قور سن بو صورته سنک او زرینه ایلی
 خوف متوال و ایکی خطر مجتمع و منال اولور شاع و دیمشدر **شرف**

ان ابل و ابطان غیر رضا عفو فاذا اتضع صا غیر مطا
 یعنی رضا عفو اولیخ بلایه طاقت کلو رضا عفو نیز ایچ قات
 اولدیز وقتده غیر مطان اولور تخمده طاقت کلمه ایچ سن
 سلطانده دفعه خوشتر ازاله قبل خوشتر امین و حاکم
 سام اولور سن عاصم بن عمر بن الخطاب رضایله عنهما
 دیشدر **شرف** فاکت لم تنصب ولم تلق شهده اذا انت اذکیت
 الی کننت تطلب بیز سن بطوب کبه نایل اولدیگک وقتده سن
 شده ملاقی و زحمت و مشقت حکما مشر اولور سن معلوم اوله
 که ~~صاحب~~ صاحب سکت اولور کده سکت حقوق وارد سکت
 ایچون قوسه ان اولور کده حقوق وارد در ایچر سکت
 اولور کده سکت حقوق اولور بیزر ملک صاحب کده قائم
 و مباشر اولور سن مصالح مملکت در تدر عمارت بلاد تقویم عا کر
 استزاده منافع حفظ و حیاطت زیر دست حق نای سکت
 کند نفسک مصالحه قائم اولور سن مصالح نفسی در تدر کفایت
 اولور بیزر حوام منافع و فاد کحل عوارض بیزر حاجتینه کحل و نهیه
 حاشیه بیزر ابا عن تفتیه دیاک ایچک و مصایبی دفع ایده چک
 شبنی حاضر ایچک حق ثالث اعدا سکتانه مفا و متد قیاده

اولور

اولور درت شبنه اولور سر حدانه استحکام دیرک و ایمان 33
 ولوازمی استحکام ایچک و عا کر ترتیب ایچک و حدود
 تقدیر و احوال ایچکدر ایچر سکتانک حقوقتر ادا و ایستمان
 و اعتماد بیک شرطونه و فایق اگر تقصیر ایچر سکت بار سکت
 و هدت مواخذه سکت و اگر حد تجاوز ایچر سکت سکت
 انتقامندن احتزار ایچر سن حکم منشوره وارد اولور که
 من نصر ماشاء لقرالم بینا یعنی ایچر سکت شبنی کسکه ایچر
 شبنه ملاقی اولور بعضی بفا دیشدر که من اولور بقیع المعامله
 اولور بقیع المقابله یعنی بیخ معامله به بصر اولور کسکه
 بیخ مقابله ایچر ایچاع و ایلام اولور معلوم اولور که حد
 انتقام ظهور ایفادن زیاده سرعیدر زیر انتقام حفظدن
 و طیش غضبده و انتقام ظهور انارت کریدن حد و زیاده
 مداومت حد اولور اولور ایچر کسکه به چو کتیه قبل ایچر
 انتقام ظهور و هجوم ایچر بونوز نثر ابوز بید طایر و بیدر
شرف و اخیر لا با یتک جمعاً و الشریب سبده مطره یعنی خبر
 مجتمعه اولور حالده سکا کلمه شرک ایچر سیلی بار ایچر
 ایچر حکم فرسده وارد اولور که ما اضعف صاحب سکت

فی السده و ذلک انه ان عفت جنابه العفاف عداوة
 وان بسط جنابه علیه بسط السنه المستضحین بقره شاه
 مصاحب و ملا بسز دلخ کنه سلامنده نه عجب صنفند
 زیرا که عفت ایدر ایسه عفت سببیده خواص انک اوزین
 جنایت ایدر و اگر بسط ایدر ایسه بسط سببیده بضیعت شکلن
 اظهار ایدر نیک سبب ندریه بسط انک اوزرینه جنایت ایدر
 بواسطه بسز سنک حذرک رجا اوزرینه و خوفک امنیت
 اوزرینه غالب اولق لازمدر حذر و خوف ایله مضمر
 متکدر اولور سه صبره بدست سلامته افریدر مضمر حکما
 ریشد که بالصبر علی نکره تا که حاجت و بالصبر عما تحب تجو مجا
 نکره بقره نکره و اوزرینه صبر ایله محبوبه نایل اولور سن
 و محبوبک فراقته صبر ایله نکره و هدیه خلاص اولور سن ایله
 حقوق سالفه به مقابل اولور سلطان اوزرنده سنک خوف
 هر اوچدر بر نیک نظر رنگده سکا معاون اوله اولور
 درت شسته اولور انکه قوت ویر سکا و امر یکی تنفید ایله
 دکف یکنی سبذول ایچکه دسر کنندنز بشقه کتبه یا قدامت ایله
 اولورش بورین اردیشر کنه بک زمان سلطاننده اوغلی

این صفت
 عفت
 سببیده
 خواص
 انک
 اوزین

34
 لیرد یکی عهدنامه سنده دیشد کبر وزیر سلطاننده فوتی الامر
 مقبول القول اولق لازمدر سنک قاتنده ~~وزیر~~ وزیر اولور
 قدر و منزلت آن سنده غیرت العجا و ضراعتده منع ایله
 و سکا اولور اعتماد سکا بزل بضیعت ایچکه باعث اوله
 و سنک را یکدن بکدیگر شنی سنک دشمنر کله مقاد منه
 انج جو ایله دوزیردن بشقه کسنده بو منزله به تنزیه
 احتراز ایله سن حق ثالث درت شیده سلطان اعجاز
 ایروب اندن این اولور سن قبا حسنر مواخذه و خیانت
 سنک مالک طمعندن بسندن بشقه سنک اوزرینه تقدیر
 و دشمنه خصلت ویر کندن این اولور سن بر باد شه
 او غننه یاز مشکه سن تدبیر سلطنتده و ادا ایدر بک
 استحکامه نایل اولور سن انجق وزیر انک و اعوانک
 اعانتیده نایل اولور سن ایدر سن کندن مباحثه کله انک
 طاعت اوزرینه و مساعدت ک ایله سکا معاون اولور
 انده اعانت ایله سن حق ثالث سنی رتبه و منزلت کده درت شیده
 محافظه ایله سنک ظاهرک سالم ایکن سنک باطنک
 ریب و شک ایدر سنر ظننه مواخذه ایله سنر

سنک اوزرینه

آنی دفع الملک در عاجه او کس ز بر اضمار قلوب ^{خفته} ^{نوا} ^{بده} ^{نوا} ^{نوا}
 عدم الفیضه مخصوصه کسر بن قباده و بیشتر که سنگ ^{صند}
 بر طایفه ملک باطن در سر بر لور فاسد او ملکه کسر ^{توفینده}
 یازمشکه انانک الاجب دودخ انیات و احکم بعدل
 و الرضا و المحضر عن الامام هو نه السرایر یعنی بر حجاب
باو شاهرم بنترک یاد و کلم عدل در ضایحه حکم ایدم
 عملدر تخصر ایدرم باطندر در سریره بر تخصر ایدرم بکلی
 شی سنگ تفرک مستقیم شنی استبدال الیمیه که سنگ
 اعتمارک قیل و نث طک کفیف اولور و سنی تکلیف ایدم
 شیده نفسک سکامطاعت دتیام ایتیم زیرا طبیعی اولور
 داعیه و هوس تضع و تکلفک او زرنیه غالبدر حال بود
 سطح سنده بولدین استقامتدخ اولور سز تجاز ایتیم
 استبدال اجه سنگ حقت ضایع اولور قدده سطح کفیف
 ظلم ایتیم اولور سنگ غیر کفیف خط اولور اولور کسیر
 و بیشتر که وزارت اهل اولمینه کیه سختی زیاد بعید اولور
 زیرا بادشاهک سمو و بصرون منزله سنده در که یادشاهک
 قیو کس مسود و کتیسر کوز لرم مسود در وزیر آن اولور

حفظ

حفظ و انفاکت خللن ستر ایدر بومنه له ص اولور کسنه 35
 محفظه لحوظ اولور لا یقدر او حجرتی تضا و قدر ایتیم
 سوف و جو ایدر یک شیک ضماینه سز مواخذة الیمیه خلق
 اولور حق تقال ایدر معارضه به وسیده ایتیم اد خصوصه
 سنده انک کبر سن حق تقالینک انفاقی قولدر نیابت
 عد اولور بنجه اولور بیلور بعضر حکما دیشد که الامور تطلبه
بالفنا و تدرک بالقضا بیز امور زحمت دشقت ایده طلب
اولور دضا الهر ایدر نایل اولور رسول صد صلی علیه
وسم بور مشد که اذا امر اد اسد انفا ذ تضا د قد ح
سب ذو العقول عقولهم هی تینفذ بنهم تضا د قدره
بقر حق تقال تضا و قدر بنهم ایلمک اد اید کره ذو
العقولک عقلدر بیز سلب اید در بکلی شر فادر اولور بفک
شر سکا حجیر ایمیه وط تنت کتوره ایمیه بکلی شر سکا
تکلیف ایمیه حق تقال بقر نفسه بجق ط قر تدر تکلیف اید
تکلیف مال یطاق بجق اسناد د افتر اداعه لرند ونکر
د تغییر بباید سنددر حکم دیشد که اول بایسته بقر ایلمک
فر العیس فاذا ازداد حج الک سز فاذا ازداد حج الک سز

تضا و قدر بنهم تفضیه ایدر بنجه قدر

تیر اول یا دشا یک تغیری کوزده اولغه ابتدا ایدر اگر زنگ
اولور ایسه بیعی قوله فوج ایدر اگر زیاده اولور ایسه
اله بیز فقه فوج ایدر بو تفصیل تدر سلطانک شنگ
اوز کرده اولور حقوقه سکه سلطان اوز کرده اولان
حقوقک قایلمه معلوم اولان معصوم خلیفه که سکه سکه طلب
الحق بجا علیه و له ادر که بیز شول که علیه نه وله سینه اولان
شنگه حق طاب اولان اول کسه حقه نایل اولور بونون
سلطانک شنگ اوز کرده اولور حقوقک اقل ایله مؤخره
اولنق اوزرینه موضوعه در برابر سکه قدرت سببیه
سنگ اوزرینه استظالت و سر کشنگ ایدر دسن سنگ
تابع اولور بیک سببیه سر کشنگ عاجز وقاص سن
ایدر سن ذارته مناسب اولور مقتضا اوزرینه اولور
ملک و سلطنتک مستحق ایفا و اعطای قیل تاکه سلطان
له سینه اولور سببیک تابع و ظافر اولور سلطانک شنگ
حکمه اولور سعینی موکده اولور موید مویدان کتاب
الملوکده وصف ایدر بیک بشکه وزیر الملک قانده محفوظ
کوز لرن ایشته بیز صبط ایدر بکی قولاکدر و شهادت ایدر بکی

ب ندیدر زبر الملوک سعید اوله فکر و قنده اوزر اولور 36
زیاده قریب کمسنه یوقدر و ملوک بلاک اوله گده تملکینه
وزر اولور کن زبا حر قریب کمسنه یوقدر وزیر انک ملوک
بصیح کندن نفس برینه نصیحت کبر اولور ایسه وزیر ان تمنت
رفع اولور و کندن نفسر کجور اجتهاد ایند کلیر کجور کجور
اجتهاد ایدر ایسه اندر هم ملوک یقین حاصل اولور که روح
جسدک علیه نه در هوا شهام اولور که کجور جسد و حدک
علیه نه در هوا شهام اولور زبر روح ایله کجور بینه الفت
زایل اولور سه ایلمی سنگه نفی نایل اولور و ایلمی سنگه
صدیق الایم القدری لیه اولور انا زمانه سنگ حدک
تحقیق زمان الوایله تعلییه و سهولت نضکره حسوبت ایدر
دیور دیکیز سلب و جمع ایلم بیز تفریق ایدر ابو حازم ابوبکر
رضی الله عنه دن رسول الله صلی الله علیه و سلمه روایت
ایمیشد که سعاده که بویشد انظر و ادور من سکون و اضر
من زر عوان و فی طرات من مشون بیز نظر ایدر
یکمک اولر زده ساکن اولور سیز و یکمک طیر اغرز زراعت ایدر
دیلمک طر بکیزنده یور سیز بعض حکما دیشد دنیا ان لغت

سودظن

کلمه بقی اما بغیر دنیا سکا باقی قابلو ایسه سن دنیا به باقی
 قالمز سن بعض بغیر همیشه که ان دنیا تقبل قبول اطاب
 و قدر ادا بار ابر بغیر تحقیق دنیا طلبیدن کسنگ توجه
 و اقبال کبر اقبال و فرار ایدن کسنگ اعراض ادا بار کا
 کبر ادا بار ایدر بر حالته باقی اولمز و اسخالت و تحو لن
 خالی قالمز بر جانب ان دایه جانب آخر اصداح و بر صاحب
 بصر مصحبتن غصه ندر لمرق ایله کفر صاحبز مسرور ایدر ایدر
 دنیا ده اولمقلق خطر و اکا اعتماد ایلمک غر در قیسن
 اکظم دیشدر **شعر** و من عاده الایام ان صرد فنا اذا سر منیا
 جانب سا و جانب **بغیر** ایلمک عادت ندر تحقیق ایلمک **شعر**
 بر جانب مسرور اولور سه جانب کفر مفهوم اولور زمانه
 سنگ حذرک درت و جهله اوله بر سیر زمانک مساعده
 و اثنق و لیانت و میا سه سه نایل اولمیه سن که ایلمک
 سببیه هذر و استفاددن غافل اوله سن نریر اچوق
 کره منفکس اولوب افراس و قتل ایدر و غافل ایکن طو توب قیار
 امثاله وارد اولمشد که لده هر صروف لست عمرنا بمصر و
 بغیر و هره مخصوص صروف و حوادث وارد رسن انمردن

فندج
 صروف

صروف

مصروف و محفوظ و کلسن ابوالعتا همیشه **شعر** 37
 ان الزمان وان لان لایله الحاشن • فخطوبه المنحرکات
 کانهن سو اکن • بغیر زمان ^{حقیقه} ایلمه لاینت اتسه بیه حشوت
 ایدر بچیدر زمامک اسباب مسر که سر کوباکه ساکندر لر وجهه نای
 فرصت نکنت و قدره نفعن جمل ایچون انتمکنه و غرس
 احش و نیل عوارف ایچون انتماز ایدر و ب غنیمت بیلک سن
 تا که بونه کور اولمز شیر سکا نوا یب و مصاییده ذخیره بیلر
 جمع اولمش مقبول نسنه دعوا بقده سکا خلف اوله لر
 استیفا و امور بونکر ایله استظهار و استقانت ندر نر مشغول
 ایتمسور بونکر ک استکار ندر استقنا سکا مانع اولمسن
 زیرا امثاله وارد اولمشد که المر ابن بومه طلیبینه من بومه
 بغیر کشته ابن ایوم این الوقت را بعدن و یقوسندخ او بانسون
 یعنی انتباه اولوره اولور رسول الله صلی الله علیه و سلم
 روایت اولمشد که سعادتیه یور شد **اغتم** حنفا قبر حنسی
 شبابک بن هر یک و صحتک بن سهرک و غناک بن عبدک
 و ذانک بن شنگک و حیاک بن مویک بغیر شش شیخ
 شش شیدخ اول غنیمت بیل کجنگنر اختیار لکلده اول
 لکلدن

و صحیح و صندک اول و غنایه فزون اول و ذراع علی
 اشتغالکدر اول و حیاتی موکد ان اول سعید بن سلم
 و میشد **نثر** انما الدینا بهیات و عوار مسزده شده بعد
 رخا، و رخا بعد شده بین دنیا بحق استرداد اوله جت
 همه بر و عارتی در وسعت و رخا دن صکره شدت
 و شدت در صکره وسعت و رخا در وجه ثالث نفک کفی قتی کف
 و الکی اساءت سخن قبض اید سن که بهفوات بین سور حکم
 غایب سخن سکا کافی اوله تا که خوردن امین و زلزلدن الم
 اوله سن قدرت بسبب بکبر و در کشک اینه سن که مطلوب مطالب
 اوله بنگ حاله غافل و مسلوب اوله بنگ حاله امین
بولینور سن رسول الله صلی الله علیه و سلم سو رسد که اتبع لیسبه
 اکسند کتھا یمن سن سیمه نکت اردندن حسنه بی بتشد اول
 حسنه اول سیمه بی کواید بعض صحف اوله ده وارد اولند که
ویل ملائکه لان الشفاء لازم لهم الی یوم و فاتهم بعز ذل و عذاب
 رؤس قوم ایچوندر زبرد فاتهم کونند قد شفاوت انردن
 آیر نماز اولاد صلی دن اوله قدر و قنده لیم اوله زید برین
 لغت ایدر لر زبرد انک بسید انره عار لاجن اولور بعض

حکما دینت کبر با غر الک الشریعته لک و بالاضافه بکثر الواد
 38 نیز سن شدن ایر لمخله شرسندن آیریلور و انضا بسبب
 و اصلکذ و ستر جوق اولور مصر این ربور دیشد که
 امثال دن اولشدر **نثر** اخیر ابی وان طال الزمان به
 و الشراحت ما او عبت من زاد یعنی اورزینه نقد زمان
 مرور ایدر ایسه هم چیز زیاده باقیه و حفظ ایدر بنگ زاوگ
 یعنی از بنگ زیاده خبیر شد در وجه رابع احوک ایچون
 حاضر لسن و معادک ایچون استظهار و استعانت ایدر سن
 امله مغذرا اوله که فوت سکات ایدر شغل دینا سنی لغت
 صد و منع ایلمسون که دنیا به ملاست ایدر ببعانندن
 سالم قالمش کمنه آزدور زبرد بنگت بهفوات عذر کی
 دعوات بت شدورس داردر رسول الله صلی الله علیه و سلم سو رسد که
 یا عجب کل العجب للمصعب دار اخلود و هو یسعی لدار الغور یعنی
 ای قوم عجب کلی ایدر من عجب اولک دار خلود یعنی لغت
 تصدیق ایدر من کسبه حال بو که کند بسیر دار غور یعنی دنیا
 ایچون جد و سعی ایدر حکم مشوره واردا اولشدر که طلاق
 الدینا مهر اجنه یعنی دنیا بنگ طلاق جنگ مهر ایدر

سن دنیا صیغه توبه ایله کفارت قیل دسا دسی
طاعت ایله چیر و تدارک ایت دنیا دن اوله خطا نصیبی حفظ
تضع ایتمه و اندر اوله نصیبکی فراموش ایتمه حق تعالی
سکا احسن ایندکری سنه حی احسن ایلمه سن نه رسول الله
صلی الله علیه وسلم سورسده که الدینا غادینا ففانفسها
و موثق نفسه فموبها یعنی دنیا ایکی غادینا یعنی صبا در داخل
اولمش ایکی کس دن عبارتدر که برغان کنن نفسک له سنه
اولوب نفسخ از او ایچیدر بر لبیده نفسنه عهد و میثاق
ایدوب نفسخ هلاک اید بچیدر ابو موسر الاشعر رضی الله عنه
رسول الله صلی الله علیه وسلم سوره زور ایت میشد که سعادت
سور شد علی کل مسلم صدقه قالوا فان لم یجد قال یسین والحی حیه
المهوت قالوا فان لم یفعل قال باء بالمعوض و بنهی عن المسکون
فان لم یفعل قال یسک عن الشرفا بها صدقه یعنی هر مسک
اوزینه صدقه لازمدر اگر بولم ایسه دیدلم مظلوم اولوب مدد
طلب ایدن اهل حاجه اعانت ایدر بیوردن اگر بوی انشکر ایسه
دیدلم معروف ایلمه و مکر امر معروف دهر مسکر ایدر بیورد
اگر آئنده انشکر ایسه دیدلم شردن کف و امساک ایلمه سوز بر

شردن کف دهاک صدقه در بیوردن اما اهل زماندن حذر 39
حقیق ان لغت سبیده کی سلامت سبیده سبیط
اولور ناسر هر بر برینه مباین درت طور اوزرینه در
بر سر خیر عاقلدر خیر سبیده سلامت و عقل سبیده ساعده
ایدرا کا ظفر بولم سعادت و اندر استعانت تو بقدر
نقد قیل الوجود ایسه هم اکائیل اولسنه جد و جهد ایت
تا که خیر ندر حفظ و عقل ایله مسعود اوله کن رسول الله
صلی الله علیه وسلم سورسده که استر شد العاقل تر شد
ولا تقوه فتندموا یعنی سز عاقل تر شد و سداد طلب ایکن
رشد و سداد و نایل اولور سز هر عاقل عاصر اولیه سز بر
نادم اولور سز بعضر حکما دمه که من خیر الاختیار صحبه
ال اختیار و من شر ال اختیار صحبه الاشرار یعنی اختیار اولیه
صحبت الملک اختیار و اصطفا نکت خیر لبندند
واشرار یله صحبت اختیار کت شر لبندند و نادر واقع
اولور که عاقل علم ایله مستحلی و ادب ایله سزین اولیه بعضر
حکما دمیشد که لا ادب الا بال عقل و لا عقل الا بال ادب
یعنی ادب بحق عقل ایله و عقل بحق ادب ایله اولور

عقل ایله ادبک مثالی روح ایله حسبک مثالی کبیره
که روح جز حد صور ندر و حسب سز روح رکود ^{خسته} ایله
روح ایکیه مجمع اولد کلر نده قوت بولوب هم کند و
کماله و اصل اولور و هم کفر کماله ایضا ایله رایدن
نضائی مکامل و خصائی اهداب کسینه یه زمان سنی
ایضا ایله کی و قنده سن آنی ذخیره نواب و عده
شاید اتخا ذایت سن اول کسینه صلاح نوابیه
کفیل و نجح شایده زعم بولور سن حواریون رضی
الله عنهم عیسی بن مریم صلوات الله علیه بنینا و علیه خفته
بز کیمکله مجالیست ایله لم سوال ایله کلر نده ^{قال} ~~بیر~~
من بزید فر علمک منطقة و تذکرکم الله رویته ویر عجبکم
فی الایة علمه غیر نطقی نکر علمک زار تره حق ویر
سزه الله اکبره حق و علم سزی کفره رغبت ایله ره
که ایله مجالیست ایله بوشر طور نایه جاهل شر بره
جهل ایله ضرر و جهل ایله اضلال ایله انکله مخاطبه دن حد
ایله سن زیر انکله مخاطبه سدن زبهم ضرر و ^{ادب} ~~ادب~~ ^{ادب} ~~ادب~~
زیاده نافذ و مؤثر در انکله جهلی سبیده شر منشر در

40 ترک اولور ایله ضعیف و انکله مشرک و مخاطبه اولور ایله
قوت اولور ایله سن انذن بعید اولمغه انکله شر نر کف ایله سن
تقریب اتخا ایله شر نر قوت دیر ایله سن که انکله هم شر نر
هم جهلک ضرر لر سکا لا حق اولور حکم مشوره وار اولمغه
من جهل صیحه ذور جهل یعنی ارباب جهل ایله صحبت ایله
جاهلک ندر بعضو اسفار سز ایله وار اولمغه که جاهل
بعید اولنا که راحت بولور سن زیر اقوم دطوز دیمور بولمکه
جاهل کسینه ایله بریرم اولمغه اسهدر ضرر جهلک عمومی
ضرر شردن زیاده در زیر اشک قانون معلوم و جهلک قانون
معلوم دکله امثاله وار اولمغه که جاهل اما موقظ او موقظ
یعنی جاهل یا موقظ بفر حد دن تجاوز ایله کی یا خود موقظ
یعنی تقویت و تقصیر ایله کی به طور ثالث غیر جاهل یعنی غیر
مستصف جاهل در غیر اسطه سیده مسلمه و جهلی سبیده
اضلال ایله ایله بولور سکا جهل نر اولور انکا مفارقت حل
و جاهل اولد یقندن انی استغفار ایله ناکه انکله چیز ایله موسوم
و جهل نر سالم اولور که عجبکله همیشه کلک نشی لباب
النفوس الالباب یعنی هر شیک فاضلی وار در فسادک لایق و غاصی

عقل در طور رابع شر بر عاقل بشر کثیر الشرا عاقله که اول دایره در
بشر عظیمه امور عظیمه تک و خط بک شدن و قنده کبر و
صاف تنق اکیوم استعمال اول نور حال دعت در احوه شری
صاف تنق حال او زنه ترک اول نور عاصم زرون عبد الله
مسعود در ضرب الله عنه هم رسول الله صلح الله علیه و سلمه در
ایمندی که سعادت به یورشده ان الله یؤتی الدین بالرجل الفکر
بشر حق تقال دینی جل فایه ایله تأیید ایدر بوشلیه کنگ
مؤنت دلوازمه امداد ایله دعاات اولوب ارضایه
استکفاف بشر حاطه اولوب کوزه دیور زیر کندیسی
سبع طاضای بشر بوشلی جانور کبر در سن آن آج قورسک
تقال ایدر و اگر اشباع ایدر ب طیبور رسک لیتت و سهولت
ایدر تا که وقت حاجت اکیون محفوظه مدخ اوله ز پر ازنا
امور عظیمه سر و از در که اجن شرا اهل زمانه ایدر دفع اولنور
نمک حذیفه ایمان رضی الله عنه بومکیه ~~بشک~~ سن شرا الناس
غالب اولسک ممدور اولور مین دیمش اولنور بی
اولورم دیدر که تحقیق سن شرا الناس ز پر از شرا اولسک ایا
غالب اوله مینش دیمش امد رسن امور شرک نظاتی دینی

اکیون آن اعداد و حاضر ایلیه سن ز پر از شرا ایدر
شردن زیاده جنیر و دفع شره زیاده قادر و اهل شری
زیاده هر ایملکه مقتدر در امثالده وارد اولمشدر که
اکدید با کدید یفلج بفر جدید حدید ایله شق و قطع
اول نور بوند کور انک یا ننه اول شریک شریک ~~شریک~~
ظ هر بسنی دفع ایدر جک و غایله کربنی قطع ایدر جک
شیه دلت اول نور عیا و شر زیاده جاذب اولسه
نفوسک طبعی و خلقه اکا غالبه بعضر حکما دیمشدر که
فی لطفه ان شرا حطر و الصبر مع صبیتم کاکوب البحر الکر
بینه عن استغ لم یسلم بقلبه من اکنز منه بفر شرا ایدر
احدا خط در داکرک صحنه صبر ایملک در یایه ایملکه
کبر که بدن تقدر سالم اولنر کمسک فبر خوف در بان
سالم اولنر بود ایمله تک بفر بوشریک همتده فتور
د مننده تصور بولورسک انک سرایت مکر دون
د حصر و امور بیمه هم تا اثر قایل بولور و اگر همت
عالی نهمتی قور اولوب بیجه سور و نظا اول کسک
ایدر ایسه انک سرایت مکرن ایدر و غیر و خطوبده تا اثر

حذر و بکنده حال در تک آید

زیاده کثیر اولور ایچین ~~حکومت~~ اول شریک همشک
اقتضای سنه و منسک ابتفا سنه کوره اعطای ایلیه
تا که شک قانونک مستقیم دانک دها و مکرندخ بفر جود
رایله مکرندخ سلیم اوله سن که معایب سراف و موشت و خاد
تقصیر سکا نابل اوله ز بر احق تعالی هر بر شیه مخصوص
ایمشد عقد و حکم شمل اوله قدر شیک تقصیر شیه
بود **نقل** اما تقصیر دعانک مشتمل اوله قدر شیک
تقصیر که شرط ناید **ایم تقصیر** ایچ شق اوله زینه در
تقصیر تقریر و تقصیر تدبیر اما تقصیر تقریر انشا و تو اعبیه
استیناف و تقصیر سومنه ابتدا اولور شیده اولور
اولو حی ایچ جمع اولور زینه در بر ایچ وزیر کنه ایچ مباحثه
قادر اوله حی شیده تقصیر اولمقدر ایچ دانک تقدیرینه
افض و تقصیرینه احقره لازیر اوله شیه اصول قویه
و مویده در که اگر وزیرک خواص نظر ر شدر بویه شدرک
اولور زینه تقصیر واندرم استنا به ایچ ایچ امور جلیله دن اولور
وزیرک تقصیری اولور امور قلیله م ایچ معذور اولور
و تقصیر ایچ کسه وزیر دن اولور تقریرینه تقصیر ایچ

اولور

اولور یوخسه وزیر حقنه عزل خفی اولور وزیر اولور
ایچین متنرم بفر لازم قلیله ایچین ~~حکومت~~ ایچین
ایچین و حکم ایچین حکم بفر ممنوع اولور شدر اولور قسم
تانی تقصیر وزیر دن بید اولور شیده اولوب اولور
وزیر ایچ مشوره اولور ایچین ممکن اوله اوله شیک تقریرینه
استنا به جائز در لکن تقصیری وزیرک بجوز و انصاف
موقوف اولور نایب ایچین اولور کسه تقریر ایچ تقصیر
بینی جمع ایچیر تا که تقصیر بکنه تقریر اولور زینه مقصود
و تقصیر وزیره محصور اوله اگر نایب ایچین اولور
کسه تقریر ایچ تقصیرک بینی جمع ایچیر تقصیر
اولور مکر که جمع ایچیه ما مور اوله که تقصیر ایچین کند
اولور اگر حکم اختیار بک ازاله ایچیه حکم مته مضطر
اولور ایچ جمع جائز اولور شمل تقصیر وزیر دن
بید اولور شیده اولوب اولور شیده وزیر ایچ استشاره
مستند اوله اوله شیده تقصیر و تقصیرک بینی جمع ایچیه
کسه وزیر نایب ایچین ایچک با بر در اول کسه م اوج
شرط مجتمه اولور ایچیه بر ایچ تقریرینه اولور شیه قائم

تقصیر ایچ

در خصوصه

42

و با شر اولور **انگلیس** هیستد که تقیذ ده انک سبیلده
اطاعت اولور او چیچ امانت در که ان استر شاد و خاندان
منع ایدر بو صفات ثلثه ایله انصاف با بجمله ولایات و ^{حکومت}
معتبر اولور شرط اول کمنه م کماله نصیره اعتبار ^{اولور}
که اول شرط هو او جدر عقل و دیانت و مردت زیرا بشرط
ثلثه ایزه نکت بر سینه خنر اولور کمنه ی تقیذ ایلمکه
دست و جواز یوقدر که اول کمنه حق حکومتن قاصر
و اهلیت ولایتن خارجد بو شرط ثلثه ایزه ^{حکومت} حکومت
شرط اولوب بو ندرم ناعوا اولور شرط احتیاط حکومت
مختلفه کسری بر دیند که من اعمد عر کفاة السؤلوم
نجل من رأی فاسد و ظن کادب و عدو غالب بینر
ناهل اولور کفات و ولایت او زرنیه اعنی دایدان کمنه
رأی فاسدون و ظن کاذبون و دشمن غالب خالی اولور
بعض حکما دیند که لا تکفین بخدوعا من عهده و الخدوع
من بلغ نیه لا یسخره داعب نوا بال استیوجه بینر عقلمن
مخدوع اولور کمنه بی والی ایلمه و ایشه قوللله مخدوع اولور
مسحق اولور قدر و شانه بالغ اولور دستوجب اولور جزا

43 حسنه ایله تقویض اولور **اما تقیذ** ^{تدبیر} که رسومی استقر
بولمش و قواعد تمسید اولور ^{شتر نظر} در بو نظر وزیر ایله
^{مختص} مناظر لفظ اولور کمنه نکت بیننده مشترکدر لکن
وزیر مرعانه و مناظر مباحثه مخصوصد بو نظر ایکی سفته
بو سیر تدبیر عا کر ثانیسه تدبیر اموالدر اما تدبیر عا کر م
وزیره عا کر ملاقات ایدر اولور سبیلده اول تدبیر ^{وزیر}
ببینی اصلاح ایدر یکی سفیر تقیذ نذک مستقر اولور
زیرا وزیر حشمت و زار شتر مستحق اولور یقیند اغراض
عا کره واقف اولور که انک کلمات غلیظه نند
و بعضه و طبیعیه نده اولور جفا مصدق اولور لازم
عا کرک تدبیرینه غالب اولور رأی و سیاست و لغته
قول مختارده بو تقیذ اچون معتبر اولور شرط التبدل
هیستد که عسکر انک طاعتن سوق ایلمیه زیر عا کر
سطوت صاحب اولور کمنه نکت تدبیر یلمه قایم اولور انرا
تدبیر هم قوت هیستد لازمدر ^{انگلیس} اصحاب رأی و سیاست
اوله تا که رأی بیده انرا صوابه قاید و سیاستد انرا استقامت
اولور واقف و ثابت ایلمیه او چیچ سنطاف و ابتلا

قلوبه واجتماع کلمه به معنی سوزی بر شد که متوصل اوله
 تا که عا کر اختلاف و منافرتن سالم اوله در رنج کشنده
 عا کر بیننده طبیعت زده مناسبت و اخلا فک زده مشاکلت
 اوله تا که موافقت سببیه امتزاج اید و ب سببیت سببیه
 مختلف اوله بر بشخصه سلیم الباطن صحیح الاعتقاد اوله
 زیرا بو صورت زده کند و سر عکس زاده مناسبت عکس
 اگا زاده اطاعت اوله بر التخصی شول شد که احوال اینه
 مختلفه که اگر صلح و سلم و فتنه اوله رایسه اول کند
 سکونت و دفا صفتن اعتبار اوله نور داکر زمان
 اوله رایسه انده سطوت و اقدام اعتبار اوله نور تا که
 حال زمان مطو برن و زربینه مطبوع اوله امثالده داد
 اوله شد که خیر السجا با ما و افق اها جته یعنی طبیعتن کن
 خیر لیسبی حاجته موافق اولان طبیعتن بو شرط سته کنده
 علی الکمال موجود اوله کنه به ظفر بولنوا یسه زیرا اگا ظفر
 بولن بقید در لکه که توفیق اکثر اند اید اول کنه کنه
 فقیدر واجب و اگا مناسبت اتمک لازم اوله تا که
 دایم و مستقیم اوله حکم منشوره وارد اوله کنه کنه من قضیت واجب
 است جانبه معین سن لوازمی بخصب قضا و ادا

به پیشتره بر سه بره

اید بیک

44 اید بیک کنه جانندن امین اوله سن امثالده
 دارد اوله کنه اغن من ولینه عن اخبانه فلیکن
 من لم کفنه بغن سن والی اید بیک کیه جانندن
 غنایت بغن جانن اینه کنه محتاج اینه برین اگا کفایت
 و دفا اید بیک کنه سکا کفایت اینه اما تیر اموال ذیر
 اموال به شرتن حفظ اوله نور اخبی اموالک و خلنی
 و اید برین بسبب و استظهار اید محافظه دهر جزه دهر جز
 و حفظ اریه ضبط اید اید و مرفه او زربینه نقد
 اچون شرط مستقیم دارد اما سبب شرت اید اید
 نقد اچون بشن شرط دارد بر لیسبی عدل او زره مجبول
 و مفظور اوله تا که انصاف و عدالت اید اینه کنه امانت اید
 ستن اوله تا که استیفا و ایفا اینه لجز لازم اوله بر قضیر تمام
 اید و ب ویره حکم حق تمام ویره اینه کنه کفایت صاحب
 اوله تا که کفا بقیه ضبط اید و ب عجز سببیه ضایع اینه
 در دینچه عملنده جنبر اوله و جوه توفیره و سببیت اید
 عارف اوله بشن معاند کنه رفیق و سهولت صاحب
 بولنر طوبخی و انتظام سن اوله حاکمیت اوله کنه کنه

اعمال خصوصه استشاره ایدوب استادنہ یا زمش
 استادنہ کما یا ریشک ان من کان له عبید فاحسن بایتم
 قوله اکنذ من کانت له صنیعة فنجس بیرا قوله الخراج یعنی
 شول مکہ انک کوله لری اوله انزه کوزل حکومت سیاست
 ابلیه ان عکره وال قیل وشول مکہ کہ ییورد و عقار
 صاحب اوله آنه کوزل تدبیر ایدیه اول مکہ خراج اوزرینه
 وال ابلیه سن عمر بن عبدالعزیز همه زیاده روح ایدوب
 دیشک کان کجج جمع الذرة و کجوز حوالام البره یعنی زیاد
 تر کجج جمع ایدر کبر جمع ایدرون مطیبه و شفقه والده کبریل
 و شفقت ایدرون اشته بوند کورا و صاعا ملک حسن
 سیرت و خلقه زیاده لطیف حایدر آنه وال ابلین مکہ
 اندن محظوظ و وال اوله بن کمنه لرا نکلہ سعید اولور
 بونک انش لید صلاح عام و استقامت تمام اولور اما
 باشد خراج اوزرینه تقلیدک شرط جمع حکومانه **بشرط**
 اوله اماندن صکره احوال عاچه کوره اعتبار اولور
 شوم سفید اولیکه رسوم سنقره دن اولوب مرتب اوله
 شیدراط انک دعاکرک ارزاق کبر انک اوزرینه تقلیدک

ایک

45 ایک شرط دارد در مقدار لرین ملک دستخدرینه واقف و مقدر
 شایسته تقدم ایدن امورم عارض اولوب ناظرانکله مامور
 اوله لرین شیدر صلوات و عطیات و حادث اوله نفقات و تبیه
 کبر انک اوزرینه تقلید کجوز ایک شرط دارد اول امور
 او امر سلطانیه اوزرینه موقوف اولوق و امیرک اغراضنه
 واقف اولمقدر **ششم** عارض اولوب ناظره مفوض
 و انک تقدیرینه موکل اوله شیدر مصالح و نفقات کبر انک اوزرینه
 تقلیدک شرط اوله اول مصالح و نفقات انک اجتهاد
 و تقدیرینه موقوف اولمقدر ایدر امانت معتبره تم نبغه
 ایدر شرط محتاج اولور بر تبره موارنه عارف اولمقدر
 تا که حق اولمبخر یهون اینه بکنجی مصرفه اعنه الد تاکه
 اسراف و تقصیره انضایلمیه و حججی شکر و اجرتی
 اصلاح ایملکد رتا که غدر و الداننه واقع اولمیه **فصل**
الاول اما عزل ایکی شقد بر بسی سببینه اوله غدر
 که سیاستدن خارجد زیرا انفال و انوالک سببینه
 دارد اول سببینه مجرد و خالی اولر که فعل عبث
 و کلام لغو اولور عقلی محکم اوله کمنک رایه و هو نسبت

بیبک نوجیه مفتضا سندن دکله ارشاده واردا و المند که
الغزل احمدی الطلائین بغیر عزل طلا قینک بر بیدر ایمن
سبب سز طلاق مسخس اولمه بیز کی سبب سز عزل دخی
مسخس دکله ناظر ک استقامت و ارا یکن استقامت
و ثوق و اعتماد اولمه بیز دفته کلا استقامت سز عدول
دکن نفی منافع کویخ نظارت شروع ایدر انک کوی
دین و صفی عمله عاید اولور بویله سبب سز عزل یا خوفون
یا خود مالت سز اولور ارشاده واردا و المند که جزا من
سرک ان شوهه بغیر سنی مسرور ایده کک اشکن اکا
اسات ایلمکد بیلدن اولور بضر حکما دیند که من حسن
د داده فتح استقامت بغیر مجتبر حسن اولور کمکنک فاسد
اولمه سول ایلمک بتر شوق ثانی عزل اقتفا ایدر کجی سبب
اولور اولمقد سبب عزل سکر و جهد سز اولور بریسی
صادر اولور حیانت ظاهر سبب اولمقد او خصوصه عزل
حقوق سیاست سز حیانت ایله ایلدیل ضرر استر جامع و استر
و استقامت کوره جک زواج ایله مقابله و تریه اولور
لکن ظن و تهمت مجرده ایله مواخذه اولور ارشاده واردا

اولمند که

اولمند که من یخن بهن بغیر حیانت ایدر کمنه تحقیر اولور 46
وجه ثانی غزلک سببی کفایتده قصور و عجز اولور عجز اولور
عمل ضایع اولور ارشاده واردا و المند که لغیر نایم و حرم
یقظان بغیر عجز او یقوع در و حرم او با بقدر تصور بدلول
عاجز اولور کمنه صدمه اولور ناقص بقدر عاجز اولور بیز عملده
ان سوز ایلمک سیاسته جائز دکله عزلدن صکره
عجزیه نظرا اولور اگر عملده کندیه تقلید اولور شرع
اولور بیز سز ایسه اندر اسهلن تقلید ایلمک جائز در و اگر منت
د قوتنده قصور ندن و حرم و احتیاطنک صفت سز ایسه
عملده و تقلیده اهل اولور عمر بن الخطاب رضی الله عنه خوفند
و دیر که بوز شد لا ترموا انفسکم حق من یلزم نفسه حکم
بغیر سز نفس کمز شوق کمنه تک لازم قلمیه سز که اول کمنه
کندن نفس سز ک حاکمه لازم صیماز وجه ثالث سبب
عالمک بولسز کتر و انتظا مسز سز عزله سبب اولور ایدر
بو عمر کفایت اولور سز زاید و کفایت سز خار جدر انی تقلید
ایدر وزیر ایکی سز بینه مجیز در با آتی عزل ایدر بینه سز
نصب ایدر یا خود بولسز کمنه و انتظا مسز بقدر منعی قابل

جو مکن و کل ایسه

بغیر سز انتم کمنه انتم
انتم کمنه انتم
انتم کمنه انتم

دو زبر
کف و منع ایدر آداب نقره و نافرین و غیره بوسیله طوطی
مقتضای سیاست اولور ایسه اول کمنه بی نقلیه اکون
کوز تک جائز در برابر بنایه مخصوص اساس هر لیده
مخصوصه لاکون دارد و چه رابع عنک سببی عابک
کوشک کنن وقت همیبتدن ناشی عمل بر بنایه
اوله بینه اوله بوسیله سیاست و این وصف ابر
ایدر بوضوحه ایگی صورت بینده مجر در پیله توی
یا اندن قوس و اندن همیبتی کمنه بی انک بر بنایه نصب
آنی عزل ایدر یا خود انکله فوت و همیبت متکامل اوله حق
کمنه بی اکا ضم ایدر کنه مجر اوله صلح طرفی شملک ایگی
اول کمنه عزله فکره صغفی سبیده متضر اولیه حق
شیخ نقلیه ایلمده جائز در حضرت علی کرم الله وجهه
بویشد که لاخیر فی معین معین و لانی صدیق صمیمین
بیز امانت ایدر یکی معینده و کجیل دوستده خیر بوند
وجه خامس عنک سبیر عالمک کفایت فاضله اولور
عملده اکثر اوله عملده اکا احتیاج واقع اوله بوجوه
عنک اجملیده و حقیقتده عزل و کله بلکه بر عملدن

اجل
داعی اوله عملده نقد بر بو عزل سبیده رتبه سرزاید اولور 47
بعضر بقا دینشد کبر انشر فی العمل رجلا رجل بجل العمل
لنقصه و دناسته در جل بکمال العمل لفضله در باسته بیز انشر
عمل خصوصنده ایگی رجل مثابه سنده در بر جل نقص
و دناسته ناشی عمل سبیده جمیل اولور و بر جل فضل
در باسته ناسر عمل انکله جمیل اولور اول عمل کند و سبیده
جمیل اوله کنه هر عمل سبیده لیر و تواضع آرتار
در عمل ایله جمیل اوله کنه هر عمل سبیده ترفع و کبر آرتار
وجه سادس عنک سبیر عاملده زیاده کفایت ایدر
کمنه بولمقدرا ایدر کفایت مراعات و اعتبار اولور
اگر انک فضل کفایت از دیاد عملده مؤثر اولور ایسه کله
ناظرک عزل لوازم سیاستده اولور و اول عالمک عمل
اورزنده استقر ایدر است و جواز بوقدر اگر از یاد عملده
عملده مؤثر دکل ایسه ناظرک عنک اثر انک نقد بکنده
واعوان بینده کمنه ده طریق اولوبه رعایه ناظر
عزل اولور عملک حقیقتده کله کمنه ناشی عمل اوله سنده
فکر جائز اولور امثالده دارد اوله کبر اذا ذهب الممیر

همک المبرز یعنی همز کتبی و فته مبرز یعنی اعتباره لایق
 اوله کنه همک اولور وجه سابع حکایت سبب اهل کفایت
 عملده زیاده بذل ایده جک کنه عملده طالب اولمعلق
 و تک سیر اوله ایدر زیاده بشر بذل ایدر عملده عمل جاز
 اولور زیاده فکره عملده غیبتن یا خود عالیه عد اوید
 ناشی زیاده بشر بذل ایدر عالی چیر اگر کشف و کشف
 صکره موجب بذل ظاهر اولور سه بویه بذل کا ذبه سینی
 عالی عزل ایدر سیاستاً جائز دکلد اگر موجب زیاده
 ظاهر اولور ایدر ستمده خالی اولور بر کسر ناظرک
 تقصیر سبب اوله بوصورنده ناظرک عملده واجب اولور
 وزیر خود ایدر سه بذل ایدر کنه به تقلید ایدر دبلو ایدر شقه سینه
 تقلید ایدر مجیز در ستم تان بذل ایدر کنه کفایت ناظرک
 سبب اوله بوصورنده عامل عزل دیرینه بذل ایده نه نصب
 ایدر واجب اولور بشقه سبب سابع بوصورنده ستم ثالث
 بذل ایدر کنه یونس کوز و انتظا سبب اوله
 بوصورنده سیاستاً عاملک عونا و نه بذل ایده نه نصب
 اولور زیاده عزل ایدر عوض الیه کنه جو فکره زیاده

بجمله اوله سبب سبب سبب

48 میل ایدر ب عزل و تقلید ایدر کنه سبب سبب ایدر ب سبب
 حرکت ایدر اولور وجه تاسن ناظرک مؤمن اولور ضمان
 طریقیه طالب اولور سبب عزل اوله اعمال ضمان طریقیه
 الحق سیاست عادله تک قانونی ندرت خارج اولور اول
 عمل ایدر بینه مؤمن سبب امانت طریقیه نصب اولور کنه
 کفایت صاحب سبب واجب اولور استیفا و واجب
 اولور بینه کف ایدر بو عدالته ضمان طریقیه طالب
 اولور کنه حاصل تک مثبته تضمن و تکفیر ایدر ایدر نفع
 و تاثیر اولور اگر زیاده ایدر تضمن ایدر سه عملنده حکم
 ایدر اولور یونس حرکت ایدر یا خود فرار ایدر زیاده
 کنه سبب سبب اولور ایدر تضمن ایدر متضرر اولور
 ایدر کنه دکلد حکایت اولور کنه یا مؤمن خلیفه سواد
 عراق ضمان طریقیه دیر که عزم ایدر یا سنده قاض
 عبید سبب سبب ایدر یونس وجود یونس یا مؤمن یا
 ایدر المؤمنین حق تقالی سواد عراق امانت اولور
 سکا دفع داعط ایدر سن ان کفالت و ضمان طریقیه
 دیر در ب ایدر لفریح ایدر دیر یا مؤمن یا ضمانت

افکن

عدول امیر وزارت تفویضه مستحق اولی عقد و حل
و تقلید و عزتک تقضی بود **فصل** اما وزارت تقضیه
که اخضر زبیر وزارت تفویضه ششم اولی بن ششم
قاصد در عموم تفویضه درت قانونه مختص **فصل اول**
قوانین تقضیه که بر سر بادشاه ابد اهل مملکت بیننده
سفارت زبیر بادشاه حج بسبب عظم و مباشره **خطابه**
مصدق اولی در سفره مختص در روزی عظم مختص اولی
مقتضیه بادشاه زبیر اولی بحج او امر و نواهیده اگا
اطاعت اولی و بادشاه محکم اولی بن مطالب و
وهاب اولی اندر خوف اولی و تا که بادشاه اکیون
سویج سز و حفظ اید بحج قولاق اولی بوسفارت
بش ضنفه مختص بر سر بادشاه اید عکر بیننده
عکس او امر و نواهیده طاعت او زبیر کیمیل اید
دیانت بدین مؤجد سز و مسؤلان زبیر تجیز اید اندر اید
سفارته سهولت و عنف و خشونت و لطف بیند جمع
ایمک لازمید تا که خوف و رجاسید انان طاعته منقاد
اولی را **کلیف** سلطانیه اعمال بیننده سفارته ایدر مناظر

ع

49 اعمال استیفا و احوال اعمال تجسس و تصفی ایدر تا که خصل
و ارایسه استدر اک و اگر صلاح و ارایسه استدر اید
بوسفارتده یا لکن زبیر استیفا لینه محتاج اولی تا که عمل
خیاندن کفیدر بینه و امانت و استفا مسترینه باعث اید
او **حج** بادشاه ایدر رعیت بیننده سفارته تا که انضاف
تصرف و ظلمان زبیر اصفا ایدوب اسان اولی امضاد
عبر اولی انها ایدیه بوسفارتده رفیق و لطف استیفا
محتاج اولی تا که رعیت استیفا و ظلمانیه و اصل و ذل
ظلم دفعه و سببه بولر در در کسبه بادشاه نفع و ضرر
و اولی حقوق سلطنه استیفا سفارته بوسفارتده
بادشاه و اکیون استیفا ایدیه کی شیده رهینه و بادشاه
النه حق کشیده لطفه محتاج اولی شجره اختیار اعمال و
مشرفت اعماله سفارته تا که عزل و هکده مناسبت
کور دیکر کسبه به انها ایدیه عزل و تقلیده مباشرت ایدیه
زیر اعمال و تقلید وزارت تفویضه داخل و وزارت تقضیه
حاجره عزل و تقلید ایدیه امر ایدیه حکم بادشاه بوسفارتده
شرط حدس و ادراک جید صحیح ال اختیار قلیل الاغتر

تصرف تدریه با شسته است

تدریه

عما لک ارباب کفایت و مقاریر اعماله واقف اوله تاکه
اختیاری محدود و خطی سر قلیل اوله نقل بود وزارتک
قانونی نوز فصل ثانی رأی و مشورت ایله یاد شاه امداد
ایلیه زیر یاد شاهت جوالت رأی و صحت فکر کا وارکن
مباشرت امور مختصر محجوب اوله یفندم رأی فو امور کا
تجزیه و اختصار محجوب اندن ناسر مباشرت امور سبب
شخص بارز اوله کنه یه محجوب تاکه یاد شاهت رأی تجزیه
و اختصار وسیله سبب بارز اوله زیر حاضر غایب کبر دکل
و خبر عیان کبر دکل نوز ناسر رسول الله صلی الله علیه و سلم
سعادته بیور شد که لیس لیکن کالمعاینه نفیر خبر کوزر
کوزر کبر دکل و زیر بورتبه یه احض اولفله رأی و مشورت
احقر کتب فرنده مذکور در که یاد شاه اوزرنده وزیر
اوج حق دار در وزیر دن مجای رفع ایلمک و انک اوزرنه
نفاق ایلمک منتم طوتمق و اکا سر افش ایلمکد آل
داود علیه السلام حکمتنده دارد اولفله که الفضة والذهب
یثبان لقدم و افضل منهما المشورة الصالحة بفریم
نبات قدم ابرش ایلمک مشورت صالحه المرفه افضل

یاد شاه ایله

یاد شاه ایله

یاد شاه ایله مشوره ایلمکی شنیده کفر ایله استشاره 50
ایلمک جائز در وزیرک بقیة استشاره اوله حق
شنیده وزیرک بقیة استشاره ایلمک وزیرک
بقیة سنه مساع یوقدر فریرا وزیر ایله لفرک بنینده
ایلمک و جهله فرق دار در بریسر وزیر صالح سلطان
بقیة سنک قاهر اوله بنی شنیده مختصر اولفله کفر لازم
اوله استغانت و استغفار دزیره لازم در ایلمک وزیرک
استشاره بر مصالح سلطانه عاید اولفله عاید لفرک
استشاره سر کندر بر ایله عاید اوله یفندم خاصه و اهل
شور اختلاف عارب مقصد ایله مختلفه اولورنده که بعضی
حکما دیشدرت و الشجاعت فی اول الامر و ایلمک اول
اکرم لخرج موعرة تقصیر حکمان و تهور الشجاعت بفریم
و تصدک اولنده ارباب شجاعت ایله و خرم و حیاطک
ایلمک اسنده اهل جفا ایله مشورت قبل تاکه اهل جفا سنک
تقصیر عیبندن و ارباب شجاعت تهورندن خارج اوله
دایمی رأییدن نتیجه صواب خلاصه اوله وزیر ایلمک مشورنده
ایلمکی حالت دار بریسر یاد شاه استشاره یه ایلمک ایله

بوصورتی که مملکت مخصوص با خود آفریده مقدس نشد اولسون
وزیر کنان آید استشاره ایملک لازم حضرت علی کرم الله
سوره که بر ما احط البصیر تصدیه و اصحاب الامر شده
بغیر جو فکر صاحب بصیر اوله کنه تصدیه خطا ایدوب
اعلی شد و سدا ده اصابت ایدر بو استشاره هم وزیر کن
اوزرینه ایکی حق وارد بر سر ایضاح صوابه راییده
اجتهاد ایملک ایکنجه جوابده تائنه ایله صحت راییده ظهار
ایملکه تا که هم مجیب هم مستدل اولوب توهم زلله کنه مصون
و مظنه ارنیا بدین سالم اوله حال نائنه وزیر یادشاه
مشورته ابتدا ایملکه بو صورت ایکنجه حال وارد
بر سر وزیر کن مشورته اجتهاد نفع دستدفاع ضرر
خال اوله بو وزیر کن مسامحه و یادشاه اوزرینه بتسط
واجتهاد ادر اکر یادشاه بو مشورته ایکنجه انکار و تقیر ایدر
حقیقه و اکر تحمل ایدر ایسه فضل و کرم ایتمیش اولور امثالده
وارد اولمشده که کثرة الفصح نهیم علی سوء الظن لغیر حکم
کثرته سوء ظنه حمل اولور حال نائنه وزیر کن مشورته ایکنجه
یا خود استدفاع ضرر متعلق اوله اکر مملکت متعلق اولور ایسه

حقوق

حقوق وزارت دن اولور اکر متعلق اولمزه وزیر کن 51
بصیحت اولور و ضمیمه لازم مدد که سبب ابتداء ذکر ایدر
در ای صواب اولد بغیر ایضاح ایلمیه مقتضای ای اوزره
اختم و احوطانه ایسه بعد الاستقرار وزیریه لازم که
ادالته بک استشاره هم زید ایملکه مشورته اولور
شیخ خواص و عوادنه کتم ایدر ایکنجه و جهده اوزرینه
بر سر رای ایغال ایله اظهار اولوب اقوال ایله ظهار
اولنماق و اجبه زرار ایملک فضل ایله ظفر و قول ایله
ظهوری خطر در امثالده وارد اولمشده که من و من
الامر اعلانه قبل احکامه بیز اکر استحقا مندن مقدم
اعلان و اظهار ایملک امرک صنفندنهر ایکنجه یادشاه
اسرارندن بعضیه صدمه مکتوم و ظهور هم مصون
اولمق و اجبه تا که تا اذیه امانت و طلب سلامتک
ایکنجه بینتی جامع اوله زبر یادشاه یک اسرار
افتش ایملکه هم یادشاه و هم افتش ایلمیه کسبه
خطا وارد در امثالده وارد اولمشده که من شیخ الاکتف
الاسرار هم شیخ اکثر ارفش اسرار شر ازنا

ظهور

حضرت ندر بودند ز ناشی امثالده وارد اولمشد که
الواقبة خیر من الرافقة بن ظن ایدر که ملوک سر برین نشا
ایدز کسم نحو ایملر اول ایشاک جانت اید جنابت
بینه مترد اولدینده اولور بود ایشاد سر ایدر که
اگر سلامت فور تیکور ایسه احسن حوالی ظاهره لفرانج
اولور ایسه تیل اولمنق احفا اولور ایسه مترد ک فتنمقد
عجز اسفار بنز اسر ایله وارد اولمشد که لک اجهل
دقلبه واحد بعز جاهد دیلمی ایدر کولگی بر در حکم مشوره
وارد اولمشد که لک اجهل مفتاح حقه بعز جاهد
لک کنر یونک مفتاح حیدر امثالده وارد اولمشد که
صدور الاحرار قبور الاسرار بعز حسن و خالص کمنه لک
سینه لک اسرار ک قبر ستانیدر کتم اسرار ملوک سبیل
سار رضا لک عار لشفه و سالدن حال اولمشد کمنه
جو فکره سعادت نایل اولور ز بر اول کمنه حفظ اولمشد
شدر ک خزینه دارن دامانتر ک زیاد نفیس وزیرینه
ایمن اولمشد اولور اگر کتم اسرار سبیل ناز و استنادن
سالم اولور ایسه ز بر ملوک فائده ناز و استنادن کرفله

اقدام

اقدام یوقدر ناز و استنادن ایدر کمنه نذرتن سالم فالق
نادر واقع اولور ابن طر زیاده اولدکه مختصر ایل ظاهر ابن طر
زیاده ملوک اولق یونک ضد و کمنه ز ارباب عقل
فائده اولد در امثالده وارد اولمشد که من سبطه الادلا
قبضه الاذلال بعز ناز و استنادن سبط ایمن کمنه بی
اذلال و کفر مختصر ایمن مفتاح اولور حکم مشوره
وارد اولمشد که ادا از ادک الملک ابن فروده اجهل
بعز یاد شاه سکا تا بنس و ابن طر زیاده ایدر کرفله
سن کا تقظیم اجهل زیاده قیل فضل بود ز ارتک
قانون ندر ز فضل ثالث وزیر یاد شاه ایچون کورچی
کوز و ایشید کجی قولاق اولد مش هده ایدر کمنه حقی اوزنه
انها و استماع ایدر کمنه صد قلک اخبار ایله ز بر اول وزیر
مملکت شریک و احتضار ایله تمیز و مصالح ایچون اختیار
اولمشد اولمنقله کوز مصالح مملکت ایله مختصر قبول
ایدوب غایب ولان مش هده و بعید اولان استماع
یادشاک مقام منزه قایم اولق لازم ز بر ایدر کمنه شرف
اوزرینه تقدم ایلمشده بو خصوصه دز بر اوزرینه ایچ

منسبط اولمشد کمنه

یاد شاه ایله

بعید بولمینه وند اسندن مضطرب اولمیه زیر مملکت
 عوارض و حوادث فکر ایملک انک لوازم افکارندن و
 تقیبات خاطرند بعض وقت بجزده زمان ایله اسباب
 نامعلوم و اوقات غیر متعین شیلر ظهور ایدر بویله شیلر
 ترصد و استیاه اوزره اوله تا که یادشایک عرضدرینه تو
 و تاخیر عارض اولمیه که یا نفوت یا خود صخره مفسر و وصل
 اولور ایلمسندزه و زیره خطر وارد رزیر بعضا یادشاه جناب
 ظهورندن اول جلیت مؤاخذه ایدر هواسیده حکم و قدر
 هجوم امدیکر و قنده کبیره کجوایده جلکی عقاب صغیره ایچون
 ایدر بو جهندن وزیر تفویضه مخلفدر که مباشرت امور
 سببده وزیر تفویض موصلت حضوردن تاخیرالمیه
 جائزدر اما بو وزیر حضور اوزرینه مقصوددر عمله قارشمز
 ایدر وزیر تنفیذک نقلی زیاده و وزیر تفویضک عملی
 زیاده در و هر دو کله ملازمتدن اوصانوز سفارت ایدر
 عقینده اکا خون و سف کلور زیر یادشایک ملازمتده
 غنة مقارن محنت و زکند ذلته مؤدراحت وارددر
 ایکی شبک بر برینه سبابتی چوقدر ایچون که و شفقیده بو
 عزت ایله زکله ذلته راجع نایل اوله جز احندن نفینه
 تنقیس موافق کلور ایسه اختیار ایسون اگر یادشایک

اعاده

اعاده سنه صبر ایدر سه یادشایک مرادینه نایل اولور اگر
 مخلفت ایدر سه بونک صون اولور او شروان دلمشدر
 یا استیخت الامور بمثل الصبر ولا اکتب البفضا بمثل الکبر
 یعنی اموره بخارج و ظرف بولمق ایچون صبر کبر اولور و بعض
 عداوت اکتب ایچون کبر کبر اولور امشاده دارد اولمشدر
 من خدم السلطان خدمه الاخوان بفر سلطانه خدمت ایدر
 کسینه خوان خدمت ایدر ایچون بومقالک عکس سفرومنه مطرد
 اولور که سلطانه کیمه نکر و تغیر ایدر سه خوان اکانیکر ایدر
 زیرا سلطانه حکمی مستوع و مطاعه توهمنه سبب عده و
 اولور در وزارت تنفیذک قانونکرینه مختص اولان بومرد
 بوند نصکره بوا یکی درازت اصل تقیید هم الترد جمله بر
 مخلفدر بریسر یادشاه وزیر تفویضی هم کندن حقوقده
 هم رعینتی حقوقده تقیید ایدر وزیر تنفیذی رعینتی حقوقده
 ایدر یا لکن کندن حقوقده ^{تقیید} ایدر وزیر تفویضی
 امور کندن رأیله تنفیذ ایدر وزیر تنفیذ اوامر سلطانه
 در آن سلطانه ابله تنفیذ ایدر وجه ناک وزارت تفویضک
 سببده نفوذ افعالی صحیح اوله حق عقده مخاجده وزارت

وزارت تفویض قانونکرینه تقیید ایچون
 ایچون
 ایچون

54

تفهیم عقده محتاج دکلدر زیر وزیر تفهیم او امر سلطنت
 تفهیم نه نامورد در وجه ثالث وزیر تقویض قطع و امضا
 اید یک شبک ضحایک مؤاخذة اولتور وزیر تقویض
 اولمز وجه رابع وزیر تقویض یا قول یه یا قول معانده
 اولمز شبکة عزل متار که ایله عزل اولمز زیر وزیر تقویض
 وزارت سبیده مباشرت امور مالک و لشکر وزیر تفهیم
 متار که ایله عزل اولمز وجه خامس وزیر تقویض کف بیدرنگ
 ایتسیده منزل اولمز یادشادین استغفا وزارت
 ایتسیده زیر اعمال مملکت اکا و دیجه قلمشده اول ابانیت
 سخفنه رد ایلمک لازمه وزیر تفهیم کف ایله کنش
 عزل ایسه منزل اولمز چاردر زیر انک انده برشی بوق
 که انک رد ایله مؤاخذة اولنه وجه سادس وزارت تقویض
 سیف و قلم کف بیدرینه محتاجه زیر ایلمک مکنده مستوجبه اوله
 شیده قائمدر وزارت تفهیم سیف و قلم کف بیدرینه محتاج
 دکلدر زیر ایلمک قاصدر وزارت تفهیم مستوجبه اوله
 الحق الر صفت که هر صاحب ریاست اولمز بد بر امور
 اول الر شرط معتبر در که بونکردر ایتست بفر عظمت و منت

دعوت و عفت و مروت و جزالة رأی و تدبیر در ملوک 55
 در شرف سنک اکثر وزیر تفهیم و ملوک اسلاک اکثر
 وزارت وزارت تقویض وزارت استسلام و انقیاد وزارت
 تفهیم استمداد در **نص** تمیز مذکور در نصکره وزارت ترک
 ایلمک حنون عمود هم مشترکدر اما حقوق سکودر
 حق اول مشقت وزارت نامضر و تحمل مصالح مملکته مقدم
 مملکت اوله **باید** مصلحت خطا تفهیم مقدم طوته و کنش
 مملکت صلاحی **باید** مصلحت اوله جفر بیدرینه **باید** مصلحت
 اولوز ایسه البته وزیرک احوالی مستقیم اولمز زیر اذرع
 اصوله استمداد ایدر امثاله دارد اولمز که لائق
 مستقیم اولمز لازم کلسه ناسر به یا منفرد و طوائف
 اولوز بلا امام قالمق لازم کلور در امثاله دارد اولمز که
 لائق بر ببع مستقیم نیز عقاب بیدرینه **باید** مصلحت قائم اوله
 حق آن احتمال تک و مشقة قادر حال غضب و رضاده **باید**
 تو حیش و ترهیب ایله مستغفر اولمیه زیر انک نقره بل که
 مؤدع اولوز راحته مشقت ایله و اساسیته محنت ایله مصل
 اوله بوندن خاطر عقل دبند که علة الراحة قلبه اکثر

نظام مملکت سوزن و غنیمت

بغیر احکام علتی و سببی را حقیقی از استمکنه عبد الحمید
دینش که لقب مذکور حکم تقبیر یک بغیر سن قدیمی اعتبار
ایت زحمت و کتبه تحمل قتل کندن مقدم اولان نجه کرده اند
اگر راحت ایله شغلان لذت میں ایدر ایسه تنگ و تغییر پاید اول
لذت اندر مسکو و معدوم اولور کند بغیر ضایع اولور اولور
خوضایع ایدر و مصلحتنده خطا اوزنه اولور حکم مشوره هم
دارد اولمشد که علی خطر فرم بخاطر تکلیف با اندر الی نظر
بغیر مخاطره به کبرین کمنه خطا اوزنه در مزدور اولوب
مخاطره به کبرین ^{حالی} نجه اولور بغیر اسفار نیز اسرا سده دارد
اولمشد که ازین جهت شهادت بیغض نفسه بغیر شهودت مجت
ایدن کمنه کمنه نفسه بغیر و عداوت ایدر وجه ثالث
پادشاهک احش شکر ایدر و اسادتده معذور طوبی اولور
احش قیل اوزرینه شکر اولور اسادت کثیره هم معذور طوبی
تا که شکر ایله احش نئی استمداد و معذور طوبی ایله اسادت
دفع ایله اگر بویکی خصلته ز عداوت ایدر ایسه حفته بویکی
صند ظهور ایدر امثالده دارد اولمشد که احق الشر بالبح
الکفور و بالصنیفة الشکور بغیر ناسک منه الیقینی و احقی

کفور

کفور و صنیفة و احش الیقینی شکور در وجه الرابع بدو ناسک 56
می سنی حقیقی اولور ایسه اظهار و مقابلی ظاهر اولور ایسه حفا
ایله زیرا اوزر یاید ساکت می سینده موسوم و ساد سیده
معیوب اولور صرح می سینده اکانت یک اولور و ذم مقابلیه
مواضده اولور جو فکرة پادشاه کندر اجابنه اعتمادند ناسک
منبسط اولوب اولور سببیده انشا سیند مخافظه اولور
نشی ارکاب ایدر وزیر آنی ستر ایملکه سازنده احقده
زیرا وزیر پادشاهک مسلوک قیوسیدر شانی ستر در
اظهار دکلده امثالده دارد اولمشد که الضم بین الملل
تقریب بغیر طائفا سده بغیرت ایملک تقریب و تقوی بخدر وجه
حاضر پادشاهه طاعتده وزیرت منبی خالص و ظاهر و
باطن بر اولور زیرا قلوب جذب ایدر یکی اولور بغیرت عینه
اجاده مالکدر مستفوق اولور لرایسه نه کوزل و الاقلت
غالب و اذین زبیرم جاذبه ننه که دمنشدر شکر و مازر تم غدا
ولکنه ذوالهون ای حیث تنور لقلب تنوع الرحمن بغیرین
عز قصد اربارت ایتدم لکنه میل و محبت صاحب اولور لکنه
قلبرنه حیثینده میل ایدر ایسه اکث سببیده دم میل ایدر ایدر

سن قبلی اخلاص و زینه قبل تا که حبه سکا مطیع و باطنکی
 اصلاح آیت تا که ظاهر کت صلاح او زین اوله ز بر اقنوب
 ضایر و اسرار او زینه عمارت بق ایدوب استار نیز همت
 و اسرار نیز شایع ایدر مجاهد نعمان بن بشیر هم رضایه عنه
 روایت اینست که رسول الله صلی الله علیه و سلم سعادت بیدار
 فی ابن آدم مضغه اذا صلیت صلح اوجب اذا فسدت فسدت
 اجد الادبی القلب نیز آدم او عنده بر پاره ات دارد
 اول ات پاره سر صالح اوله قدمه جسد صالح اوله و فای
 اوله قدمه جسد فاسد اوله آگاه اول اول ات پاره سبی
 قلبه بر صفتی است ایلده وارد اولست که قلب است
 بغیر وجه جز ۴ کان او شر ۴ نیز انسانک قلب یوز بنی تغیر
 جز اول شو اولن وجه سادس حقی مقرب ایلدی کسه
 ایچون بادشاه معارضه ایمیله و تنزیل و تزییع ایلدی کسه ایچون
 بجاده ایمیله ز بر بادشاه قدره سبیده مجیر در دکنه و معارضه
 کبر ایدر جو کفره معارضه اولند قدمه جو فکره سلطنته بو کله
 و مخالفت اولند قدمه انتقامه میل ایدر ملوک حدت و غرضه
 تخویف و تبیهلر نیز سبقت ایدر حال غضب سیر یا محصور
 اولند

اگر خطرون سالم اولور سه صبرت و اضطرار بدن سالم اولور 51
 اگر اکتبند ندخی سالم اولور سه بو ایسه در در معارضه
 اولمق طبیعتهم هر کوز در نبض ایدر جز المنق کافیه بر ز جهر
 دیندر که عاقله و اجدر که و ایلدی که جفا سنده و کنه ای او زین
 جاهله نقد یلکری نون جوع ایمیله ز بر استمد قدره کوره و وضع
 اولمشدر دینانک حکمی کسبه سحنق اولدی بنی شی و بر لمکدر لکن با زیاده
 یا خود ناقص اولور وجه سببع رتبه ده یادشاه مش کلندن صافه سز
 و یادشاهک هیسته کامل هیستدن کف نفس ایده سن یادشاه
 بسر کیمیه سز و یادشاهک فکله نیز کی مر اکب و خدمه قوللمیه سز
 ز بر یادشاهه محالک اولور سه کبر ایدر و مش کلت اولور ایسه
 انتقام ایدر کنه اموال محتاجه و حشمت استیفا سنده پید او
 ظن ایدر یادشاهه مش کلت و مماثلدن عوض جسد سز و کسار
 تکلف اولمق او زین ز طیف ایلسون ز بر نظافت مردندند و تکلف
 و تصنع است ایچوندر تا که سلسله محفوظ و حشمت محفوظ اولور
 نامن یادشاه ایچون قبضه استیفا ایدر یادشاهک علیه استیفا
 یادشاه ایچون تاویل ایدر علیه تاویل ایمیله ز بر یادشاه اگر انصاف
 مراد ایدر سه انصاف ایچون او زین ز یادده قادر در اگر مراد

ایتمز ایسه پادشاه نسبت وزیرک الی زیاده قصیر پادشاه دوزیری
 کند نفسنه معاون اولمق ایچون اختیار ایلشد علیهنه معاون
 اولمق ایچون دکلدی اکر وزیر پادشاهه سا عده ایتمکه بولن بوله
 بیوز ایسه سا عده یه سعی ایدر و اکر سا عده نک ضرر ندن د
 انتشار دن دندخ خوف ایدر سا عده ایتمکه قادر اولور ایسه
 کف یه ایتمکه لطف ایدر اکر انا مقدر اولور سا عده دن ^{خدا}
 قادر اولور ایسه لطف ایدر نظر پادشاهه بیده رغبتی اولور نیتده
 می لغز اظهار ایتمیه بعضی حکما رو سن ملوکله معاشرته زیام
 صالح نشی نه در سوال اولندقه می لغتک قلمی و مؤنک
 خضر در جواب ایتمیش بوندن ناشی ایچق کند اختیار ایلمه ملوکله
 صاحب اولور و ایچق کند ایلمینه موافق اولنه تمک ایدر
 می لغت ایدنره انردن حظ و نصیب یوقدر بلکه جو فکره انردن
 حظ اوزره اولور احوال اسرتبع اولندقه ایچق موافقتده
 لغت ایدر کلر ظ هر اولور اصحاب قدرت اولور ملوک موافقتن
 نجه لغت ایدر لرش عود ایتمیش **ش** و انشیران و افقتنم عذوب
 اولافان جنابم مرکم من یا ضل لا اینش **بها** ترکت لان طریقهها و غیر
 بیز سن سه موافقت ایدر سیک انر طتی اولور لر موافقتنم

بینه سوره سوره

اندرک

58 اندرک بنای آجیدر نجه باغچه لر وار که ایند صاحب حق بولی
 صرب اولد بیلدن ترک اولمشدر بعضی حکما دیمشده که عزاکر
 نشه الفته بجمدهم و طاعة تمسهم دننا صحت تقصیرم بیزنا سک خری
 و حفظ اوج شیدر انر جمع ایدر جب لغت و انر منع ایتمه
 طاعت و انره فائده ایدر جب منا صحتدر نیر پاناسر مستوف
 اولور لر سه امور لر شرف اولور عاصی اولور سه نفور لر ظ هر اولور
 منا صحت ایتمز لر سه انره فسوت قلب طار اولور **فصل** اما عود
 موقظه که قریبا اکا دایر کلام ایدر و قبوله قرین اولمشی جا
 ایدر م ایها الوزیر سن کنش سترک اوزرینه استه تقالی به محصور
 بر رقب قیل که حقوق الهیده زیغ و ضلالتن سنی ملاحظه می
 ایلمیه و کند خلوت لمرک اوزرینه پادشاهه مخصوص بر رقب قیل که
 سن امر پادشاهه تقصیر دن منع ایلمیه تاکه حقوق الهیده
 دیک و حقوق سلطانه دنیا ک سالم اولوب دیناره
 سعیه اولکه سز اکر ایکنکنده جمع قایل اولمشه حق الهی
 حق سلطنه اوزرینه تقدیم ایلمیه سز بر اخالفت معصیتده
 مخلوقه طاعت ایتمک اولور نیر زینت علیه صلوات الرحمن **بشیر**
 من احب دنیاها اضربا حوته دن اخرته اضرب دنیاها قانرد

بایستی علی با یقینی یعنی دنیا سنه محبت ابدن کسسه آفرته
ضرر ایدر آفرته محبت ایدر کسسه دنیا سنه ضرر ایدر ایدر
سز باقی بی فانی او زرینه ایتار و اختیار ایدر آت بنه رسول
الله صلوات علیه وسلم سور شد که من التمر رضا الله بسخط
التاسر رضا الله عنه وارضاه عنه التاسر یعنی ناسک غضب
ایده اللهک رضا طلب التاسر ایمن کسسه نه الله رضی
اولور دناسی هر ایدر رضا ایدر بعض حکما دینند که کل امر
یکس من عمره الی غایه تنتمر ایما مده اجله و تنظور علیه حقیقه
عمله یعنی هر کس عمر نده مدت اجلی منتظر اولدین غایه قدر
چار اولور و صحیفه عملی اول غایت او زرینه ختام بولوب
منظور اولور ایدر سن کند نفس کردن کند نفسک ایچون
ارضا رایت و بو کون کونکی کوننه قیاس رایت عمر رضا الله
بو ایچمه تمثیل ایدر ب تکرار ایدر در **شعر** انما الدنيا طالع
و مصیتم و الذن بان للمصیتم عظمة یعنی دنیا ایچتی رحلت ایدر
واقامت ایدر ندر عبار ندر اقامت ایدر نه ظاهر اولان
شی میخندد و من التاسر من بعیش سوا **سایه** لیل عامل
یعنی ناسدنی بعضه شول که که استقامتله معاش

کجه

اولوب

کجه اویقوسنر آبتباه ایله عالمده فاذا کان ذاجا اودین 59
حاذر الموت و استخی الحفظه یعنی اول کسسه حیا و دین صابر
اولدوره سوتدخ احتر از ایدر و حفظه ملائکه سوزن ایتانور
ایها الوزیر **سحر** رعینده خیر استخی و اعوان انصار
کجه ایدر **سحر** و التمرک احوالنه مطلع و انرا ایدر
کندر نفسک او زرینه و التمرک او زرینه مستفهم وین
اولدور زیرا اعوان حفظ ایدر کسک کسندند با خود
انرا ایدر استقامت ایدر سن تا که کند پیرنده نقصانه و فضلند
و علم و خرد **سحر** جهلند و خیر و شردن موجود اولان سئل
بیوسن و مستشبهات الدائم سندر و تصنعک حیکمه
احتر از ایدر سن هر که حقیر دیر رسن ارباب فضل حقند
تقصیر اتمز سن و اهل جهل او زرینه اعما و اتمز سن امثاله
وارد اولدور که من الجهل صحبه و من الجهل دمنه الحال مجارله
دور الحال یعنی ارباب جهل ایله صحبت جهلند و ارباب حیل
مجادله ایلمک محالده و خیار ناس ایله نثر ناسه فرق ایت
زیرا خیر صاهر بیار و شر صاهر بیقار کذاب اولدور که
حذر ایت زیرا کند نفسنه جانن ایدر سکا نصیحت اتمز

سکالایق و مستند که
کند برین

وکنز نفیضه ضرر ایدر سکا فائده ایلمز امثالده وارد اولمشد که
من ضیغ امره ضیغ کل امر من جهل قدره جهل کل قدر بین
کنز مصلحتی ضایع ایلین هر مصلحتی ضایع ایدر وکنز فتح بینی
یلین هیچ بر قدرین بلز عاجز اولمکن کفایت صاحب برینه
تو نه ز بر اعمل ضایع اولور و فوشر اولمکن کفایت قولشینه
زیرا کنزینه جو مصلحت ایچون سکا ضرر ایدر امثالده وارد
اولمشد که بعد من الیهایم من لم یکن غایت من الدینا الا نفسه
سیرر نیادن غایت یا لکن کنز نفیضه مقصود اولمکن
برایمدن محدود اولمق لا بقدر مرقب اوزرینه محافظ
اولمکن به اعتنا ایلمه ز بر کنز نفیضه صیانتده تصور
وقدره حواله ایلد کسه بیلی اولدیفندن انده خبر بولمق نادر
واقع اولور کنز نفیضه حقرا سفاط ایدر کسه تفکر
حقنه قایم اولمق بعید در اسفاط تکلفه معتاد اولمکن
اندر دوتمک صعب حکم بندم وارد اولمشد که فوالمرو
بر تفع بها و تارکها یسبب و الارتفاع صعبه الی الخطاطین
کالحج الثقیل رفه غیر حطه سیر یقین مروت صاحب
رفت بلور و تارک مروت تنزل و تدریج ایدر حال بوکه

یوقار حقیق کوچ و اشغه ایتمک فو لا بدر آغراطش کبر که 60
رفو کوچ و اشغه ایتمک ساندربعضی مبلغا دیمش که احسان
دو حرکت و اقبل علی اهل المروءة فان رعایة دو حرکت ندان
علی کرم الشیمة و الاقبال علی فوالمروءة بعرب عن شرف ایلمه
سیرسن اصحاب مکتب رعایتینی کوزال قیل و اهل مکتب
اوزرینه اقبال ایت ز بر اصحاب مکتب رعایت کرم خلفه
دلالت ایدر وارباب مروءت اوزرینه اقبال ایتمک
شرف همی اظهار ایدر قولشندفک کسنگ حالنی خبر
ایت تا که انک عجز و کفایت و احسان و اسارت سکا
معلوم اولمکه کفایت صاحب اولان ایفاده دعا فو
سنع و صرفه و احسان ایدر نه مد حده و اسارت ایدر ذم
خصوصنده حاصل ایدر کک عمده عامل اولمکن ز بر اسکا
وارد اولمشد که من استکفی الکفاة کفی العداة غیر اهل
کفایت قولشند کسه مکتب دشمندرینه کافی اولور اگر ایتمک
امور سکت اوزر کبر لبس دشمنه اولور سه کافی یسبب
دعا فو مستطیس و محض ضایع و اسارت
ایده بی اغراض ایدر سن عمل خالی قلوب فکر کما مقصود

اولی خاین یا خود عاجز باشد اولی و مقدم اولی در زبیر
اندر کسبیده سنگ از کسبیده او بود امید عافیت
احقر از و حائیه نودی ایت زبیر خاین کسبیده
چالیشور شاد و دیشور ~~سخت~~ اذا انت حلت الحو و ابانه
فانک قد اسندتها شمسند ~~بیز سن~~ اما نتر خاینه کسبیده
ایده بکک و فقهه تحقیق اما نتر مسند کسبیده اسناد
ایمیش سز محتاج اولی بکک قدر اعوانه اقتصای ایت
انتر جوج غایب که سند عفر انتر کسبیده استکار المیه
زبیر استکار خصل ایرات ابده جک تا فردن دانک
سبیده عمل استیکال اولی جنق منافع خفیه هم البته خا
اولی اعوان عمل و فقهی اولی نظام مصاحبه و جمع عمل و فقه
واجتهاد هم ابلاغ و نصیحه زیاده باعث اولی ابن البردی
مخضوض بکانتش دا اولی ~~سخت~~ عدوک من صد بکک
فدا سنگترن من اصحاب بیز سنگ دشمنک دوستک
ستفاد در امید سن اصحاب اجاب البته استکار المیه
فان الیاد اکثر ما تراه بکون من الطعام و الشراب بیز
زبیر ~~سخت~~ و شرب بدن کتون ایده بکک کور سن

61 فدع عنک الکثیر حکم کثیر یعاف و کم قلیل مستطاب بیز
سن کثیر ترک ایت زبیر آنچه کثیر وار که اسکراره اولی
و آنچه قلیل وار که مستطاب فی الحج الملاح بمردیات
و نفی الی من نظف الغذاب بیز زبیر عمیق و ملاح اولی
در یار قاندر بچی دکله لر سن قانمغه و دفع عطشه صانع
و لذیذ اولی صور دفع ملاح اولی سن کسبیده نفسکی سن
دندن دکله دن تهذیب ایت سنگت بکجه ابنا عنک
و تهذیب اولی و سن کسبیده طمعه زبیر تهذیب ایت بکجه
سنگت نو ابک منزله اولی ^{غلبه} صدن نودی قبل زبیر
اگر جود و سخا ایده سنگت بجق سنگت حوصک آرتی
و اگر خست و بخل ایده سنگت نقصکی زیاده ایده
حال بو که بو حصدنگرک بکسبیده اهل فضله عیب و عیبت
و در باب غنمه مضرت بکجه و بیز بکفرک دیکشود
رسول اکرم صلی الله علیه و سلم سور شد که اقربت الساعه
ولا یزداد الا کسر فی الدنیا الا حصاد ولا یزداد منهم الا بعد
بیز قیامت بقیلش شد حال بو که ناس دینا ده بیز
صرا زبیر دینا هو انتر ~~بیز~~ بجق بیز زیاده

~~بکفرک~~
و زبیر بکجه

محروم در اوق دیشد ~~لا یغیبک غالب~~ ~~و اعلم بان~~
 فی النفس ~~بیز عصبک~~ غالب البینه سکا غالب اولسون
 فوسن بل که ناسر عیب و نقص کجده در البس فا کع
 نقصه ~~فرب مفتضح~~ علی النص ~~بیز سن~~ فردا سکی تکلف ایله
 کو ستردی حسن حال اوزرنده ملتس و مشتبه قبل زباشدت
 نقص اوزرنده چون مسیوب و مفتضح دارد ~~ماکت~~ انحصار
 اخی ثقه ~~الا عدت~~ کواجب ~~الفحص~~ بیز بن موثوق ~~و ستم~~
 فردا ستم نقصه قریب اولدم ~~الا نانی~~ ~~تخص~~ ~~عنب~~ ~~المبرم~~ ~~و بوم~~
 سن اطلاع اعماله کنده نفسک معنادایت با جمله عمالک سن
 خوف ایله رودانک سبیده جمیع احوالک منتظم اولور کنده
 مباشرة مختصر اوله شیده طلب احتیاجونه عجزه اعتماد
 ایلمه که اولمصدق کنده نفسک عزال و انک ~~یکون~~ ~~کفون~~ ~~جبار~~
 ایتمش اولور سن اول تفکر و فاسدخ خطا اوزره و کنده
 نفسک ~~نقصه~~ اوزره اولور سن زیرا بسطل اولوق با عذر
 اعلا و سکش آت دور غوغ اولورده اغد جکرا ~~نقصه~~
 دست ایله بر بزر جهر دیشد که ان بکن ~~اشغل~~ ~~محمده~~ ~~فان~~
 مسنده بیز اگر ~~اشغالی~~ مسفت ایسه بوشر ~~ورقده~~ ~~مسند~~

عبد حکیم

در قطع ضایع ایلمه کی ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~

62 ~~عبد حکیم~~ ~~دیشد~~ ~~که~~ ~~ما~~ ~~زانک~~ ~~ما~~ ~~اضاع~~ ~~زمانک~~ ~~ولا~~ ~~شانک~~ ~~ما~~ ~~اصح~~
~~شانک~~ ~~بیز~~ ~~و~~ ~~فک~~ ~~ضایع~~ ~~ایلمه~~ ~~سنی~~ ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~
 شانکی اصلاح ایلمه شنی سکا عیب و شبن ایلمه سن
 زمان فرا علی ایکی حاله مصروف ایت بریسی جسدک راحه
 و خاطر دکلند رسیدر تا که بو ایکی شنی نظارتک اوزرنه
 سکا معین اوله لر شکایت اولمشد که عمر بن العبد العزیز
 او یورکن او علی یاننه کیر مشر ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~ ای بیز حسن ~~خواهه~~
 حال بو که سنک ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~ قید کرده دورب انتظار ایله ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~
~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~ ان او غول بزم نفسم بنم مر کو بجز انک ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~
 کجیل ایدر سم دور مسند خوف ایله رم جو جواب ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~
 حال یانیه راحت جسد و اجسام خاطر و لاضکره مقدم
 ایلمه کنک افعالی و تصرف ایلمه کنک اعمال تفکر ایلمه سن
 اندرده صوابه موافقت ایلمه کنک ایسه انره تقویت و بزر
 هستور عمل ایلمه سن یا عود انصرم خلل و زلل واقع اولد
 ممکن مرتبه تدارک ایدوب مستفیده ایلمه ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~ معاد
 ایلمه سن زبوا ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~ و ارد اولمشد که من فکر ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~
 نائل ایلمه کنسه بصیرت صاحب اولور بعض حکما ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~ ~~بیشتر~~

من لم يكن له واعظ من نفسه لم تنفعه الواحظ بغير شوك
كند نغسندخ كند بنه مخصوصه واعظ اوليه اول كسبه وعظ
و نصيحتي فائده ايمز اند فمكره بسن فكري مستقبليه
اوله حق الفاعله صرت ايت كه بجوهره قنن وجه او زنده
نقطع و امضا ايدوب نه كونه بقرت ايدو جلكه بره زيرا
بوصورت زلله اختره ايكه فكري عمل او زرينه تقديم
ايملد تا كه اصابنده و اثن او كسز اكر سكا اقدار ايه
معارض اولور ايه ملا متدخ سالم اولور سن ايشاره
وارد اولمشد كه الامور اذا انقضت كاللواكب اذا
بغير امور و كند كده ير اكنده اول مشر يذره بر كسبه نايغه
بعد و يشد الم مقما ان الملافة بقفها قيل اذا ما شي
ولي و ادبر ايفيز سز بيز مسكره بر شني رجوع ايدوب
دبار ايدو بيز دفته ملا متك فاده سر قليله على اوله
كسبه ملا بنت ايت و قريب اوله كسبه آسائش و يرو كرم
اختره ايت قلوبك مودته و نفوسك ماعده كسبه مالك
اولور سن بيز ديشنه عمه صلوات الرحمن حفر نمندخ و بيز
بوشد لا و حده او حشره العجب بغير عجبدهن زياده و حشره

وحدت بوقدر حكيم رومدخ سوال اولمشد ناسدن طريقي 63
زياده ضيق و صد بوق زياده قليل كيدر جواب ايشد وجه
عجب سر ايله ناسه عاشره و ناسك او زرينه كبر و كسبه
ايدين كسبه در بونده ناسه امثاله وارد اولمشد كه التواضع
في الشرف اشرف من الشرف بغير شرف ايكده تواضع
ايملد شرفدخ اشرف قدر نعمته زياده شكر ايدو و شدت
و قننه زياده صبر ايدو اول مشرت عودن و ميكره ايمه
و شدت سكا داشت ايراث ايميه تا كه احوالك سكا في
و خصالك مسندل اوله حفت نظر و سكرت حير و بطرا
سالم او كس بغير حكما و ميشد كه العاقل لا يستقبل النعمة
ببطر ولا يود عها بجزع بغير عاقل كس بغير كبر و بطر ايله
استقبال ايمز و جزع و زارن ايله نعمته و داع ايمز حكيم
وارد اولمشد كه استقل شكر النعمة عن لبطرها بغير
نعمته كبر و بطر ايدو جكنه شكر نعمت ايله مشقول اول حكيم
هند صر دارد اولمشد كه العاقل لا يبطر بمنزلة اصحابها و
كالبير لدر لا يترزل و ان اشنت الريح و ان السخيف يبطره
اولمشد له كاشيش لدر كبر كه اولمشد بغير عاقل نابل

اولیون منزله و شرف ایله کبریا لیم شول طایع کبر که ریج
 مشته اولسه بیده آنه متزلزل و متحرک الیمز و عقلی از
 اوله کیمیه اونا مرتبه کبر صاحب ایدر شول اوت کبر که اونا
 روزگار آنه حرکت ایدر و سسته احسنه اسمکله اکت بودن
 دایم قیل و دشمنده بعد الا حتر از اکت نغنده اوله کینه
 خفیه سزا از الیه ایتمه سون ایت سکا اظهار عداوت الیمیز
 کمنه تداهنه ایت که اوله حی مشیده سکا مقابله ایدر اکت
 ناره عداوتنی اظفار به رسن و سنگ ایچون احسنه
 معامله به نوظنه دستویه ایدر بعض حکما دن سوال الیمیز که
 هرمنه در دیمشکه مداجاة الاعداء و مواخاة الاکفای الیمیز
 دشمنده مداجات و مدارا و اکفای و قرانه قدر دشر کبر الیمیز
 ظنده و دشمنده اعتماد ایتمه شکلی یقین الیه طرح ایت زبانه
 ایشاده دارد اولمشکه لایفیک النظر علی صدیق قد
 اصحک الیقین الیه الیمیز اکت ایچون کیمیشنی یقین اصلاح ایدر کیم
 دوستک علیه نه ظن سزا فاسد الیمیز شاعر دیمیز
شرب سکا حلو و نفک مرقه و خیرک کالم عاده فرجیل الیمیز
 الیمیز سکا بنم ایچون طینی و نفک آجیدر و سنگ

اگر انت
 خیرک

64
 اذا انت لم تبرح تظن و تقضی علی الظن ایدر دنگ الظنون الیمیز
 الیمیز سن ظندن منفک اولیوب ظن اوزرینه مطالبه الیمیز بیک دفعه
 ظنون کا زبه سنی دی ایدر ایدر حاله سنگ اوزر بیکه شنبه اوله
 کمنه بی تجربه ایت تا که سنگ حفرده اعتقادی نه در اکتیه سن
 سکا ایدر کیمی نضغ و کلفک کیفیت داتق اولور سن زیر اب نر
 قلوبده اوله شنبه طوع و سوبلر ایل مدارا تصنعی و مداهنرک
 کلفی ستر ایدر نه کم عمر سن الیمیز دیمشدر **شرب سکا** حلو و نفک
 مرقه و خیرک کالم عاده فرجیل الیمیز سکا بنم ایچون طینی
 و نفک آجیدر و سنگ خیرک یول صرب اوله طاعده ایت
 کبیر قلوبک شهادتقر صدق و نفوسک دلائل تدر اوتق در حکم شوب
 وارد اولمشکه الیمیز سن سنی علم مایسر الیمیز خفی اوله شنبه
 بنگده کوزه مخصوص سر وارد در نه کم ابر الیمیز الیمیز
 نضل فی عینه البیضا کاسنة فالقلب یکتمها و العین تبديها
 الیمیز اکت کوزنده عداوت یصوم اوله بفر حالده آزار قلب اوله عداوت
 کتم و کوز آنه اظهار ایدر و العین ترف فی عینی محمد نوما من کمان سن
 هر بهاد من اعادیه الیمیز کوز کند سبیله صحبت ایدر کمنه کوزنده
 بیور کند ی طایفه سندن اوله دن دشمنده اوله دن فرق ایدر

خفا اولمشکه
 شنبه

عینا که در دنیا عینی ^{بکنی} است و دنیا را با ما کنت در بهای یقین سنگ
 یکی کوزک بنم یکی کوز زمین ^{سنگ} آس سنگ او در زین دلالت الید لیر
 سنگ کوز لک او لیدر بن اول اشیا یلمزدم اگر حال سنگ
 و ارتباده فالوریک ظاهراً مودت اعتقاد و باطناً خوم و ^{حناطی}
 استمال ایدر سن غماض و مسامحه تجربه دن مغز اولور
 آنی تحط و تجاوز ایله زبر اکثر امور غماض و تغافل در
 جاریه اکتب بن صیفی دیشده من شد و نفوس من تراخی تالف
 بیز شدت ادم که تغیر استی و تراخی تانی ایند کسند جمع دتانی
 ایدر شرف تغافلده در بن امار که غماض ایدر کسند
 اظهار اولمز و تغافل صاحبند نامس کسند واقع اولمز مع
 اول کسند قلوب منطف و نفوس بایل اولور بواینه سباب
 سعادت و حسن توفیقند سرخلا بن عبدالرحمن اولور
 کند با سند روایت ایدر بیشکه خطبنا رسول الله صل
الله علیه وسلم فقال لا اخرجکم با حکم الی الله فظننا انه یسئلی
فقال حکم الی الله حکم الی الله لا اخرجکم با بفضکم الی الله
فظننا انه یسر جلا فقال بفضکم الی الله بفضکم الی الله
 بیز رسول الله صلی الله علیه وسلم بزکره خطبه و قیوب بورد

آگاه اولک بن سزه الله تعالیه زیاده سوکولو کوز خبر ⁶⁵
 و بیریوم بزطن ایلد که بر آدم یقین و ستم ایدر جناب
 رسول الله بوردیکه اللهم زیاده سوکولو کوز ناسه زیاده
 سوکول اولانکر در آگاه اولک بن سزه اللهم زیاده
 سفوض اولانکر بن خبر و بیریوم بزطن ایلد که بر آدم یقین
 و ستم ایدر سعادتکه بوردیکه سزدن اللهم زیاده سوکولو
 ناسه زیاده سفوض اولانکر در سن کنش امور کیده کنیند
 ابع خصلته و اتق اولر یفک کسه ایه مشوره ایت کسند
 رأی و خلوص نیت و کتمان سر در سن کند کوز ^{کسه ایه} اولور شورادن خیر
 مشوره ایلمک سنگ او در زین عیب و عار اولمز زبر عقده
 مخصوص رأیدان ذخیره و صوابدم نصیب وارد سنگ
 رأیت جو بل اولسه هم خبر ک رأیند سکا زیاده لک حاصل اولور
 ذاتده کثیر ایسه هم انهار هم بکره زیاده لک حاصل اولور
 زبر روایت اولمز کیر رسول الله صل الله علیه وسلم بیز
 لانظاهرة اوفوق فمالمش ورة بیز مشوره دن زیاده
 موافق معاونت و نظاهرت بوقدر بضا کثیر مشور دن
 فاضل اولوب مشیر ک رأینه طفر بولور زبر اران عیب و مشر

سند در بولمان اکتافر بولور است فاضل است مفضل اول
بود در ارضه عند رسول الله صلى الله عليه و سلم در ایت
المشده که بوی شده است شد العاقل تر شد و اول القوه
فتد موا بیز سز عاقله شد و سد اد طلب ایدک سز شد
اولور سز و عاقله عامر اولماک نادم اولور سز سن امور کج
و اختیار المیشر و ایچده بوار المیشر و سوار و سواد بیز سز
اموره مباشرت المیشر کسک استشاره سز اعتماد ایت
زیرا اوله کسبه پیر لک ضعف و همن ابراش ایمیجی ایک اولور
امورک ضرر و شرر خفی اولور سز که اکتم بن صیفی دن حکایت
اولمشدر کنش قوم سز نیمه بوم کلاب جکنده اصابت ابر
شد سز آن سوال ایدوب سن بزم شجر و سید بیز و وضع
رایز سن بزه بر آن و تدبیر ایله اشارت قیل دید کلر نده کفتو
پیر لک صفون بزم جمده بزمه سز شایع اولمشدر بحق بزم قلم
سز بر نطقه کلمه ابتداء در آن ایدیه جک قدر بنده حدت فاس
یوقدر لکن سز سوبلیک بن دکلم صواب مرد و ایدیه
بن صواب بیلورم جواب المیشر سن سن و اختیار کسک
اولور سز اعتماد قیل زیرا حکمت انر لیه بیله در شاد بیله

66 **شعر** ان الامور اذا ما الا حدث دبرها دونه الشيوخ تری فی
بعضها خلا ان الشباب لهم فی الامور باره و لا شیخ انانیه
تدفع الزللا بیز تحقیق امور ای اختیار لک سز با لک کج اولور
تدبیر ایدیه اول امورک بعضنده عقل کور رسن تحقیق
کج لک کج مصلحتیه حدت وارد و پیر لکه مخصوص
تایخ و انانیت دارد که ز لک سز دفع ایدیه سنک بولور
بنفیتیه سکا موافق قصد ایدیه کسک شود سز سن
ایت با خود سنک مخالفتکه اعتماد سز انحراف ایدیه
کسک کسک سز سز اعتماد عدول ایت سنک فائده
دفع کرده حکم سز و کسب اعتماد بیز حکم تدبیر وارد
من التمر الخضر من الاخوان فر الراى ومن الاطباء فر المر
ومن الفقهاء فر الشبهه اخط الراى زاد فر المر و اخط الراى
بیز خواندن مشورته و اطباء فر مرصده و فقهاء دن
شبهه رخصت المیشر ایمن کسک رأیه خطا و مر
زیاده و کسک اولور استشاره ایدیه کسک رأیه
زلل و خطا واقع اولور سز آن مؤاخذیه ایدیه قدر ظفر مانع
اوله لیه هم انک اولور سز لازم اولور بحق اجتهاد دور

امثاله وارد اول شده من کثر صوابه لم یطرح لقبیل الخطای یعنی
 صوابه چون اولان گسند خطای قبیل ایچون ترک و طرح اولمز
 سن سارک ایچون دباشنه و کتمان و عدم اثبات عدم
 استغناء و اثبات اولدنیفک که اختیاریت اگر سن
 کنز سربکی کسیه بدیع ایچمکه و سویمچکه قادر اولدنیفک سنک
 هکده زیاده سلامت اولور زیرا سن بدیع ستر ایدیک
 خطایله حذرک بیننده اولور سن عمر بن خطاب رضی الله عنه
 رسول الله صلی الله علیه و سلمه زوایت ایچمکه بیوشده استغناء
 علی قضا ایچو ایچ بکتانها فان کل فی نعمه محسود بیز سن قضا حاجا
 اوزرینه کتمان حاجا که استغناء ایدیک زیرا هر نعمت صابر محسود
 بیز حاسد وارد حکم منسوبه وارد اولمشد که انفراد سیرک ولا
 بوعده هازما نزل ولا حاجا ایچون بیز سن سترک ایچه منفرد اول
 آنی حزم و احتیاط صاحب اولدنیفک بدیع ایچمه که زلت واقع اولور
 جابه صر و بدیع ایچمه که خیانت ایدر امثال عبد ندر که من ارنا دلته
 فقه اذاعه بیز شوال کسیه که کنز ستر ایچون بر محل طلب ایدر تحقیق اول
 که سربکی اثبات ایدر سن تدارکنه قادر اولدنیفک شده
 ثابت اول زیرا عجله تک عقبنده تدارکنه بشقه شر و جرم کلک

نادر واقع اولور رسول الله صلی الله علیه و سلم بیوشد که من
 تائنه اصحاب و کادوسن عجل خطا اولکاد بیز تائنه ایچین
 که اصحاب تیرغ خود اصحابه قریب اولور و عجله ایچین که خطایله
 یا خود خطایله قریب اولور آل داد علیه سلم حکمتنده وارد
 من کان ذاتوا و دصف حکمه بیز تائنه صاحب اولدنیفک گسند
 حکمت ایله موصوف اولور حکم منسوبه وارد اولمشد که اناده
 نه عواقبها درک خیر من عجله فی عدا قتها فوت بیز تائنه که انک
 عاقبتنده ضمیم اوله خیر لیدر شول عجله نه که انک عاقبتنده
 فوت و عدم وصول اوله سن قادر اولدنیفک قدر حق نه و مقبول اولدنیفک لور
 تقدیم ایچ که بیز کناهه نضکره فواتدنه بشقه شر حاصل اولور
 نادر واقع اولور زیرا تدرکت غایتدنیفک و نفوذ امرک نهایتر وارد
 سن وقت کنشکی غنیمت سل تقدیم ایچمکه شیکله سید
 اولور سن و سنک سببکه اعانت ایچمکه گسند سعید اولور
 رسول الله صلی الله علیه و سلم بیوشد که لكل ساع غایه و غایه
 لكل ساع الموت بیز هر بر عامل ایچون غایت وارد در دهر بر
 نهایتر بوتر حضرت عمر کرم الله وجهه بیوشد که انتهز و ایچه
 الفرض فانها تمم السحاب بیز سن بوقر صکر غنیمت سبک زیرا

فرصت بود که کبر کچر که بعضی حکما میسند که سن احوال فرصت
و قریب فیکر علی نقی من فوتها بین فر صتر وقتند تا ضرب ایلمین
کند فر صنت فوتزه یقین اذره اولو بوندن بشر میسند که
خبر کجی اوحاه بین خبر کجی خبر ایسیر خبر کجی خبر کجی خبر کجی
دیشتر **شرف** و عا جہ الی مضیاع لفر صتہ **حتر** اذافات ابر عا
القدر **ابن** اثن و تبریر هم عا جہ اولو کسند کندر فر صتہ ضایع
اید کجید **صلی** فوت اولدین وقتہ قدره **جهان** بولور **سعی**
اید و ب بهانه بولور حکم فر صتہ وارد اولمشد که **اللا** خبر فر صتہ
ال مع العقل کمال خبر فر المنظر **ال** فر **المحز** بفر قولده خبر بوقدر **ال**
عقل الیه اولو ایسه ننه کما به حکم بده خبر بوقدر **ال** خبر دیمه
برده اولو ایسه خبر وارد در امثال هندی وارد اولمشد که
لا بتم حسن **ال** بقر **ال** بحسن **ال** عمل کالم بقر **ال** لایر **ال** بمعرفه **ال** الود
حتر سندا اولدین تو کک **حتر** تمام اولمزا **ال** حسن **عجل** الیه تمام اولو
شول **بقر** کبر که مدادات **ایمینی** معرفت دوا ایلمه مر صند
بر اولمزا کندر **طبیعت** کجی **خدا** فر کلفه مدح **ایلمین** کجی کجی
مدح فر قبوله **حذر** ایت زیرا **ال** ترک **طبیعت** کجی نفاق
مر کوز و سکا **ال** **ایلم** **ال** ترک اولو زینه آساند اگر سنگ

اولدین

اولدین که رواج بولور ایسه سن کندر نفس که خیانت و کسور 68
حتکه مداهنه **ایمیش** اولور سن و حکم مشوره هر واقع اولو
مقال **سنت** **حکمه** صحیح اولور که **سوق** **النفاق** **دائمه** **النفاق**
بفر من نفلت **چار** **سوسنت** **رواجی** **وامعد** **عبد** **الملك** **بن** **مرد**
روح بن زبانه **دیشتر** که سن بنم **بانه** **کسند** **عینت** **ایلمه** **که** **بن**
کندر **عین** **سن** **ایم** **و** **بنا** **افش** **سر** **ایلمه** **که** **بن** **کندر** **مجلس** **سکا**
اینا **م** **دیوز** **میر** **قار** **شونز** **اطراب** **بجه** **زیر** **این** **ببول** **ایدر** **سم**
کندر **عقل** **مقبول** **ایمیش** **اولور** **دا** **کر** **د** **ایدر** **سم** **سن** **بباشند** **تده**
اسارت **ایدر** **سز** **حال** **بو** **که** **سن** **کندر** **نفس** **مدح** **دزد** **مخ**
اولدین **شیخ** **سار** **هر** **زیاده** **بیلور** **سن** **کندر** **نفس** **موجود** **اولدین**
شینه **ایت** **که** **الک** **ی** **سن** **و** **س** **ایسنه** **سن** **علم** **سن**
حق **تکا** **انزال** **ایلم** **ک** **کتب** **سالفه** **م** **وارد** **اولمشد** **که** **عجبت** **لمن** **نقل**
نبه **کجی** **و** **بقر** **کجی** **بفرج** **و** **عجبت** **مخ** **فیل** **نبه** **کجی** **بقر** **بقر**
بن **عجب** **ایلم** **شول** **کجه** **که** **الک** **حقنده** **خبر** **سولیند** **حال** **بو** **که**
اول **خبر** **انده** **بو** **قدر** **نجه** **فرج** **ایدر** **و** **عجب** **ایلم** **شول** **کجه** **که** **الک**
حقنده **شور** **سولیند** **حاکم** **بو** **که** **الک** **شرا** **نزه** **بو** **قدر** **نجه** **خضبت** **ایدر**
بقر **حکما** **دکمه** **که** **مخ** **هک** **بنا** **ایسر** **نیک** **حقیق** **ان** **بزرگ**

دیس فی

بجای نیک بیز شول کسه که سنده اولیا شنبه سنی
دع ایله دی سنده اولیا شنبه سز دم ایسه لا بقدر
 بعضی بنام دیش که من اظهر شکرک فیما لم تات الیه فاحذر ان
 یکفر نعمک فیما هدیت الیه بیز شول کسه که اکا اتیان امید یک
 شیده شکا اظهار ایمن کا اسدا و اعطا ایله کلک شیده سکا
 کفر ان نعمت ایسندن حذر ایت سن بد حکمی کنن نفالک
 تقویض ایت زیرا حق ایدرسک افعال سنی صدقه مدح
 ایدر اگر اسادت ایدرسک حق اولورق دم ایدر لورک
 کذوبک الدائمته مغرور اولمه ایشاده وارد اولمشد که
ایصر السخر من احاطه بذنوبه و وقف علی عیوبه یعنی ناسک
 زیاده بصیرت بی شول کسه در که کتبی کنن کتایم بی احاط
 ایدر و کنن عیوبه و وقف اولور بعضی صحف اولور وارد اولمشد که
تبار اکما و لغسهم بیز حکما کثرت لور و منفعتن کنن
لفسدر کوندر حکم روم که کسزده یاز مشکه لا ترغیب فی الکرامه
الترشاهها کرا و لکن فی الترشحها کسز الاثر و صواب الیدر
 بیز سن ناسد ز کرا نایل اوله جفک کرامته رعیت ایلمه
 لکن کسز اثر و تدبیر صایب ایله نایل اوله جفک کرامته رعیت قبل

سن نظر تکله

سن نظر تکله سلطان محمد روح اولمنز در عینک شکر بی
 تخصیده سوا ایت سنک ایانک صیده و افعالک حمیده
 اولوب ناس تکله مسرور و سکا معادن و سکا اولور
 دنیا ده ذکر جمیده و کفرنده لبر خلیه نائل اولور سن بوزکرت
 صندن حرکتی الله استغاده ایت که سنک حقه و صیده
 عدول اولور زیرا و الیلک و حکو ستر حکم کیدر اربانک
 جوهر لر بیز اظهار ایدر لر کبیره دین و ذیل کبیره عالی کفر
 و مقبول ظاهر ایدر انس بن مالک ضر المدینه رسول الله
 صل الله علیه و سلمه ز روایت ایشد که بوز شد حسنوا
جوار نعم الله فقل ما زالت عن قوم ففادت الیهم لیسر
اللهک نعمتینه کوزان مجاورت ایدر زیرا اللهک نعمتین
 بر فویدن اولوب عقیبنده امره عودت ایت آرزو اولور
 کذلک ایشاده وارد اولمشد که بما شرف شراب الماء قبل ریه بین
تجر کره صوا یحین کسینه قانزدان اول بو عینور کیر بن خالد
 ابن بریک جسر اوزرنده ایکن کا بر کسه بر مکتوب عرض ایلمه
 او مد نظر جا ایله کده ای غلام طینه رطوبت موجود ایکن
 انک مکتوب بیز ختم ایت دیدن انک نصکره ایشاد ایدر **شر**

اذا هبت رياحك فاغتمها فان لكل خافقة سكون ولا تغفل
 عن الاهل فيها فماتوا السكون متركون بين سنگ و
 اسديكي وقتة سن آنر عنبت بل زبر اهر حركت ك سكون
 وارد و هبوب رياحك وقتة احب ندر غافل اولمه زبر اسن
 سكون نه وقت اولور سن بادشا هكدر خطه نابل اولوب
 خدمت سبيده بادشا اوزر نيزه خدمت حقت ايجاب ايديك
 وقتة سن اول حقی استیفا ایلمه بکله کنز نفک اچون بقیه
 اولورق آئی اذخار ایت بادشا آئی سنگ حقت نکه ندر حق
 کور سوکه ادا سینه کفیل ادر اول حقی استیفا ایدیک
 بادشا بر اولور دسر بر غایبه اولور سز که اند نضکره
 نقصاندر بشقه بر نر بو قدرش اعد میشد **ن** اذا تم امر بد
 توقع زوالا اذا قیل تم بیز بر امر تمام اولور قدده انک نقصان
 ظاهر اولور تمام اولور نیدیکي وقتة سز زواله مترقب اول
 دهن سنگ معلوک اوله که حقیق سن هواچ ندر چون
 محل سن زبر امورک ز ما ملر سنگ بد کده در غایت طلب
 سکا در ایدر تحمل و صبور اول بقاء حاجات اید مشکور
 اولور سن سز قصد اول ایدر طلب حاجت سز مضطرب

المجید

سنگ و سوز

۶۰ ایلمسو آئی تقیر ایتمه زبر ناس سکا مر اجبتان بشقه چاره
 بوله زبر سکنده زمانک حیر لیس سکا مر اجبت اولنم وقت
 این دریده منسوب بکما انشا اولنر **ن** لانه خلدک صخره م
 فخره دهرک ان تر می سسولنا نیز سکنده سکا البته صخرت
 واضطر اب داضل اولمسوز بر حقیق سنگ زمانک حیر لیس
 سن سسول کور سکنده لاجهن مالرد وجه مؤجل بقاء غرک
 ان تر ما مولا نیز جا و امل ایدر مکبره رد ایلمه مواجه ایتمه
 زبر سنگ عرک بقا بر سن موجود ما سول کور سکنده و اعلم
 بانک عن قلب صایره جزا لکن جزا بیرون جمیل نیز هر سن بل
 که حقیق سن با قدده جز اوله حق سن ایدر ناسک جمیل
 کور جکلر جز اول صحف اولور وارد اولمشد که القلب الصیق
 لا یخسب الی ریاسة و ارجل اللیم لایحسب الی ریاسة
 ریاست کوزل و لیم کسینه به غنا باقیه **ن** استقال
 ایدر هواچ ثقیل ایسه ده موفق اولنم کسینه ثقیل و کله
 بلکه هواچک مادا که نفوس عاید اوله موفق اولانه غنیمت کبیره
 ایدر دنده اولیجه صنایع هوا اولمز عمر بن الخطاب رضی الله عنه
 رسول الله صلی الله علیه وسلم روایت ایلمشده که سوز بر ما

نعمه الله على عبد الاله عظمى سونه الكثر اليه فمن لم يحتمل سونه
الكثر عرض ملك النعمه للزوال بعز الملك فتمتد برؤسك اوزينه
عظيم اولد لاناك مؤثر اول قول اوزينه عظيم اولد
اين ناسك مؤمنه كحل العين كمنه اول بعتر زواله عرض ايله
وزارت امورك غاياتر سكا شهر و ناسك هوا كبر سكا سته ايله
ابن طيد و نفوذ كلام سبيده قدرت هوا سكا ماس اعدا كدره
توقف و اعراض ايدرك حقوق نظارته خلق ديري و فوت
فظانته تا سفا ايدرك اولور سن بهرام كور ملوك فارسه اولك
عهد نه ديشد كبر انم بلكان لامه ف الكثر عن هوا كبر انم
فلتغ صدر كم كاتشاع سطا انم بعتر سوزر كلكه سكره كبر
هوا بلكر نه سزه و اجسته بشقه جاره كور بوقدر ايدرك
سینه ريكز سلطنكز واسع اولد بيز كبر واسع اولك كخفين
اصطناع معد و زفيره ايمك زياده باقى و انم حاجنه
كدر نتمكدر ن دفع ايمك زياده و اتى در على بن جهم ديشد
شعر اذا جد داسلى نعمه شكرت ولم يرني جاجدا بعتر الله
كفر كجده ابلد كده بن شكر ايدرم و بن شكر نمت اولد بفرم
حاله كور كور ولم يزل اسد باقى ايات على سن بكونه عايد
بعتر حق تعالى جود ايدرك كبر عطييات ايله عايد اولد بيز حاله

دائم

دائم و ثابت اولد يا جامع المال و فتره بعتر ك اذ لم تكن خالدا
بعتر اى كلى جمع ايد بجر سن كلى بعتر ك ايجون توفير ايمش سن
زير ادايم و باقى دكل سن فان قلت جمعه للبين فقد افقر الولد
الوالدا بعتر اكر دير سكر كه بن كلى او غلام جمع ايدرم كخفين
ولد و الدر فقر و اجناج صاحب ايمشدر و ان قلت اخشى
الزمان فكن من يضار ايفه و اجدا بعتر اكر حوادث زمانون
خوف ايدرم دير سكر اكر سن تضار يف زمانون و اجدا
سن بوكون كلى و كلى كو كند نه زياده سعديت و ناسك
صلاحى سنك فاكند نه ناسك كدر تفكك صلاحى
كبر اوله ^{شفقت} جذب قلوبه و انصافه استماله نفوسه
ميل ايت سن ناسك ايد كلاه خوانه و نوا بلكه انم
مخافظ بولور سن بعتر حكما ديشد كه من زرع جبر
له ادم من اصطنع و استفاد شكر بعتر حيز اكر كسبه
نواب و بعتر بجز و حه حبه ايدرك كسبه شكر استفاد ايد
حكم مشوره دار دوشد كه حيز زاد الهدره اعتقاد المن
در قدرت زاد بلك حيز بعتر منم حكما ايمك شاعره ديشد
حصادك بوماما زرعته و انما ايدرك ان المراد بوماما هو دابن بعتر

۷۱

بر کون اولو که سن اکتدیگی بجز سن بر کون کشر مجازات
انیدی شنبه مجازات اولور ^{سن} مظلومک دعا سندن حذر
و توی آیت دعا ایله سنی مواجهه ایدر سه سن اگا رقت قبل
عوز علف و غلظت اوزرینه باعث اولور که علف سببه
ظلمک و ~~عظمت~~ سببه نیک فر داد اولور سنک اوزر که حق
تعالیک مضمور ایدر چکی کسک سنک اوزرینه مضمور اولور
حقیقه رسول الله صلی الله علیه وسلم سور شد که انقوا دعوة
المظلوم فانما بال الله حقه وان الله لا یمنع حق حقه لیس سن
مظلومک دعا سندن اتقا ایدر که زبیر مظلوم حق تعالی فر
اچن کنر حقن ستر حق تعالی مظلومک ثابت اولور حقن
منع ایت سن شهوتنر تقیل ایدر ک اول شهوتنر کسیر اولور
سنک اولور سن زبیر شهوتنر معهود اولور کسک شهوتنک
قول اولور قول اولور کسک شهوتنر سببیه زبیر اولور رسول
صلی الله علیه وسلم سور شد که م اشفاق الی اجننه سارع فی
الجنات ومن اشفق من النار لهرغ الشهوات معر حنة سن
اولور کسک خیر ایدر مسارعت ایدر و ناردن حذر ایدر
شهوتنر فر اعراض ایدر حکما و روک بدبینه سلطنت
اعظم

اعظم نه در سوال اولور که انسا شهوتنر غالب اولور
دینجه سنکله یاد شاه بینده فرق نه در سوال اولور
یاد شاه شهوتنر ک قولی در برن شهوتنر ک مولایم جواب بیشتر
ایدر سن زمانه زبیر اولور عمر اشدنر سالم اولور سن
زبیر زمانه مفرد اولور حاصلنر تقدیر آفتک اچونر تقدیم
حیارات ایت تا که ادخار ایدر یکن سکا باج اوزر بر تقدیم
ایدر یکن شیدنر البته ثبته زبیر اولور سن داشک یکن
شیدنر البته مجازات اولور سن دنیا بی نصیر عد ایت
کنر غشکده عزت بولور سن که غضب وقتنر اضردن
وقتنر مسرور اولور سز زبیر اطالب دنیا فلک بشقه سر البته
زبیر اولور صاحب دنیا ک بشقه سر البته محزون اولور
رسول الله صلی الله علیه وسلم سور شد که اناز علم
اکت علی الدنیا بفقرا عنز فیه و منزل لا تقطع له لغیر
دنیا ک اوزرینه توجه ایلین کسبه اچننه غنا بوق فقیر
و انقطع عریوق شفر ایله بن کفیلیم حضرت علی کرم الله وجهه
بیور شد که اهدر و الدنیا فانها غرارة مکاره خنارة
حتارة سنک فر کل بوم بعد استغسل فر کل لیله الا

و تفرق فی کل وقت شمال یعنی سر دنیا در حد یک زیر دنیا
آید و یکی دیگر ایچی و غدر ایچی و هلاک ایچی هر کون بر زمین
کناج ایچ و هر کجه برای استقبال ایچ و هر وقت بر جمعیت و ^{انظار}
تفریق ایچ بعضی حکما دیکند که لیکن طبیک له بنا اضطراب و
فکر ک دنیا اعتبار او سبک معادک ابتداء یعنی سنگ دنیا به
طبیک اضطراب دنیا چاره و دنیاوه فکرک اخذ نصیحت اعتبار
و تفکرک ایچ و جد و سعید سعرت و ابتداء اولسون عبده
اکمید دمنند که طلب له بنا غیب و بیسترون له غیب نیز طالب دنیا
مریضه که فیصل ^{تقی} داخل اولان ششی آئی قاندر مرثاء
دیندر ^ش فلا جوع ان راب و هر بصره و بدل حال او محطوب کنگ.
یعنی اگر در حوادث سببید شک ایچ و حال تبدیل ایچ
جوع و صبر سزاق یوقدر حال بو که سبب بویله جاریدر قها بیشتر
الامده سوف یفقض و ما المال الا مالک عند مالک یعنی سبب
دکله الابر ^{تقی} که صکره منقصر و تمام اولور و کوکنده
و مال دکله ال مالک اولان کنگ باننده هلاک و بجمده
سن عمل صالحی کند که عند الله زحیره ایت و سبب جمیده
کند که نصکره بین انسر از مشکور قبل تا که حیا ناس سکا آتدا

و شر انسر سنگ سببکله ممنوع اولور ثوابه لایق و محدود ۱۶۳
اولمه مسحق اولور سن امثالده وارد اولمشده ^{لا} ^{عتره}
بالاعمار من شیم الاعمار یعنی عمر لره الدائم امور کجریه بیاشر
کسدرک حضرتند نذر زیر اسند صکره قاندر الا دنیاوه
دکرک و آفرنده ثوابک فالور ایچون دکر جمیل و ثواب
لغزته ظفر بول و انرا ایچون بقیه عمر کی غنیمت سل دنیاوه
و آخرته سعید اولور سز بر دنیا نام اولان کنگ رو بارینه
کیزر که غفلت حالده انرا یلیح مستمع اولور و ادیانده نصکره
اندر فقط ایچ و صحف اولور وارد اولمشده که لغز علی الاسم
الصالح فانه لایصحک غزبه یعنی اسم صالح اولورینه هر بصر اول
ز بر اندر غیر لیه سکا صاحب اولور جا حطادیشده که بن رشید
کتاب برینه متوالی قلندم و انک انما یلدنر فخصر ایچم بر کلمه بولدم
الا انک ایچون نقیصه بولدم ایچون نقیصه سز بر قاج کلمه بولدم
که فیلسوف عرب عرب بن ابی طالب رضی الله عنه دن روایت
اولمشده که یتیمه کل امری یا یکنه یعنی هر کس یتیمه جهان
المد بکر شید و من جهل شیئا عاده لغز کتشی لم یدر شیئ
عداوت ایچ و ^{لن} ^{بیک} امر عرف قدره یعنی کنه در این

بسن بکس البتة هلاک اولاد و کما تصور فی الامم و انت
جذبت ذلک نیز و اهل صحره هر نه که تصور اولاد الله تعالی
خلافه در بقیه عمر ارجل لاغز لها ولا یتمه لانه یستدرک بها
ما فاته و یجیر فیها ما امانه ریز کشیک بقیه عمرینه بها و قیمت اولاد
زیر اکثر اول بقیه ابله اندر فوت شمشیر ذاک و اضاعه امانه
ایده بیک شمشیر جا ایدر از زیر مکارم سمیر سن بقیه ایامی زبانه
جمیل انفال ابله غنیمت بل و اول بقیه اچیزه تقدم ایدر سن
اناریکی اول بقیه اچیزه تدارک ایت و مجوز و اغترار کردن ممکن
کفارت قبل زیرا امور کث خفته کرن چش شمشیر از اله ایدر که
نفوس اول چش شمشیر ترا موشر و کوزر انفره انما ضرایب
زیر اچش شمشیر جمیل اول سبیله نفوس و عیون قریبه موکلده
اقدار الهیه توفیق ایدر سکا امد او و تالی ما فاته ایدر عصلک
سکا غالب دل و قدره هم عدالت هم استقامت ایتش و کور سن
دینا ده سعید و لفرقه فائز اولوسن رسول الله صلی الله
علیه وسلم سورسد که ماک تودع الله احد اعقل ال استنفقة
به یوما بقیه الله تعالی بر احده عقلی و دبعه ایتد ال اول عقل
ایله آنی بر کون خلاص ابلر سنات عقلک باطله سنی

منع ایدر الله سن عاقل سن بن سنک اندر و نحو بعلنی ۱۶
و دعوا و نصیحتی رسول الله صلی الله علیه وسلم اندر ابلد
شبیله ختم ایدر م زیرا رسول الله تعالی ایدر کث و عاقل و کلا کلا
نخبرد و نحو بعلنی ابلقیدر عبید بن عبید عمیر بشردن خدیفه
بن الیمان رضی الله عنه هم زو ایت ایلند که دیشدر رسول
الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه ان من انشراط العن اذا
انتم الناس امانوا الصلوة و اضاعوا ال امانه و اهلوا الز
و اسحقوا باله ما و باعوا الدین بال دنیا و شرب کحور و عطلت
اکدود و اکتدوا القرآن ترا میر و اکتدت ال امانه سفنا
و الزکوة سقر ما و کان حکم ضنفا و الولد عنیفا و غاضر
الکرام عنیفا و فاضر اللئام فیضاد کان الامر ارجرة و الولد
کذبة و ال مناء حوثة و القراء نسقة و کان عجم القوم الهم
و تشبه ال جبار بالن و ال بالرجار و کذب الصارق
و صد الکاذب و لسن لفرهذه ال الة اولها فلیتو قنوتو
البلاد بهم ریز عظامات قبا مستندر سن ناسی کور و بکلر و
کله غارن ترک و امانه و امانت ضایع ابلد یلر و ربانی حلال
قله یلر و قانلر خور ابلد یلر و دینی دنیا اچون صانه یلر و باد

ایچید و حدود اسد سطل قیلند و قرأین ساز اتخاذا بقید
وامانت غنیمت ~~تکلیف~~ و زکات غرامت عدا و نده اولدن
و حلم ضعف و ولد غضب اتخاذا اولدن و کرام غضب اتکلیف
غضب ایتمدن و نام فیض آله فیه آلدن و فاجر لرا ابر اولدی
کاذب و زنا اولدی و فاینظر امن و فاسق قرآ اولدی
و ~~جوده~~ رذیل کند و تک زیاده رذیل سید لرا اولدن
و رجالن به و نسا رجاله تشبه ایلمدن و صادق تکذیب
و کاذب تصدیق اولندن و بواستگ آفرین اولندن
ایلمدن کوردی کلز و تشبه ایلمدن کلمه بیرینه نزدن بلایه
سنت اولونلرا و بیکرم بن سکا بنول شکر بجا و حقیقا
ایلمدن که اول تشبه علمک محیط ایسه حکم اخطار و تذکر ایلمدن
و اگر اندر غافل ایسک سز کویف و تشبه ایلمدن سکا
سکا کوزو بقید امداد و ده عت او زینه کنن جود و کریمه

اعانت ایلمه

تم سوز اسد سکا فریوم اثنا انجا مسر من شردن ایچمه الحکم
اسد شان و نشین و ما بین اولف عربیه المنزجم العصر الی الله
حسین سز ایچ صلیح الیوسفر محمد او الیوسفر اولد اغفر الله
دولالده و مکنه و سار الیوسفر ایلم